

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XVI

Broj 172

TUZLA, OŽUJAK 2008.

Cijena 1 KM, 4 Kn

ISSN 1840-1260

Sretan

Uskrs

Uvodnik

UVODNIK

teško ratno vrijeme što je u mnogim sredinama bilo nezamislivo, u Tuzli su realizirane, jer su Hrvati Tuzle znali da su i da hoće biti konstitutivan narod. Ta sintagma za nas je značila i znači: "Malo nas je, ali u svim bitnim pitanjima konstitucije smo ekvivalentni".

Datumi za pamćenje

Na predobnoviteljskom skupu, 27. siječnja 1993. u Franjevačkom samostanu održan je skup Hrvata tuzlanske regije, a na inicijativu **Čestmira Duška, dr. Zdenke Dušek, Marka Đurića, Ankice Krmeč, Ivice Marinovića, fra Petra Matanovića i Jurja Novosela**. Na skupu se pokušalo uobličiti kako i na koji način realizirati ideju da se okupe svi Hrvati, koji mogu, znaju i hoće pomoći u traženju najboljih rješenja za život, razvoj i ostanak na ovim prostorima. Istaknuto je da je djelatnost Hrvata na kulturno-obrazovnom polju poslije Drugog svjetskog rata bila posve zaboravljena, jer osim Crkve nije bilo druge institucije koja bi se brinula o hrvatskom nacionalnom biću. Sigurno je, da se Hrvati nisu mogli uspješno razvijati zbog niza razloga. To je prije svega prijašnji politički sistem koji nije omogućavao razvoj, jer su 1949. ukinuta sva nacionalna društva, a također treba priznati i određenu inertnost a i strah samih Hrvata.

Napomenuto je, da je kulturni život Hrvata na ovom području prije Drugog svjetskog rata imao bogatu i lijepu tradiciju. Postojale su mogle kulturne ustanove i kulturna društva. Promjenom političkog sustava stvoreni su uvjeti za svestrani razvoj Hrvata. Akcije koje su se dovodile na okupljanju Hrvata dale su prve rezultate. Na ovom području djeluju: CARITAS, HDZ, HVO, HKD "Napredak" (1990), Hrvatski Glasnik (1992) i mnogi pojedinci. Istakli smo da sada ne smijemo stati, da valja raditi dalje na okupljanju i zbližavanju nas Hrvata sa svim građanima našega grada, da barem postignemo ono, što smo imali prije Drugog svjetskog rata ili još ranije, prije Prvog svjetskog rata. Jasno, u novim uvjetima i s novim snagama da idemo naprijed.

Predloženo je da se održi Obnoviteljska skupština **Društva "Hrvatski dom"**. U Tuzli je, 13. ožujka 1993. godine održana Obnoviteljska skupština **Društva "Hrvatski dom"** u prepunoj Kristalnoj dvorani Hotela "Tuzla". Bio je velik broj prisutnih kao i predstavnici političkog, javnog, vjerskog i kulturnog života grada. Usvojeni su dokumenti (Statut, Plan i Program Društva i dr.). Za predsjednicu je izabrana **dr. sc. Zdenka Dušek**, redovita profesorica Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli, a za dopredsjednika **mr. Josip Šimić**.

Mnogobrojni prisutni na Obnoviteljskoj skupštini Društva "Hrvatski dom" bili su prijatno iznenađeni nastupom Djevojačkog pjevačkog zbora i Tamburaškog orkestra HKD "Napredak".

Početkom siječnja 1993. počinje s radom **Tamburaški orkestar**, koji je vodio **Vinko Dobrić**. Bila su dva sastava: početni i napredni s 40 članova. Vokalna solistica je bila **Katarina Matanović**.

Audicija za **Djevojački pjevački zbor** održana je krajem siječnja 1993, a Zbor je utemeljen 1. veljače 1993. Zbor je vodio profesor **Čestmir Dušek**. Korepetitorica Zbora je bila profesorica **Zrinka Andrejaš**. U Zboru su bile 64 djevojke (od 14 do 18 godina).

Usporedno s audicijom za Djevojački pjevački zbor, održana je audicija za **Mješoviti pjevački zbor crkve sv. Petra i Pavla**. Rad ovoga Zbora pod ravnanjem profesorice **Evice Cerić** počinje 16. veljače 1993. godine. Korepetitorica je bila profesorica **Zrinka Andrejaš**, a veliku pomoć pružala je **sestra Klementina**. Zbor je imao 60 članova, činili su ga članovi od 16 do 66 godina.

Sve aktivnosti orkestra i zbora odvijale su se u prostorima Franjevačkog samostana u Tuzli, koji je i financirao kupovinu tambura i pianina. Prostor je predstavljao ozbiljan problem, jer se u istom odvijale aktivnosti i ostalih organizacija Hrvata.

To su datumi za pamćenje da se ne zaborave ni ljudi koji su u teško ratno vrijeme, pod granatama dolazili na probe, nastupali i putovali prenoseći slavu ne samo nas nego i našega grada.

Dolazi Uskrs, naš najveći blagdan kada trebamo pružiti ruku pomirenja i opraštanja. Svjesni smo da sve u životu prolazi. Nestaju radosti i zadovoljstva, ali smo svjesni da nas čeka osobno Uskrsnuće u Gospodinu na vječni život. NEKA BUDE USKRS U SVIMA NAMA.

Juraj Novosel

Naslovnica: Mladen Ivešić, USKRSNUĆE

Obljetnica dolaska Šokaca
u bačku Podunavlje

Tragom Šokadije

Sedam udruga kulture Hrvata-Šokaca iz bačkog Podunavlja stalo je iza zajedničkog projekta obilježavanja 320-te obljetnice dolaska predaka na ove prostore • Tristota obljetnica prošla nezapaženo u javnosti, obilježila je samo Crkva

U prostorijama HKUPD "Mostonga" u Baču postavljena je 21. veljače "kamen temeljac" za projekat obilježavanja 320-te obljetnice doseljavanja Hrvata-Šokaca na prostore bačkog Podunavlja. Iako su doseljavanja trajala više godina, pa i decenija, 1688. godina je uzeta za godinu dolaska Šokaca u bačko Podunavlje. Te godine Bač je naselila velika skupina Hrvata iz tuzlanske regije, predvođena fratrma iz gradovrškog franjevačkog samostana noseći pred sobom sliku Gospe Radosne.

Pješačeci "za Gospom" izbjegli su ispred turskog zulumata, koji je postajao nepodnošljiv, zaustavili se u vukovarskom samostanu, a po prelasku Dunava, došli su u franjevački samostan u Baču, gdje je slika Gospe pohranjena i dan-danas. Puk je postupno naseljavao prostore oko Dunava, tako da i danas pripadnici hrvatske zajednice iz - Bačkog Brega, Bačkog Monoštora, Sonte, Vajske, Plavne i Bodana za blagdan Gospe Radosne hodočaste u Bač.

Čelnici šest postojećih podunavskih udruga kulture s hrvatskim nacionalnim predznakom i jedne u osnivanju, te zamjenica pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine Antonija Čoto, održali su radni sastanak posvećen ovoj temi. O do tada urađenom, te o obavljenim dogovorima, nazočne je izvijestila Stanka Čoban. Projekat proslave obuhvatit će aktivnosti koje će započeti 30. i 31. svibnja naučnim skupom, misom i kulturno-umjetničkim programom u Tuzli, te hodočasćem bačkih Hrvata na prostore s kojih su se doselili u Podunavlje. Centralna proslava bit će organizirana početkom listopada u Baču. U mjestima sudionika ovoga projekta održat će se niz lokalnih manifestacija, kojima će svaka Udruga dati veliki doprinos uspješnu cjelokupnoga projekta. Svi nazočni bili su jednodušni u izražavanju namjere za podizanje manifestacije na što višu razinu, za uključivanje državnih i pokrajinskih relevantnih institucija u nju, te za potrebu generalnog pokroviteljstva projekta od strane HNV-a i iznalaženja potrebnih supokrovitelja. Idejni nositelj organizacije je HKUPD "Mostonga", a suorganizatori sve institucije kulture s hrvatskim predznakom u šokačkom Podunavlju, te somborska Udruga urbanih Šokaca u osnivanju.

Pokraj bosanskih i bačkih Hrvata-Šokaca u projekt će biti uključeni i Šokci iz Hrvatske i Mađarske. Tristota obljetnica obilježena je 1988. godine u Tuzli i Baču od strane franjevac, no, za javnost je prošla gotovo nezapaženo.

I. Andrašić, Hrvatska riječ

Draga braćo i sestre!
Milost vam i mir od Boga Oca i Krista Isusa,
Spasitelja našega! (Tit 1, 4; 1 Kor 1, 3).

Nekad je ovako sveti Pavao, apostol, započinjao svaku svoju poslanicu. Katkad u širem, katkad u užem izričaju, naslovijavao ih je prvim zajednicama koje su povjerovala u uskrsnuće Gospodina Isusa Krista, Sina Svevišnjega Boga. (Rim 1,7b; 2 Kor 1,2; Gal 1,3; Ef 1,2; Fil 1,2; Kol 1,2; 1 Sol 1,2; 2 Sol 1,2; 1 i 2 Tim 1,2; Flm 1,3). Pavlovim pozdravom, koji u sebi sadrži i onaj prvotni Kristov: "Mir vama!" (Iv 20,19,21,26), želio bih sa svima podijeliti svoje slavljeničke osjećaje i izreći čestitke svim katolicima s kojima dijelim ovaj svečani trenutak i radosno vrijeme Uskrsa. Ali, u isto vrijeme i svima onima koji vjeruju u uskrsnuće Boga i čovjeka Isusa Krista. A onima koji ga još nisu upoznali rado bih prenio dio vlastitog iskustva vjere i pouzdanja u Boga koji se nije grčevito držao svoje jednakopravnosti s Ocem, nego se ponizio do vlastitog poništenja, uzeo ljudski narav i lik pravoga sluga i tako postao ljudima jednak u svemu osim u grijehu (Fil 2, 6,7).

U Vrhbosanskoj nadbiskupiji ovu smo godinu posvetili Bibliji, a u zajedništvu s odlukom Svetog oca Benedikta XVI slavimo i godinu sv. Pavla, širitelja Radosne vijesti Isusa Krista i apostola naroda. Veliki navjestitelj vjere, bez straha i uzmičanja i pred kim, svjedočio je Krista raspetog i uskrslog: i Židovima i Grcima i robovima i onim slobodnima (1 Kor 12,13). Jedni mu nisu povjerovali (Dj 17,32); drugi ga nisu prihvatili (Ef 5). Jedni su ga odbacivali iz neznanja (Dj 17,30), drugi opet iz volje (Dj 22). Oni koji su mu povjerovali postali su djeca Božja, sinovi svjetla (1 Sol 5,5) i vršitelji Kristovog zakona slobode (Rim 2,21) po kojem je svako razumno biće pozvano na svetost; da u svetosti bude ponizno, u poniznosti radosno, u radosti trajno uzvišeno.

**Vjerujemo i ispovijedamo:
Krist je umro za grijeha naše po Pismima
(1 Kor 15, 3b)**

U svojoj četvrtoj pjesmi prorok Izaija spominje kroz kakvo progonoštvo ima proći sluga Gospodnji (Iz 53). Patnje koje je strpljivo podnosio plaća su za čovjekove grijeha (53,4,6,8; Jer 11,19; Ps 22,7,8). Ivan Krstitelj, nakon što je prihvatio krstiti Isusa zajedno s grješnicima, predstavio je svijetu Spasitelja - **Jaganjca Božjega koji oduzima grijeha svijeta** (Iv 1,29,36). Kristovo razapinjanje je ljudsko djelo (Mt 27,35; Mk 15,24; Lk, 23,33; Iv 19,18), ali spašavanje ovog svijeta od vječne propasti božanski je plan (Dj 2,23; 3,13). Raspeti je platio cijenu ljudske izopačenosti vlastitim životom i tako pomirio svijet i čovjeka sa svojim Stvoriteljem (1 Iv 10,17,18).

U svakodnevnom ljudskom iskustvu katkad dovodimo u sumnju smisao Kristova spasenja. Svijet u kojemu živimo čini se često veoma daleko od onoga o čemu nam navještaj pruža sigurnost. Raznolika iskustva zla i ljudske tragedije, nepravde i smrti kao da proturječe Kristovoj žrtvi na križu. Iz iskustva međutim znamo da je čovjek tjelesno

ograničeno i duhovno neograničeno biće. Ako je cilj našeg zemaljskog putovanja uskrsnuće s Kristom (Rim 6,3) i vječno, neograničeno gledanje lica Božjega (1 Kor 12,13), onda počinjemo razumijevati kako je naša zemaljska stvarnost ili vremenitost beznačajnija u odnosu na nebesku vječnu realnost. Kako poslije usporedbe Božje svemoći s jedne strane i stvorene ograničenosti s druge, možemo govoriti o svemoći zla, o razornosti prokletstva. Krist je uništio zlo! Krist je prekinuo prokletstvo nad ljudskim rodom! I kako god izgledalo jako i nesavladivo, ima svoje okvire jer mu je Uskrsnuli udario granice i pokazao opsege. I koliko god bilo tajnovito, ipak je u Kristovu trpljenju raskrinkano i u konačnici bespomoćno.

U svemu ovome vjera je uvjet, jamstvo i obećanje divne stvarnosti koju ćemo jednog dana uživati (usp. Sv. Toma Akvinski, **Summa** Th. II, 4, 1). Bez nje smrtni čovjek propada u nesigurnosti i beznađu.

**Krist je bio pokopan za nas
(1 Kor 15, 4a)**

U svome naumu spasenja Bog je odredio da njegov Sin prođe sva stanja kroz koja prolazi svaki čovjek. Krist je tako upoznao stanje smrti (Heb 2,9), osjećaj odijeljenosti duše od tijela, od časa kad je izdahnuo na križu, do onog kad je uskrsnuo. Tajna Velike Subote je u Kristovu počinjanju u grobu (Iv 19,42), a nada **Uskrsnog Jutra** u jasnoći prazna groba (Lk 24,5,6).

Onda kada mislite da su sve nade potonule, znajte: ostaje jedna i nepromjenjiva nada u Boga, jer on je taj koji od smrti izbavlja život i koji hrani u danima gladi (Ps 33,19). Bezbroj je svjedoka koji su iskusili svemoć pouzdanja u Boga. Pavao kaže za praoca Abrahama: povjerova... nadom protiv svake nade (Rim 4,18)... u kojoj i mi stojimo i dičimo se (Rim 5,2); pa nastavlja:... i ne samo to! Mi se dičimo i u nevoljama jer znamo: nevolja rađa podnošljivoću, podnošljivost pouzdanjem, a pouzdanje nadom. Nada pak ne postiđuje (Rim 5,3-5).

**Krist je uskrsnuo treći dan po Pismima
(1 Kor 15, 4b)**

Kad prorok Hošea tješi i poziva svoj narod na obraćenje onda veli: **Hajde, vratimo se Bogu! On je udario, on će i iscijeliti; poslije dva dana oživjet će nas, trećeć će nas dana podignuti i mi ćemo živjeti pred njim** (6,1,2). Ovo proroštvo je u potpunosti ispunjeno u Kristu i preneseno na nas (Dj 13,32,33). Svi koji su držali da je smrt konačno odjeljenje duše od tijela Krist je pobio svojim uskrsnućem. U svojoj osobi je postao točka susreta smrti i života. U sebi je zaustavio prirodno raspadanje prouzročeno smrću i postao primjerom budućeg sjedinjenja proslavljenog tijela s pročišćenom dušom (usp. Sv. Grgur Nazijanski, OC, 16). Uskrsnuće Isusa Krista najviša je istina naše vjere.

O, subotnja noći (O, blažene noći), pjeva uskrsni Exultet, ti si jedina zavrijedila znati vrijeme i čas kad je Krist od mrtvih ustao. Krist je slika našeg budućeg uskrsnuća (Rim 6,4) koje već sada živimo u ozbiljnosti i dostojanstvu (Rim 13,11).

Zato, Kristovo uskrsnuće šalje jasnu poruku: čovjek, da bi bio slika Božja, mora biti otvoren cijelim svojim bićem za dobro drugog čovjeka pokraj sebe. Tri su stvari koje se posebno mile Bogu, svjedoči mudri Sirah: **sloga među braćom, prijateljstvo među ljudima i muž i žena koji se vole** (Sir 25,1). Činiti nasilje, a nadati se dobru velika je obmana (Sir 47,25; KKC 1761). Zlorabljenje slobode ili vrijeđanje i poništavanje vjerskih i nacionalnih tekovina i opredjeljenja ne može uraditi dobrom (KKC 1740). Pljačka i otimanje tuđeg ne može proći nekažnjeno (KKC 2450). Ne raditi, a željeti imati i uživati nepravedno stečeno bogatstvo nema budućnosti, kratko traje i završava tragično (Prop 5,9; KKC 2536). Tko je god u savjesti nemiran duboko je nesretan čovjek. Svakodnevno uviđamo sve teža stanja u našem društvu. Kao narod ovog podneblja skloni smo patološkim ekstremima: ili se precjenjujemo do oholosti, ili se podcjenjujemo do očaja. Sve smo svjesniji da loše djelovanje, bilo pojedina ili grupe, ne vodi nikamo, loši primjeri nikom ne koriste; u konačnici: zbog nemira u susjedstvu opet osjećamo duh obescjenjivanja neumornog zauzimanja oko mira među narodima.

Uskrs je međutim stalni podsjetnik neizmjerne Božje ljubavi prema nama. Koliko god zagazili u zlu, uvijek imamo šansu vratiti se dobru. Nikad ne smetimo s uma da Bog beskrajno ljubi svakog čovjeka, ali beskrajno mrzi svaki grijeh. Samo surađujući s Bogom, možemo naći životnu ravnotežu. Uvjeran sam da Bog blagoslivlja u nama svako dobro djelovanje.

Evo onda kojom bih inicijativom potaknuo sve nas u ovom blagdanskom ozračju: odvažimo se svi hrabro poraditi na sebi! Pobijedimo međuljudsku mržnju i zajednički se oduprimo svakoj sorti zla. Natječimo se u plemenitosti u marljivosti! Zauzimajmo se za pošten rad i napredak u svemu! Njeguimo mir i blagostanje poštujući svakog čovjeka! I ne posustajmo činiti dobro: svim svojim razumom i voljom; na svakom putu i na svakom mjestu; u svako vrijeme i svim ljudima, samo dobro, svom svojom snagom! (J. Wesley; Pnz 6, 4-7). Dao nam Uskrsli Gospodin volje i mudrosti promijeniti lice ove zemlje kako bi je ponosni ostavili generacijama iza nas.

Želim vam od Boga blagoslovljen i radostan Uskrs: svoj djeci, svim mladima, odraslima i starijima! Neka vas Uskrsli Gospodin obasja svojom milošću i uputi vam noge na put ljubavi i mira (v. Zaharijin hvalospjev, Lk 1,67).

SRETAN USKRS!

**Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski**

Vrijeme Korizme na simboličan i jednostavan način nam govori zapravo o Uskrsnuću

Korizma je vrijeme kada se u duhu naše katoličke vjere s posebnosti pripremamo za najveći kršćanski blagdan Uskrs. Iako nam je ponekad teško Korizmu doživjeti istinski, posebno u današnje vrijeme, kada su vrijednosti svakodnevnog života pale na veoma niske razine, iznenadimo se kada vidimo s

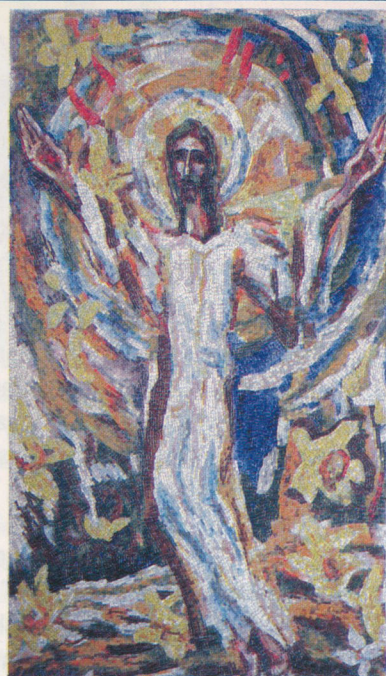
jedna životna postaja. Svi imamo svoj križ, ponekad je pretežak, ne prepoznajemo ga, ali oni koji ga prepoznaju vrlo lako ga nose i prihvaćaju ga nositi zajedno s Isusom našim spasiteljem. Sestra Berislava Grabovac je razmišljajući o vremenu korizme napisala da je o korizmi ponekad dosta neudobno govoriti, jer kaže ona sve udobne duhovnosti, tehnike meditacije, terapije i programi ne mogu pružiti čovjeku ni djelić one radosti koju može pružiti Krist čovjeku koji krene putem Njegove ljubavi. Putem, koji, istina, ide preko kalvarije, ali završava u Uskrsnom svitanju.

Našim mladima je to ponekad teško shvatiti, vrlo često misle da je vrijeme provedeno u igranju igrice, korisnije provedeno od onog odlaska nedjeljom na svetu misu. Oni koji upoznaju Krista i koji se prepuste molitvi vrlo brzo shvate da je nedjeljna misa vrijeme u kojem se možeš Isusu obratiti za svaki ispit, svaku bol, svaki osjećaj krivnje, da je Isus taj koji uvijek oprašta i da kod njega svaki čovjek ima drugu priliku i da ga imaš pravo moliti za cijeli svijet da mu da mir i spokoj, da ti da istinskog prijatelja koji će s tobom biti u svakoj životnoj boli. Vrijeme korizme nam daje priliku da obnovimo svoje misli, svoju vjeru, pa i same sebe. Isusova kruna na glavi napravljena od trnja, bolno bičevanje i krvavi znoj na čelu pokazatelj su naših svakodnevnih patnji. Trnovu krunu ponekad i sami nosimo dok nas drugi žele poniziti i dati nam do znanja da smo potpuno nevažni, svaka teška riječ ponekad nam je kao strašni bič od kojeg se stvaraju rane koje nikada ne zarastaju. Krvavi znoj na čelu često nam je pokazatelj umora od životnih borbi za mrvicu ljubavi i dostojanstva. Korizma nam zato govori da spas nije u odustajanju i posustajanju, već u daljoj borbi i hodu po trnju.

koliko ljubavi i osjećaja neki vjernici ipak pristupaju Korizmi i pripremi za Uskrs. Naime, tijekom ove korizme učenici i djelatnici Katoličkog školskog centra željeli su na jedan drukčiji način obilježiti vrijeme korizme. Tako su svakog petka, nakon nastave, odlazili u školsku kapelicu koja se nalazi u Samostanu časnih sestara u krugu škole i tu predvodili križni put. Svaki petak je bio različit. Prvog petka molio se križni put od postaje do postaje. Drugog petka su upriličili meditativni križni put, uz glazbu i čitanje postaje. Trećeg korizmenog petka je upriličena meditacija križnog puta u powerpointu, a četvrtog korizmenog petka svako je dijete molilo po jednu postaju. "Zaista je bilo dirljivo gledati djecu kako pobožno razmatraju postaje križnog puta i s kolikom pobožnošću slijede Spasitelja u njegovom hodu. Djeca koja su sudjelovala uglavnom su ovogodišnji krizmanici. Ono što me posebno raduje je to da su djeca zaista dolazila s radošću i gotovo je kapelica uvijek bila puna", kazala nam je sestra Anita Čutura, vjeroučiteljica u Katoličkom školskom centru sveti Franjo Tuzla.

Komentari djece uglavnom su bili Super je; Mogli bi ovo češće, jer stvarno je dobro čuti što je Isus učinio za nas; Malo mi se spavalo kad je bila glazba ali sam stvarno bio opušten i miran... Tijekom Korizme sestre Kćeri Božje ljubavi petkom uvečer imale su i meditativni sat u duhu korizme za mlade. Korizmu svi vjernici dosta ozbiljnije shvaćaju i zaista se uživljavaju u muku Isusa Krista. Tako i ovi učenici koji su vrlo često prepušteni različitim brigama oko škole, velikom broju informacija, negativnim medijskim utjecajima, opuštili su se uz molitve. Za mnoge od njih petak u korizmi je značio još jednu malu duhovnu obnovu i vrijeme kada se u svojim mislima sastaju s Isusom. Vrlo često zaboravljamo kako mi svi u našim životima imamo križne puteve i osobne Kalvarije. Ponekad je ne primjećujemo, ali svaki naš težak korak, naše posustajanje zapravo je

Maja Nikolić

Uskrsna čestitka

Došao je slavni Uskrs!
Krist je pobijedio smrt i grijeh.
Krist je uskrsnuo!
Poslije dobro provedene korizme
Neka svima bude
Sretan Uskrs u radosti i veselju zbog
Kristova uskrsnuća.
Aleluja! Aleluja!
VAŠI SVEĆENICI RIMOKATOLIČKIH
ŽUPA TUZLANSKOGA DEKANATA

BREŠKE - UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE
fra Franjo Martinović, župnik

DRAGUNJA - SVETI LEOPOLD MANDIĆ
vlič. Miroslav Karatović, župnik

DRIJENČA - SVETI ANTO PADOVANSKI
fra Marko Antić, župnik

HUSINO - ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
vlič. Marinko Mrkonjić, župnik

LUKAVAC - SVETI ANTO PADOVANSKI
preč. Pero Ilikić, župnik i dekan tuzlanskoga
dekanata

MORANČANI - SVETI JURAJ MUČENIK
vlič. Jozo Batinić, župnik

PAR SELO - SVETA ANA
vlič. Ivan Jukić, župnik

ŠIKARA - SVETI FRANJO ASIŠKI
fra Mladen Jozić, župnik
fra Ivan Opačak, župnik vikar - kapelan

TUZLA - SVETI PETAR I PAVAO
fra Zdravko Anđić, gvardijan i župnik
fra Marko Lovrić, župni vikar - kapelan
fra Nikola Matanović, župni vikar - kapelan
fra Josip Bošnjaković, propovjednik i ispovjednik
fra Martin Antunović, direktor Opće gimnazije
KŠC "Sveti Franjo"
i upravitelj župe Zvornik (Srebrenica)

ŽIVINICE - SVETI IVAN KRSTITELJ
vlič. Vlado Jagustin, župnik
vlič. Anto Burić, župni vikar - kapelan

Iz Franjevačkoga samostana u Tuzli,
MIR I DOBRO
Svekolikom katoličkom puku
koji se raduje Uskrsnuću
GOSPODINOVU.
ALELUJA!
BRAĆA FRANJEVCI

Gospodin slavno uskrsnu
na ljudsku sreću beskrajnu!
Aleluja! Aleluja!

Sretan i blagoslovljen Uskrs žele
Vam
učenici, djelatnici i Uprava
KŠC-a "Sveti Franjo" u Tuzli!

FRANJEVAČKA MLADEŽ

Vam želi
SRETNE USKRSNE BLAGDANE
Kličući sa svetim Franjom:
Bog moj - sve moje!
FRAMA TUZLA

SRETNE I
BLAGOSLOVLJENE
USKRSNE
BLAGDANE
TE OBILJE
MIRA I
BLAGOSLOVA
želi Vam

ZBOR IUVENTUS
SALINARUM

Sretan i blagoslovljen
Uskrs
želi Vam

UDRUGA HVIDRA
SOLI TUZLA

HRVATSKOM PUČANSTVU
u Bosni i Hercegovini
SRETAN I BLAGOSLOVLJEN USKRS
želi
KONZULAT REPUBLIKE
HRVATSKE TUZLA

Tko vjeruje u Uskrs
nikada ne gubi snagu nade!
Blagoslov uskrsnulog Krista i sve
najljepše u prigodi uskrslih blagdana
želi

HRVATSKO KULTURNO
DRUŠTVO
"NAPREDAK" TUZLA

DRUŠTVO "HRVATSKI DOM"
TUZLA

USKRS JE POČETAK ŽIVOTA,
A KRAJ SMRTI!
I RADOST USKRSA

DRUŠTVO
"HRVATSKI DOM" TUZLA

Hrvatski Glasnik

Svojim čitateljima,
donatorima, suradnicima i
prijateljima
želimo sretan i blagoslovljen Uskrs
HRVATSKI GLASNIK

Sretne i blagoslovljene
Uskrsne blagdane
želi Vam
Udruga obitelji hrvatskih branitelja
poginulih i nestalih u domovinskom ratu
HVO-SOLI TUZLA

PREČASNI PERO ILJKIĆ, DEKAN TUZLANSKOG DEKANATA

Vjernici katolici dočekuju Uskrs. O Uskrsu, vremenu priprave za ovaj najveći katolički blagdan kao i drugim temama, razgovarali smo s dekanom Tuzlanskog dekanata, prečasnim Perom Iljkićem.

HG: Nalazimo se u korizmu, liturgijskom vremenu u kojemu Crkva poziva vjernike da se postom, pokorom, molitvom i djelima ljubavi, obnavljaju u vjeri i suživljavaju s Kristom koji je bio moćan, raspet i koji je uskrsnuo kao pobjednik nad zlom i smrti. Iako je značenje korizme poznato, Crkva svake godine iznova podsjeća i poziva na otvorenost Isusu Kristu. Na što posebno stavljate naglasak?

ILJKIĆ: U ovom korizmenom vremenu na poseban način smo stavili naglasak na djela ljubavi i milosrđa. Vjernici prakticiraju za vrijeme korizme se odricati cigareta, alkohola ili pak nečeg sličnog. Odricanje je dobro, ali činjenje djela ljubavi i milosrđa je nešto što mi ipak želimo staviti iznad. Danas imamo jako puno siromašnih i nemoćnih i bitno je učiniti djela koja bi i njima pomogla i utjecala da što bolje provedu Uskrs. Kao što sam već rekao, akcent smo stavili i na djela ljubavi. Smatram da trebamo više voditi računa o tome da kroz ovo vrijeme korizme pokušamo barem u svome srcu i duši graditi ljubav a ne mržnju, graditi mir, a ne svađu. To je zapravo veličina korizmenog vremena, građenje ljubavi među ljudima, činjenje djela praštanja. Jako je bitno da budemo jedni uz druge i da jedni druge pomažemo.

HG: U vremenu korizme pored pokore i pomirenja, akcent se stavlja i na ispovijed. Međutim, nerijetko slušamo od svećenika kako vjernici zaboravljaju ili zaobilaze ispovijed. Zašto je to tako?

ILJKIĆ: Između pete korizmene nedjelje i Cvjetnice kod nas po župama se obavlja tzv. velika ispovijed gdje pokušavamo ljudima objasniti da je to potrebno, pogotovu u današnje vrijeme koje je jako teško. Danas imamo jako puno zla, nažalost i mržnje kao i drugih loših stvari. Upravo zbog toga ispovijed predstavlja jedan od ključnih i bitnih načina da čovjek izbaci iz sebe zlo i mržnju i da kaže - evo ja ću kroz ovo vrijeme i ubuduće pokušati biti bolji, u sebi i oko sebe stvarati mir, pomirenje, praštanje i ljubav. Mi često podsjećamo na bitnost ispovijedi i bilo bi dobro kada bi se vjernici ispovijedali i više puta kroz godinu.

Skoro da nema nijedne župe u Tuzlanskom dekanatu koja nije bila na meti vandala

HG: Crkva je mjesto gdje se propagira ljubav, praštanje, pomirenje, činjenje dobrih djela... Međutim često su kako vjerski objekti tako i vjerski službenici na meti vandala. Poznato je da su prošlu

godinu obilježili brojni slučajevi. Zbog čega se po vama ovakvo što događa i smatrate li da ovakve pojave imaju dozu nacionalne netrpeljivosti?

ILJKIĆ: Nažalost, točno je da imamo problema s pljačkama i sknavljenjima. Obijena je filijalna crkva u Čanićima, zatim na Brgulama, devastirano je nekoliko grobalja, obijena i župna kuća i crkva u Par-Selu. Skoro da nema ni jedne župe u kojoj se nešto slično nije dogodilo. Mislim da se većina ovakvih i sličnih stvari događa zbog nezaposlenosti. Neki krađu da bi sebi osigurali materijalnu korist, ali moram reći i da mislim da još uvijek nažalost postoji i međunacionalna netrpeljivost. Te probleme treba rješavati na svim razinama vlasti, počev od državne. Ljudima treba propagirati mir, pomirenje, praštanje i ljubav kako bi mogli živjeti skupa. To su stvari kojima bi se trebali pozabaviti svi naši dužnosnici, jer samo tako možemo imati suživot kako među nacionalnim tako i među vjerskim zajednicama.

Crkva je dio odgojno obrazovnog procesa, ali osnovni odgoj polazi iz obitelji

Roditelji se trebaju odgojiti u njihovim roditeljskim obvezama pa tek onda odgajati djecu

HG: Nije rijedak slučaj da spomenuta ali i druga nedjela čine maloljetne osobe. Kao što Vam je poznato, maloljetnička delikvencija u zadnje vrijeme u porastu je u cijeloj BiH. S Vašeg gledišta, u čemu je problem? Kakva je uloga obitelji i je li po vama i kakvu ulogu može imati Crkva u suzbijanju ovakvih pojava?

ILJKIĆ: Što se tiče malodobnih osoba i pojave učestalih prijestupa koje čine te osobe, ja bih stavio naglasak na obitelji. Jako je bitno iz kakve obitelji i sredine dijete potječe. Crkva je dio toga procesa odgoja i učenja djece, ali osnovni odgoj polazi iz obitelji. Mnogi roditelji se danas pravdaju nedostatkom vremena za djecu jer moraju raditi. Pitam sve roditelje: je li opravdano boriti se za posao, a ne boriti se za dijete koje imamo ispred sebe i koje treba odgojiti? Pitam se je li uopće roditelji razmišljaju gdje je njihovo dijete provelo čitav dan? Roditelji misle da je samo bitno osigurati djetetu nešto za jesti i popiti, da ima dobre patike i odijelo, najnoviji mobilni, a uopće ne razmišljaju o svom moralnom dijelu. Rijetko se upitaju kakvo je njihovo dijete? Gdje ide? S kime se druži? Čime se bavi? Ono što je također negativna strana roditelja jeste bezargumentirano pravdanje djece. Govorim to iz razloga što sam se susretao sa situacijama kada sam kao vjerski službenik, ali i kao odgojitelj, jer sam uključen u odgojno obrazovni proces, pokušao objasniti roditeljima da s djetetom nešto nije uredu, da radi neprimjerene stvari i slično. Umjesto da razgovaraju i da se zapitaju što mogu poduzeti kako bi presjekli takvo što, oni se stavljaju u zaštitu djeteta govoreći o svom miljeniku kao osobi za koju je nemoguće napraviti nešto krivo. Tek kada se dogodi nešto konkretno, oni počinju prihvaćati činjenicu da njihovo dijete nije idealno. Roditelji također imaju problem što ne umiju riješiti običnu dječju prepirku i nije rijedak slučaj da sugeriraju svom djetetu da na loše postupke druge djece uzvraća istom mjerom. Ukoliko dijete u startu ima podršku svojih roditelja da se može svađati i tući, da može biti zlobno, kako mi to da ispravimo?

HG: Na koji način promijeniti svijest roditelja?

ILJKIĆ: Mislim da roditeljima treba posvijestiti njihovu ulogu, njihovu obvezu prema djeci, da je on taj koji mora prije svega odgajati svoje dijete. Mi smo samo tu da pripomognemo u tome. Ne možemo mi odgajati dijete i učiti ga nečemu ako roditelj kontra nas radi.

Djeca su danas sklona da se ponašaju kao mangupi i još ako imaju potporu roditelja u tome, teško je s tim djetetom nešto učiniti. Mislim da je prvo potrebno roditelje odgojiti u njihovim roditeljskim obvezama, pa onda odgajati djecu dalje.

HG: Dotaknimo se projekata izgradnje u Tuzlanskom dekanatu. Ima li nešto što biste izdvojili?

ILJKIĆ: Što se tiče gradnje, mi redovito vršimo obnovu objekata. Prije nekoliko godina sagrađena je crkva u Čanićima, potom u Brgulama, urađena je kapela u Šikari. Zadovoljstvo mi je istaknuti da ćemo u narednom periodu raditi na jednom većem projektu, a to je Kulturni centar sveti Franjo koji će se graditi na starom crkvištu u Tuzli. To je lokacija koja ima povijesni značaj i drago mi je da je naš gvardijan, fra Zdravko Anđić pokrenuo ovaj projekt i mislim da će to s Božjom pomoći u dogledno vrijeme biti i sagrađeno.

Broj vjernika u Tuzlanskom dekanatu ima tendenciju opadanja

HG: Kada smo razgovarali prije izvjesnog vremena rekli ste mi da je u Tuzlanskom dekanatu teško reći koliko ima vjernika. Kao jedan od problema u svim župama Tuzlanskog dekanata naveli ste porast mortaliteta i pad nataliteta. Recite nam, je li se situacija što promijenila?

ILJKIĆ: U našim katoličkim župama prije svega teško je uopće govoriti o broju vjernika. Poznato je da veliki broj naših ljudi živi svuda po svijetu. Oni dolaze u vrijeme blagdana i kada je npr. blagoslov kuća situacija izgleda dosta dobro, no ona ne odgovara stvarnim pokazateljima jer većina tih ljudi samo jednom ili dva puta u godini boravi na našim prostorima. Ja mogu istaknuti da je mortalitet u porastu, a natalitet u padu tako i da mogu zaključiti kako broj vjernika u cijelom Tuzlanskom dekanatu ima tendenciju opadanja.

Obveza vjerskih službenika je da štite svoj narod
HG: Poznati ste kao čovjek koji teži okupljanju hrvatskih i katoličkih udruga, te njihovom fokusu - siranju na istu bit. Na čelu ste Koordinacije koja okuplja skoro pa sve hrvatske i katoličke udruge s ovih prostora. Koji je cilj osnivanja Koordinacije i što biste istakli iz rada u posljednjoj godini dana?

ILJKIĆ: Mi smo pokušali kroz ovu Koordinaciju prvo zaštititi Hrvate, dakle svoj narod. Koliko je god obveza nas vjerskih službenika da propovijedamo tome narodu, da ga učimo moralu i redu, isto tako je i obveza da taj narod štitimo. S tog stajališta pokušavamo zaštititi

narod koji imamo. U Koordinaciju smo uključili i hrvatske udruge jer smatramo da je svaka udruga kao i politička stranka tu za taj narod. To znači da se i oni trebaju boriti za taj narod. Budući da živimo u uvjetima koji na žalost nisu najbolji, još uvijek na neki način se osjećaju posljedice rata koje sa sobom nose dosta lošega. Smatram da svatko od nas sa svoje pozicije treba biti u službi čovjeka kojeg ima ispred sebe. Mi jesmo napravili Koordinaciju u prvom redu za narod koji je pred nama, ali u našim programima i ciljevima je isto tako i boriti se za promicanje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ne samo našega, nego i drugih naroda kao i nacionalnih manjina u BiH. Prije svega da pomognemo narodu za koji jesmo, a isto tako nismo isključili ni pomoć drugima koje imamo pred sobom. Iz rada u prošloj godini istakao bih dobru suradnju s Vladom Republike Hrvatske. Obavili smo neke razgovore kako bismo sagledali situaciju i znali koje je to polje na kojem bi trebali djelovati. U skorije vrijeme očekujemo i realizaciju nekih značajnih projekata.

HG: Vi ste i dopredsjednik lukavačkog Napretka, što biste izdvojili iz rada ovog društva?

ILJKIĆ: HKD "Napredak" Lukavac obnovljen je prije nekoliko godina. Pokušava raditi na ovom području iako nemamo baš puno mogućnosti. Veliki problem nam stvara nezainteresanost ljudi da na sebe uzmu određene obveze. No, smatram da sama činjenica da postojimo na ovim prostorima, puno znači. Lukavački Napredak uključen je u obilježavanje katoličkih blagdana kao i nekih drugih manifestacija. Često smo uključeni u manifestacije čiji organizator je Općina Lukavac. U našem djelovanju pomaže nam dobra suradnja prije svega s tuzlanskim Napretkom te našim drugim podružnicama.

HG: Mjesečnik Hrvatski Glasnik, inače glasilo HKD "Napredak" Tuzla nedavno je obilježio 15 godina izlaženja i djelovanja. Kako Vi ocjenjujete rad Hrvatskog Glasnika i koja je po vama važnost njegovog izlaženja?

ILJKIĆ: Hrvatskom glasniku samo mogu uputiti iskrene čestitke. Drago mi je da i dan danas radi i volio bih da napreduje i dalje. Svake novine kao i svaki naš rad i postupak ima i dobrih i loših strana. Loše strane treba nastojati zaboraviti i pokušati nadilaziti i graditi ono što je dobro. Hrvatskom Glasniku želim sve najbolje, želim da napreduje. Ja sam prilikom te objelnice kazao, a evo sada ponavljam: Pokušajte zaboraviti ono što je loše i gradite samo dobro. Pokušajte u njega što više utkati ljubavi, utkati sami sebe, ali to sebe utkati na način da ide nabolje.

HG: Ovaj razgovor prilika je i da putem našega lista uputite poruku vjernicima u povodu Uskrsa.

ILJKIĆ: Kada su Isusa na Veliki petak razapinjali na križ on je rekao: Oče oprosti im, jer ne znaju što čine! Veličina Uskrsa zapravo jest u mogućnosti da se oprasti nekome tko te uvrijedio na bilo koji način. Tada uskrsno vrijeme na poseban način naglašava Isusove riječi kada se nakon uskrsnuća susretao sa svojim apostolima, a znamo da je uvijek govorio: Mir vama! Možemo li mi jedni drugima reći mir tebi brate, mir tebi sestro? S tim riječima ja bih od srca svima čestitao Uskrs, da budemo i gradimo u svom srcu, u svojim mislima i dušama i da taj mir širimo drugima. Neka nam na Uskrsu bude ovaj Uskrs, u miru!

Razgovarala: Anika Stjepić-Cosić

Foto: M. Antunović

POTPISAN MEMORANDUM IZMEĐU UNDP-a i OPĆINE TUZLA

U srijedu, 05. ožujka 2008. godine u Općini Tuzla potpisan je Memorandum o razumijevanju između Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP) i Općine Tuzla, te UNDP-a i Rudnika i Termoelektrane Ugljevik (R i TE). Memorandum se odnosi na realizaciju podprojekata "Smanjenje zagađenja zraka kroz povezivanje Kliničko-medicinskog centra Tuzla na mrežu centralnog grijanja" i "Rekonstrukcija objekata za demineralizaciju i dekarbonizaciju voda u Rudniku i Termoelektrani Ugljevik". Memorandum su potpisali rezidentna predstavica UNDP-a u BiH Christine McNab, načelnik Općine Tuzla Jasmin Imamović i direktor R i TE Ugljevik Anto Gajić.

"Zadovoljstvo mi je istaći da je Vlada Nizozemske odlučila da pomoći regionu i u tu svrhu je izdvojila 15 milijuna američkih dolara. Novac će biti iskorišten za pomoć projektima smanjenja ekološkog zagađenja, jačanja svijesti o potrebi eliminiranja štetnih utjecaja na okolinu u kontekstu održivog razvoja, te obuke i uvezivanja profesionalnih kadrova u svrhu održivog upravljanja okolinom kroz sanaciju ekoloških crnih točaka", kazala je

McNab. Kako je pojasnila, od ukupnog iznosa programa, dakle 15 milijuna USD a koji je namijenjen za cijeli region, preko 2 milijuna izdvojeno je za projekte u Tuzli i Ugljeviku. Ukupan finansijski doprinos lokalnih vlasti je oko 800.000 USD što dovoljno govori o posvećenosti lokalnih vlasti ovim problemima, dodala je. Razlog zbog kojeg je Tuzla uvrštena u ovaj projekt je taj što se veliki zagađivač, tj. Klinički centar sa svojim instalacijama i pogonom za grijanje, nalazi skoro u samom centru grada. "Ovim projektom prije svega želimo pomoći unapređenju kvaliteta zraka ovdje, kako bi ljudi koji žive u blizini Kliničkog centra kao i oni koji rade u Centru imali kvalitetniji zrak. Osim toga, bitno je naglasiti još jednu prednost, a to je da će Klinički centar moći dobiti akreditaciju da posluje i radi u skladu sa standardima EU." Što se tiče Ugljevika i TE u Ugljeviku, sama činjenica zemljopisnog položaja grada pokazuje da crne točke ne zagađuju samo jednu zemlju i jedan region. One naime zagađuju i preko granične zemlje. "Zagađivači dopijevaju u tlo i vodu, na taj način se zagađuje Dunav koji kako je poznato protiče kroz mnoge zemlje. Ukoliko pomognemo na čišćenju i unapređenju životne sredine u Ugljeviku, to će svakako pomoći na poboljšanje situacije i u drugim zemljama", kazala je McNab te navela da je treći razlog zbog kojeg se UNDP odlučio za ove dvije lokacije taj što su lokalne zajednice pokazale interes te se finansijski uključile u rješavanje ovih problema.

"Tuzla je jedna od četiri općine koja ima Lokalni ekološki akcioni plan (LEAP). Time smo postigli ono što podrazumijevaju standardi i zakoni EU, a koji predstavljaju preduvjet za dobivanje bilo kakvih sredstava iz ovoga fonda. Uspjeli smo u tome i dobili 860.000 USD od Nizozemske vlade. Naša ulaganja će se kretati do 435.000 USD", kazao je načelnik Tuzle Jasmin Imamović, te naglasio da Tuzla dugo radi na ovome projektu. Kako je dodao, projekt će biti završen u roku od dvije godine i bit će realiziran suradnjom između Općine, Kliničkog centra, Centralnog grijanja i Termoelektrane. Projekt podrazumijeva suvremenu toplifikaciju kompletnog centralnog dijela Kliničkog centra na lokalitetu Gradina i bolnicu Slavinovići. Prethodno je već na centralno grijanje priključena bolnica Kreka tako da će ovim projektom biti završena kompletna toplifikacija Kliničkog centra po sistemu centralnog grijanja. "Time ćemo dobiti ne samo na kvaliteti grijanja, nego ćemo puno više dobiti u pogledu očuvanja okoline. Neprimjereno je da se unutar jedne bolnice gdje se jako puno radi na zdravlju ljudi nalazi jedan od trenutno najvećih zagađivača u Tuzli i Tuzlanskoj županiji. Kapaciteti naše toplane su 12 megavati, a to je toplana koja otprilike potrebama toplotne energije zadovoljava jedan grad kao što je Lukavac", pojasnio je Nedret Mujkanović, direktor UKC-a Tuzla.

Regionalni program "Jačanje kapaciteta za politiku integralnog održivog razvoja u zapadnom Balkanu osim BiH uključuje i Albaniju, Crnu Goru, Kosovo, Makedoniju i Srbiju".

Tekst i foto: Ankica Stjepić-Čosić

Svečano obilježena osma obljetnica
Brčko distrikta

GREGORIAN: SVJETLO NA OBZORU BIH

Brojni domaći i međunarodni zvaničnici Brčko distrikt vide kao model suživota i općeg prosperiteta u državi posvemašnjeg siromaštva i međunarodnih i drugih podjela, a neki od njih ne libe se reći kako je ovaj dio države "svjetlo na kraju tunela cijele BiH". Na svečanosti 8. ožujka, kojom je obilježena osma obljetnica proglašenja Brčko distrikta, supervizor i zamjenik visokog predstavnika, Raffi Gregorian, bio je raspoložen za superlative, pa je rekao: "Distrikt je svjetlo na obzoru BiH", kazavši kako je ovaj dio države za osam godina pokazao fantastičan napredak u svim segmentima života.

Raffi Gregorian je još istaknuo kako je u protekle četiri godine aktualna vlast poduzela niz reformi koje će narednoj vlasti omogućiti još efikasnije rješavanje problema unutar Distrikta.

Središnjoj svečanosti u povodu obljetnice Distrikta, nazočili su predsjedavajući Predsjedništva BiH, Haris Silajdžić, član Predsjedništva Željko Komšić, predsjednik RS Rajko Kuzmanović, visoki predstavnik Miroslav Lajčak, a među ostalim gostima zamijećen je Harry Kennedy, američki senator koji je u ime St. Luisa potpisao povelju o bratimljenju s Brčko distriktom.

Predsjednik Skupštine Distrikta, dr. Milan Tomić, kazao je kako je Brčko grad u koji svi žele doći, a iz njega rijetko tko odlazi.

Unatoč svemu, u samom distriktu neke snage nastoje poljuljati ono što je gradonačelnik Mirsad Đapo, s brojnim suradnicima, učinio u razvoju Brčko distrikta. Tako Klub poslanika SDS-a u Skupštini Distrikta traži smjenu Mirsada Đape zbog navodnog kršenja tender-skih procedura za neke kapitalne projekte rađene u distriktu.

"Apsurdno je gradonačelnika smjenjivati šest mjeseci prije izbora i inicijativa SDS-a nema šansi da uspije. Očito je da se radi o političkim igrama SDS-a uoči predstojećih izbora, što im nije prvi put. Uostalom, rezultati su najbolji odgovor na sve kritike, a reći ću da je SDS jedina stranka koja želi ukinuti distrikt i vratiti stanje na prijašnje kada su oni imali vlast, a područje pretvorili u mjesto bijede i užasa", uzvratilo je gradonačelnik Mirsad Đapo.

Pri tome je podsjetio da se broj zaposlenih od 8.500 iz 2000. godine, kada je uspostavljen Distrikt, udvostručio, za razliku od entiteta gdje broj nezaposlenih ubrzano raste. Kaže kako je asfaltirano oko 400 kilometara putova, a u obnovu kuća uloženo oko 250 milijuna maraka. Prije osam godina proračun je bio 35 milijuna, a danas je šest puta veći. Na samu obljetnicu pušten je u rad novi carinski terminal u koji je investirano oko dva milijuna maraka.

Ono što je najbitnije, za razliku od ostalih dijelova BiH, u distriktu je stvorena povoljna klima za investiranje, pa se trenutno razmatra na desetke ponuđenih projekata iz zemlje i svijeta za ulaganja procijenjena na blizu milijardu maraka.

Tekst i foto: Miro Petrović

U TUZLI OBILJEŽEN DAN NEOVISNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

U subotu, 1. ožujka prigodnim sadržajima u Tuzli je obilježen Dan neovisnosti BiH. Nakon polaganja vijenaca na spomen obilježjima na Slanoj banji, u Kristalnoj dvorani Hotela Tuzla održana je Svečana sjednica Općinskog vijeća Tuzla.

Sjednicu je otvorila predsjedavajuća OV Tuzla, dr. sc. Nada Mladina. Prisjećajući se događaja koji su prethodili raspisivanju Referenduma, Mladina je podsjetila na to da je gotovo 100% potpora neovisnosti našoj zemlji koju su prije 16 godina svojom voljom iskazali građani BiH, činjenica koju ni međunarodna zajednica nije mogla zaobići kod

međunarodnog priznanja i prijema naše zemlje u Organizaciju ujedinjenih nacija. "Usprkos svemu što se događalo nakon referenduma, počev od agresije i tragičnih ratnih zbivanja praćenih hegemonističkim tendencijama, državno-pravni kontinuitet BiH je ostao i opstao neprikosnoven. BiH je sačuvala međunarodno-pravni subjektivitet, a njeno Dejtonsko unutarnje ustrojstvo postalo je platforma za snažno djelovanje probosanskih političkih snaga koje teže reintegraciji zemlje i stvaranju prostora sreće za sve naše narode", kazala je Mladina te podsjetila na neke od bitnih datuma iz povijesti koji svjedoče tisućgodišnjoj postojanosti BiH. Kako je kazala, sve su to dovoljni pokazatelji koji govore u prilog činjenici da BiH kao država ne može i neće biti uništena.

"Bez obzira što Bosnu i Hercegovinu njeni građani danas vide različito, ova država nema alternativu. Činjenica je da BiH danas nije onakva za kakvu su građani glasovali na referendumu prije 16 godina, a potom borili i ginuli za njezinu neovisnost. Ipak, BiH je sve jača kao država, a unutarnje i vanjske snage njene podjele su sve slabije. Europa nas hoće jedinstvene i samo kao takvi mi možemo računati na europsku budućnost." Govoreći u kontekstu jedinstva i suradnje dodala je da oslobađanje i reafirmacija neupitnog zajedničkog naslijeđa uz razmjenu kulturne produkcije, čini se kao ideološka potka učvršćivanja pokidanih veza. Ovi procesi su bitni za reafirmaciju državnosti BiH zato što je naša politička sudbina, sasvim razumljivo u lancu globalnih strujanja. Navedeno je i to da su procesi razgradnje na prostoru bivše Jugoslavije utjecali i na razgradnju naše zemlje te da suprotni procesi, procesi rekonstrukcije, revitalizacije, rehabilitacije, logično mogu voditi jačanju državno-pravnog i

društvenog identiteta BiH. Stoga, poruke za koje su građani BiH glasovali na Referendumu za neovisnost imaju značenje obveznog pravca za budućnost BiH. "Ako želimo planirati bolju budućnost, onda moramo konstruktivnom kritikom pronalaziti mane sadašnjosti, otklanjati ih i prilagođavati život imperativima bosanskohercegovačkih vrijednosti. Sadašnjost nije ono najbolje što je potrebno našem građaninu. Za ono bolje u budućnosti, potrebno je mnogo hrabrosti, rada, odricanja a najprije ljubavi i vjerovanja u budućnost BiH", kazala je predsjedavajuća OV Tuzla, Nada Mladina te u ime zalaganja za sretnu i prosperitetnu budućnost naše domovine, čestitala Dan neovisnosti BiH.

Više trebamo ulagati u obrazovanje, sport, zdravstvenu i socijalnu zaštitu

Čestitke građanima je uputio i načelnik Općine Tuzla, Jasmin Imamović. On je kazao da BiH danas proživljava teške godine tranzicije a da je ta ista tranzicija s jedne strane prilika za napredak i razvoj ali predstavlja i mogućnost za nazadovanje. "Mi moramo biti dostojni ove lijepe BiH, moramo biti dostojni građani Tuzle i ne smijemo raditi ništa nedostojno. Nedostojno bi bilo i povući se pod pritiscima koji su evidentni sa svih strana. Štititi se možemo i moramo držeći se ustavnosti i zakonitosti, poštenja, vrline i istine. Na taj način ti pritisci Tuzlu mogu samo ojačati". Građani Tuzle trebaju jasno zacrtati svoje ciljeve, sagledati koji su to pravci razvoja i "puhnuti u jedra" kako bi našu zemlju okrenuli na put razvoja, kazao je Imamović te dodao da su osnovni faktori razvoja jedne zemlje - ljudi, kulturno i prirodno naslijeđe. "Stoga bi vlast ove zemlje na svim razinama trebala ulagati više truda, vremena i novca u građane BiH. Sada su svi proračuni zahvaljujući PDV-eu poprilično obilni i taj novac po principu jednakosti treba ulagati natrag u ljude. Više trebamo ulagati u obrazovanje, sport, zdravstvenu i socijalnu zaštitu", kazao je načelnik Imamović te dodao da je potrebno daleko veću pozornost posvećivati obrazovanju, a posebno odgoju. S tim u svezi on je kazao da bi na svakih stotinu učenika trebao biti uposlen po jedan pedagog, psiholog ili defektolog koji bi se bavio isključivo odgojem. Takva situacija osim što bi zbrinula djecu, uposlila bi i stručni kadar. Na takvim stvarima, dakle na svemu onome što se odnosi na ljude ne treba štedjeti jer bi nam to osiguralo bolju i sigurniju budućnost. Veću pozornost kako je kazao treba posvećivati i manjinama, a naročito onoj koja je danas u BiH najugroženija, a to su oni koji se izjašnjavaju kao Bosanci i Hercegovci. To je pravno i političko pitanje koje je potrebno riješiti što prije. Bosni i Hercegovini je potrebna i jedna humanija atmosfera, kazao je Imamović te dodao da se BiH

kao zajednica treba vratiti čovjeku i svakoj obitelji. "Ljudi su željni harmonizacije među razlikama, duševnog mira i ljubavi. Previše je grubosti, intriga, spletki, međusobnih okršaja, a malo tolerancije i međusobnog uvažavanja i poštovanja. Stoga, misija javnih osoba bi trebala biti misija humanosti i poštenja kao i harmonizacije među različitostima."

Kulturno-povijesno naslijeđe BiH

Načelnik Imamović je kazao i to kako danas mnogi govore i zaklinju se u državnost BiH, a zane-maruju njezino kulturno-povijesno naslijeđe, te da vlada veliko neznanje o povijesti BiH. Dobar dio krivnje o neznanju snosimo i sami zbog nemarnog odnosa spram simbola državnosti. Jedan od tih primjera jeste i Gradina u Srebreniku u kojoj su stolovali dva od tri najveća vladara BiH - Stjepan II Kotromanić i Tvrtko I. Kotromanić, a koja vremenu odolijeva sama. "Bitne datume iz povijesti moramo

Na svečanoj sjednici...

Foto: Tuzlarije

ponavljati kako nikad nitko ne bi negirao višestoljetni kontinuitet državnosti BiH, zemlje koja ima najstabilniji kontinuitet državnosti od svih zemalja bivše Jugoslavije. Neka to znaju prvašići i mlada djeca kako nikad nitko ne bi osporio državost BiH", kazao je Imamović te dodao da misiju njegovanja kulturno-povijesnog naslijeđa treba širiti i dalje.

U zabavnom dijelu Svečane sjednice OV Tuzla nastupio je zbor Tuzlanke.

Ankica Stjepić-Čosić

POLOŽEN KAMEN TEMELJAC ZA NOVU SREDNJU ŠKOLU FRA MARTIN NEDIĆ U ORAŠJU

U petak, 29. veljače u Orašju je položen kamen temeljac za gradnju nove Srednje škole fra Martin Nedić Orašje. Ta je svečana dužnost pripala ministru obrazovanja, znanosti i športa u Vladi Republike Hrvatske, dr. Draganu Primorcu i ministrici obrazovanja i nauke u Vladi Federacije BiH Melihi Alić. Tome je prethodilo potpisivanje Povelje u Vladi Županije Posavske dokument koji je položen u temelje nove škole. Kako je priopćeno iz službe za informiranje Posavske županije, Povelju su u ime Vlada RH i Federacije BiH potpisali dr. Primorac i ministrica Alić, u ime Vlade Županije Posavske ministar obrazovanja, znanosti, kulture i športa Marijan Živković, u ime općine načelnik Đuro Topić, te u ime škole ravnatelj Brano Leovac.

Prigodom svečanosti polaganja kamena temeljca kojoj je nazočilo nekoliko tisuća građana Orašja i okolnih mjesta, obračujući se nazočnima, ministar

prije godinu dana, no stjecajem okolnosti realizacija se događa sada. Jako smo sretni svi mi u Posavini jer uistinu ovaj projekt je garant bolje budućnosti". Prema njegovim riječima riječ je o školi mješovitog tipa. "Škola će biti građena na tri etaže i u sebi će imati tri subjekta. Planiramo jedan amfiteatar za buduće Veleučilište, projekt koji ćemo također raditi sa Vladom RH, točnije s Medicinskim fakultetom iz Osijeka. U taj objekt bi trebao ući i jedan od fakulteta Mostarskog sveučilišta. Pored toga, u tom objektu bi trebala zaživjeti i Gimnazija kao odvojeni subjekt, te Srednja strukovna škola", kazao nam je ministar Živković.

Paralelno uz izgradnju objekta gradit će se i športska dvorana koja bi osim za nastavu tjelesne kulture u srednjem obrazovanju, koristila i za pojedine kulturne manifestacije poput Dana filma i slično. Vrijednost projekta srednje škole s amfiteatom i svim ostalim sadržajima radne površine oko 4.000 metara četvornih je oko 4. milijuna maraka, dok je vrijednost projekta dvorane oko 2,5 milijuna maraka. Najznačajnija pomoć glede financiranja ovih projekata prema Živkovićevim riječima očekuje se od Vlade RH. "Mi smo već ranije dobili obećanja i potporu Vlade RH kroz programe pomaganja Hrvatima u BiH. Mislim da ćemo najveći dio novaca odatle i dobiti, ali tu je i federalna ministrica Alić koja je obećala sredstva iz Vlade Federacije BiH. Posavska županija već je izvršila startna ulaganja i mislim da će sa te tri razine, odnosno kada se sve to zbriži, da ćemo uspjeti sastaviti ovu financijsku konstrukciju", kazao je Živković. Interesirale su nas i pojedinosti glede plana i programa po kojima se radi u ovoj županiji. Saznali smo da će u narednom periodu uslijediti određene promjene. "U tom programu mora se održati zajedničko jezgro, ali ćemo učiniti sve da budemo što više kompatibilni programu Republike Hrvatske".

Svečanosti postavljanja temeljnog kamena nove Srednje škole u Orašju između ostalih nazočili su Želimir Janjić državni tajnik, Martin Oršolić i Ivan Šutalo iz Ministarstva obrazovanja, znanosti i športa RH, generalni konzul RH u Tuzli mr. sc. Josip Juras, te Vinko Filipović, ravnatelj Agencije za osnovno i srednje obrazovanje u RH. Među gostima bila su i visoka izaslanstva iz Vlade FBiH predvođena zamjenikom premijera Vlade Federacije BiH Gavrilom Grahovcem te predstavnici nekih od županija iz Federacije BiH. Temeljni kamen nove Srednje škole u Orašju blagoslovio je župnik župe blaženoga Alojzija Stepinca, fra Jožo Puškarić.

Tekst i foto: Ankica Stjepić-Čosić

U Tuzli održan okrugli stol na temu povratka u Tuzlansku županiju i BiH

U okviru realizacije projekta komplementarna integrirana pomoć povratku osoba smještenih u kolektivnim centrima i njihovo zbrinjavanje u BiH, financiranog od strane Veleposlanstva Kraljevine Nizozemske u BiH, predstavnici nevladine organizacije Centar za razvoj i podršku Tuzla organizirali su okrugli stol i okupili gotovo sve vladine i nevladine organizacije i institucije koje rade na pitanju povratka u BiH.

Cilj skupa bio je prije svega ukazati na probleme pri ostvarivanju socijalno ekonomskih prava povratničke populacije koji se javljaju kao posljedica neujednačene zakonske regulative u pojedinim dijelovima BiH. Mario Nenadić, iz Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH kazao je da ono što najviše interesira povratnike jeste zapravo miran život. "U posljednje vrijeme stanje povratnika se popravilo, ali još uvijek je najveći problem jednakopravnost pristupa građana pravima u BiH. Dva entiteta su različito riješila određena pitanja, poput prava na zdravstvo. Problem se javlja kada se osoba iz jednog entiteta treba vratiti na područje drugog entiteta, jer nisu ista prava i tamo i ovamo. Različite su razine zdravstvene zaštite i različita su izdavanja u entitetima", kazao je Nenadić.

Mira Tuka ispred Centra za razvoj i podršku kazala je da analiza podataka prikupljenih iz 800 povratničkih obitelji da se u značajnom broju korisnika umanjuju ili potpuno gube prava na ostvarivanje socijalne zaštite, zdravstvene zaštite, mirovina ili drugih beneficija koje pripadaju socijalno ugroženim kategorijama stanovnika, samim činom povratka u drugi entitet ili drugu županiju. "Ovim okruglim stolom mi želimo dodatno ukazati na probleme, problemi nisu još uvijek iza nas, oni postoje. Budući da smo obavili razgovore s 800 obitelji smatramo da je dovoljno relevantno da istupimo u njihovo ime i da kažemo što sve njih muči", kazala je Tuka dodavši da su tih 800 obitelji iz cijele BiH.

Tijekom diskusije sudionika okruglog stola ukazano je na činjenicu da problem neusklađenosti zakonske regulative u različitim područjima države direktno mijenja mogućnosti ostvarivanja prava povratnika, a time i na sam proces održivosti povratka. "Danas se veća pozornost treba dati održivom povratku, jer što će ljudi koji su se vratili, kad nemaju od čega živjeti. Da bi se sve ovo riješilo treba se sustavno ući u održivi povratak. Treba razvijati ruralna područja i razvijati poljoprivredu", kazao je Zijad Nuhanović, glasnogovornik Saveza za održivi povratak, izbjeglice i raseljene osobe BiH.

Sudionici skupa su ukazali na neophodnost poduzimanja hitnih mjera u procesu koji treba omogućiti da se prava svih stanovnika u BiH ostvaruju jedinstveno na cjelokupnoj teritoriji države, a sve u cilju stvaranja uvjeta za kvalitetniji i bolji život.

Maja Nikolić

Miroslav Lajčak prisustvovao javnoj debati s građanima u Tuzli

Prilikom svoje posjete Tuzli 6. ožujka, Visoki predstavnik u BiH Miroslav Lajčak iskoristio je priliku i sudjelovao na javnoj debati Perspektive BiH u Europskoj uniji. Lajčak je s građanima Tuzle, predstavnicima svih nevladinih organizacija i političkih stranaka s područja TŽ razgovarao o brojnim pitanjima vezanim za BiH, ali posebno Tuzlu. Gotovo svako pitanje građana upućeno Visokom predstavniku odnosilo se na rad vladajućih struktura vlasti i na nezadovoljstvo neprovođenjem reformi u BiH. Lajčak je na takva pitanja uglavnom odgovarao "sami ste ih birali". Svoje sudjelovanje na debati s građanima uzeli su i tuzlanski načelnik Jasmin Imamović i predsjedavajuća Općinskog Vijeća Tuzla, dr. Nada Mladina.

"Glavnu grešku, zašto se ne odvija sve kako treba, vidim u tome da se zalažemo za europski put, ali onda nedovoljno aktivno radimo korake koji nas tamo vode. Ako znamo što se treba uraditi da bi se ispunili neki uvjeti, da bi se donijeli neki zakoni, zašto kada treba da se donesu imamo opstrukcije? To nije u redu. Zašto jedno govore a drugo rade", kazao je Miroslav Lajčak.

Prema anketama provedenim na području BiH, od 70 do 80 posto građana vjeruje da je budućnost BiH u EU. Zašto onda ne otvoriti dijalog na kojem će građani reći što misle, reći koji su to po njima gorući lokalni problemi kao i što bi trebala lokalna vlast učiniti za njihovo nadilaženje. Na pitanje, koje njegovo viđenje BiH u budućnosti i koliko BiH zapravo teži EU, Lajčak je odgovorio da upravo ovakve diskusije s građanima za njega su ohrabrujuće, jer pokazuje veliku zainteresiranost građana za pitanja vezana za budućnost BiH. "Građani imaju svoje stavove, ovo nije bila debata o politici, nego baš o perspektivama BiH. Ono što mi je posebno drago jeste da je cijela diskusija bila vođena u jednoj kulturnoj i civiliziranoj atmosferi", kazao je Lajčak.

Zanimalo nas je zatim i je li jedino ohrabrujuće to što se debata vodila na kulturni način, Lajčak odgovara da to pokazuje zrelost građana i da to uopće nije zanemarivo, jer kultura dijaloga mnogo govori o našoj spremnosti za ulazak u EU. Pitali smo ga i zar ne misli da bi naši političari koji su na vlasti i koje smo 'sami birali' trebali s nama voditi ovakve debate, umjesto njega. "Pretpostavljam da političari vode debate sa svojim biračima. Ja se ne želim miješati u posao vaših političara. Ovo što radim, radim da bih pomogao jačanju europske atmosfere, jer bez nje ne možemo napredovati. Domaće političare bi želio ohrabriti da vode debate na ovakve teme jer se one tiču svakog građanina", kazao je za naš list Miroslav Lajčak.

Pitali smo i predstavnike nekih udruženja kako gledaju na ovakve debate i koliko su im pomogle. Gordana Bulić, predsjednica Udruženja potrošača TŽ kazala nam je da je nju najviše zanimalo ekonomski razvoj. "Čuli smo danas različite ideje i različita razmišljanja što je jako dobro. Vidjela sam da se mi uopće puno ne razlikujemo u svojim stajalištima i da zapravo svi očekujemo i razmišljamo isto. Nadam se da će više ideja uroditi plodom. Mislim da je jedna od važnijih stvari nužnost regionalizacije i integracije BiH da bismo mogli aplicirati na projekte EU i da bismo iskoristili priliku za dobivanje novca i potpore", kazala je Gordana Bulić. Predsjednicu sindikata Srednjeg obrazovanja, Azru Gazibegović pitali smo je li zadovoljna pitanjima koja su postavljena u segmentu obrazovanja. "Mislim da gosp. Lajčak na pitanja mladih nije dovoljno konkretno odgovorio i objasnio i smatram da uopće nije dovoljno ni uključen u problematiku obrazovanja. Ovaj Bolognski proces je na neki način stao, a naši studenti su pokazali da nisu ni blizu Bologne. Nema nikakvog planskog obrazovanja", kazala je Gazibegović. Igor Rajner, poslanik u Skupštini TŽ kazao je da nije dovoljno odgovoreno na ključno pitanje, a to je smisao za kompromis. Visoki predstavnik Miroslav Lajčak smatra da je ključni princip europskog procesa zapravo komuniciranje. Europski uvjeti su jasni, transparentni i isti za sve. Ukoliko se želimo priključiti EU, moramo imati istu kvalitetu da bismo bili punopravni članovi, a ne da budemo egzotične ptice u kavezu na koje svi drugi samo gledaju. Da bismo mogli funkcionirati kao punopravni član moramo ispuniti određene uvjete. Ti uvjeti su kvalifikacije kako bismo se priključili zemljama članicama. Europska unija je vrlo kompliciran mehanizam i ako nismo u stanju funkcionirati u potpunosti, onda smo u nezavidnom položaju.

Lajčak je na debati rekao da je ključna stvar zbog kojih BiH koči na putu prema EU nedostatak razumijevanja suštine europskog procesa od strane domaćih političara. On je naveo kao primjer svoju zemlju Slovačku čiji građani prije trideset godina nisu mogli niti zamisliti da će raditi u Zapadnoj Europi. Danas je Slovačka punopravna članica EU i dok je prije 30 godina bila u gorem položaju nego BiH, odnosno bivša Jugoslavija, danas imaju sva prava i potpunu zaštitu. Ono što je zanimljivo jeste da EU smatra da BiH ima ogroman europski potencijal. Problem je u tome što nedostaje veza između toga što ljudi žele i onoga što politika realno radi da ispoštuje želje građana. Potrebno je znači da se usklade želje građana i konkretni potezi političara. BiH nažalost živi politikom od danas do sutra i od sutra do prekosutra. Na kraju je citirao svoju omiljenu rečenicu "Za tango je potrebno dvoje." Međutim, BiH još uvijek traži drugog partnera koji želi biti u EU.

Maja Nikolić

Premijer TK mr. sc. Enes Mujić primio delegaciju SPC

Premijer Tuzlanskog kantona Enes Mujić je 3. ožujka primio delegaciju Srpske pravoslavne crkve koju je predvodio protojerej Niko Tošić.

Razgovaralo se o učestalim incidentima i skrnavljenju vjerskih objekata, te planovima Pravoslavne crkve u Tuzli u 2008. godini.

Protojerej Tošić je upoznao premijera Mujića da se u posljednjih dva mjeseca dogodilo niz incidenata u kojima su oštećeni pravoslavni objekti, a posljednji incident kada je na groblju Trnovac u Tuzli skoro 40 nadgrobnih spomenika pomjereno ili okrenuto posebno je uznemirilo građane pravoslavne vjeroispovijesti.

Protojerej Tošić je istakao da u svim ovim situacijama Pravoslavna crkva ima izuzetno korektnu odnose sa općinskim i kantonalnim vlastima, te Ministarstvom unutrašnjih poslova i policijskim upravama, ali da očekuje da se poduzmu i dodatne mjere zaštite vjerskih objekata.

Premijer Tuzlanskog kantona Enes Mujić oštro je osudio sve napade na vjerske objekte, a posebno posljednje skrnavljenje pravoslavnog groblja u Tuzli.

"Ovih dana kada su pojačane tenzije i zbog zbivanja u regiji ovakvi događaji šalju loše poruke građanima i šire atmosferu nesigurnosti. Siguran sam da iza toga stoje zlonamjerni pojedinci, a nikako da je to na bilo koji način organizirani napad na vjerske objekte. Brzo otkrivanje i kažnjavanje počinilaca bit će najbolji odgovor i građanima, ali i onima koji bi ovakve incidente htjeli dodatno zloupotrijebiti" istakao je premijer Mujić.

Premijer je dodao da ima informacije da se poduzimaju sve neophodne mjere na rasvjetljavanju svih incidenata i da će inicirati i pojačane kontrole objekata i lokaliteta na koje su danas posebno ukazali gosti.

Razgovaralo se i o planovima Srpske pravoslavne crkve u 2008. godini, koji se u najvećoj mjeri odnose na rekonstrukciju vjerskih objekata.

Uz zahvalnost Vladi Tuzlanskog kantona na podršci koju su Pravoslavna crkva i Prosvjeta imale proteklih godina izraženo je očekivanje da će Vlada Tuzlanskog kantona i ove godine pomoći prioritetne projekte. To su sanacija Saborne crkve u Tuzli, sanacija prostorija u koje će biti vraćen Muzej Eparhije Zvorničko-tuzlanske i zaštita drugih pravoslavnih objekata u Tuzlanskom kantonu.

Potpredsjednica Federacije BiH Spomenka Milić i ministar u Vladi Tuzlanskog kantona Zoran Milić koji su prisustvovali sastanku izrazili su uvjerenje da ćemo u narednom periodu mnogo češće govoriti o projektima obnove vjerskih objekata i stvaranju ambijenta za ostanak ljudi na ovom području, a rjeđe o incidentima, kakvim smo svjedoci u posljednje vrijeme.

Odjel za informiranje Vlade TK

VRATITI BOŠNJAKE U USTAV REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" prof. dr. Franjo Topić je 11. ožujka uputio pismo predsjedniku Republike Hrvatske Stjepanu Mesiću, predsjedniku Hrvatskog sabora Luki Bebiću i predsjedniku Vlade Republike Hrvatske dr. Ivi Sanaderu sljedećeg sadržaja:

Poštovani gospodine Mesiću, poštovani gospodine Bebiću, poštovani gospodine Sanaderu,
Kako je već najavljeno Ustav Republike Hrvatske uskoro će biti promjene. Kao predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak, u ime Središnje uprave i svim članova ljubazno Vas molim i apeliram da se odrednica "Bošnjak" vrati u Ustav. Pravo svakog naroda je da se izjašnjava i naziva željenim imenom.

Izmjenama ove odredbe Ustava sigurno će se poboljšati i odnos samih Bošnjaka u Hrvatskoj prema hrvatskoj državi i vlasti.

Pored ovoga siguran sam kako će taj čin unaprijediti odnose Bosne i Hercegovine i Hrvatske, a i odnose Hrvata i Bošnjaka u Bosni i Hercegovini. Beskrajno je važno u ovoj složenoj zemlji promicati sve što je pozitivno, sve što može doprinijeti izgrađivanju većeg povjerenja, a time i pomirenja među narodima i građanima.

Ovu prigodu koristim kako bih Vam još jednom zahvalio na svemu što činite i za Hrvate u Bosni i Hercegovini kao i za HKD Napredak.

S izrazima osobitog poštovanja,
prof. dr. Franjo Topić, predsjednik

Vanja Gavran

PREDSJEDAVAJUĆA GRADSKJE SKUPŠTINE GRADA ZAGREBA MR. TATJANA HOLJEVAC POSJETILA NAPREDAK

Predsjedavajuća Gradske skupštine Grada Zagreba mr. Tatjana Holjevac s gradskim zastupnicima mr. Nevenom Mimicom, koji je i potpredsjednik Hrvatskog sabora, Jelenom Pavičić Vukičević, mr. Alenom Košića Čičin Šain, Antunom Matešom i suradnicima, u sklopu službenog posjeta Gradskom vijeću Grada Sarajeva je, 4. ožujka 2008. posjetila Središnju upravu Hrvatskog kulturnog društva Napredak.

U Napretku ih je primio predsjednik prof. dr. Franjo Topić zajedno s dopredsjednicima mr. Snježanom Šušnjarem, Matkom Kovačevićem i Draženom Rebićem.

U ugodnom dvosatnom razgovoru bilo je riječi prije svega o radu Napretka, ali i o položaju Hrvata u Sarajevu i generalno u cijeloj Bosni i Hercegovini.

Gospoda Holjevac je čestitala Napretku na svim rezultatima koje ostvaruje. Kazala je kako će se i ona, ali i ostali članovi Gradskog poglavarstva i Skupštine, složiti s prijedlogom da Napredak tj. Glavna podružnica u Zagrebu konačno bude financirana iz proračuna Grada Zagreba.

Naglašeno je kako cijelom Napretku, a napose Napretkovim podružnicama u Hrvatskoj treba dati svekoliko podršku koja danas uglavnom izostaje. Nažalost, građani Hrvatske nisu dovoljno informirani o Napretku, a razlog leži u nezainteresiranosti medija u Hrvatskoj da promiču rad ovog Društva. Time su građani uskraćeni za informacije. Većim angažmanom medija i prenošenjem vijesti i iz Bosne i Hercegovine, napose kada je riječ o Hrvatima i projektima Hrvata, postojeća barijera koja proizvodi mnoge predrasude, bila bi uklonjena.

*Izaslusanko Skupštine
grada Zagreba*

Vanja Gavran

ODRŽANA GODIŠNJA SKUPŠTINA PD "NAPREDAK" ZAGREB

U četvrtak, 21. ožujka 2008. održana je Skupština Planinarskog društva "Napredak" Zagreb. U izvješću o radu iznesen je popis organiziranih izleta u protekloj godini na kojem bi mogli poizvidjeti i brojnija društva s dužim planinarskim stažom. Nakon iscrpnog izvješća o proteklom radu Društva predsjednik je dao riječ nazočnima.

Predsjednik HKD "Napredak" Zagreb gospodin Vlado Luburić pozdravio je nazočne i pohvalio za dosadašnji dobar rad Društva te je prenio i pozdrave iz Sarajeva od prof. Franje Topića, predsjednika Središnje uprave HKD "Napredak". Boris Milovski, tajnik PD "Medveščak" pozdravio je sve nazočne zaželivši uspjeh u radu i daljnju dobru suradnju sa PD "Medveščak".

Za novog predsjednika Društva izabran je Franko Čuvalo, a za dopredsjednika Mario Milošević. Tajnik Društva je Žarko Jerković, dosadašnji voditelj izletničke sekcije. Donesen je i plan izleta za 2008. godinu gdje je uvršteno i

više međunarodnih izleta od kojih je svakako najatraktivniji onaj u Bugarsku predviđen koncem rujna. Planiran je i zajednički izlet na Plitvice s HKD "Napredak" iz Splita u travnju ove godine. U najskorije vrijeme bit će postavljena i web stranica Društva, a planirana je i Planinarska škola kao i bolja suradnja sa zagrebačkim srednjim školama. Predviđen je niz predavanja uz projekcije barem jednom u mjesecu, a predavači bi bili gosti iz Planinarskog saveza kao i gosti iz inozemstva.

Mario Milošević

Sretan
Uskrs!

Biskup šibenski msgr. Ante Ivas posjetio KŠC "Sv. Franjo" i Konzulat RH u Tuzli

Kao što je poznato Šibenska biskupija osniva prvu Katoličku osnovnu školu u Republici Hrvatskoj. U Hrvatskoj postoji 12 katoličkih škola koje su sve redom gimnazije (11 klasičnih i 1 opća), a šibenska osnovna škola 13 je po redu. Budući da osniva jednu Katoličku osnovnu školu biskup šibenski, msgr. Ante Ivas želio je vidjeti kako rade KŠC-i u BiH, stoga je sa svojim pratiocima don Božom Škemberom, ravnateljem škole u osnivanju i don Antom Pavlovićem, 4. ožujka posjetio KŠC "Sv. Franjo" u Tuzli.

U KŠC "Sveti Franjo"

Gosti iz Šibenika su najprije s ravnateljem Centra vlč. Vlatkom Rosićem i direktoricom Osnovne škole gospođom Žanom Altumbabić održali jedan radni sastanak, živo se zanimajući za rad Centra, a napose Osnovne škole. Razgovor je bio vrlo plodonosan za obje strane, a napose za uvažene posjetitelje koji su nakon sastanka zajedno s Upravom škole obišli prostorije škole, učenike i nastavnike. Da ugodno iznenađenje prostorijama škole i disciplinom učenika bude još veće pobrinula se profesorica glazbe, gospođa Evica Cerić sa zborovima Osnovne škole i Gimnazije, koji su u čast gostima otpjevali po jednu skladbu i na taj način pokazali pravu intenciju "Škola za Europu", da škola nije samo obrazovanje nego i odgoj u vrednotama za koje se isplati zalagati.

U Konzulatu...

Nakon posjeta KŠC-u "Sv. Franjo", biskup msgr. Ante Ivas je posjetio Konzulat Republike Hrvatske u Tuzli i generalnog konzula gospodina mr. sc. Josipa Jurasu, inače Šibenčanina i biskupova dugogodišnjeg prijatelja.

M. A.

IZ KONZULATA REPUBLIKE HRVATSKE U TUZLI

Dana, 25. 01. 2008. godine u prostorijama Konzulata RH u BiH Tuzli održan je radni godišnji sastanak DM/KU RH u BiH koji je vodio veleposlanik RH u BiH Sarajevo prof. dr. sc. Josip Vrbošić, a nazočni su bili generalni konzul RH iz Banja Luke gospodin Miroslav Buličić, generalni konzul RH u Tuzli mr. sc. Josip Juras, konzul gerant iz Mostara gospođa Marijana Mikulić. Sastanku su nazočili i gospodin Ante Cicvarić, ministar savjetnik, gđa Ana Zovkić attache iz Sarajeva, gospodin Stipan Medo, konzul I. razreda iz Banja Luke, gospodin Darko Sabljak, vice konzul iz Mostara i gospođa Elizabeta Kaleb, konzul I. razreda iz Tuzle.

J. Juras, J. Vrbošić, M. Buličić

A. Zovkić, D. Sabljak, M. Mikulić

F. Kaleb, S. Medo, A. Cicvarić

VI. DRUŽENJE PRIJATELJA CENTRA

Obavještavamo Vas da Udruga "Prijatelji Centra", koja djeluje pri KŠC-u "Sveti Franjo" u Tuzli, i ove godine organizira druženje prijatelja KŠC-a Tuzla. Donatorska večer druženja bit će u subotu, 5. IV. 2008. u 19 sati u sportskoj dvorani Centra.

Pozivamo sve prijatelje Centra da svojim dolaskom podrže ovu hvalje vrijednu aktivnost Udruge, a one koji još nisu službeno postali prijatelji Centra da to učine ovom prigodom.

DOBRO DOŠLI NA VEČER DRUŽENJA!

U GRUDAMA ODRŽANA SKUPŠTINA NAPRETKOVE PODRUŽNICE I IZABRANA NOVA UPRAVA

U Grudama je 2. ožujka u svečarskoj atmosferi održana Skupština HKD "Napredak" podružnica Grude. Ova je podružnica svoj rad obnovila 1991. godine, ali zbog niza okolnosti nije ostvarivala zapažene rezultate.

Ovom Izbornom skupštinom, tj. izborom nove uprave dati su novi temelji i dobar poticaj za ostvarivanje dobrih rezultata. Za predsjednika je izabran pravnik Zlatko Vranješ, a izabrani su i ostali dužnosnici. Važno je kazati kako su svi članovi uprave mlađi od 35 godina što je pokazatelj novih snjevera i signal da i mlađi žele aktivno sudjelovati u oblikovanju svoje zajednice.

raditi na organizaciji kulturnih događaja. Svakako će s predstavnicima lokalne vlasti razgovarati kako bi odmah ušli u općinski proračun i kako bi dobili prostorije za okupljanje i rad.

Na Skupštini je nazočio veliki broj članova i simpatizera Napretka, kao i predstavnici općinske i županijske vlasti te predstavnici Crkve. Nazočne je pozdravio i

U svom govoru novoizabrani je predsjednik kazao kako će upravi podružnice u prvoj godini biti cilj omasoviti podružnicu s onima koji žele pridonijeti kulturnoj izgradnji ove hercegovačke općine, ali će paralelno

načelnik općine profesor Viktor Marić kazavši kako će i on i općinsko poglavarstvo uraditi sve kako bi Napredak radio na dobro svih Grudanki i Grudana, ali i cijele Bekije, te će upravi dati maksimalnu podršku.

U ime izaslanstva Središnje uprave skup je pozdravio dopredsjednik Napretka profesor Matko Kovačević naglasivši velik značaj oživljavanja podružnice u Grudama. Kazao je kako se ovim počinje s jačanjem i buđenjem podružnica u Hercegovini što je od velikog interesa za cijelu Napretkovu zajednicu. Napomenuo je kako je podružnica u Grudama osnovana 1926. godine i kako je među prvim obnovila rad 1991. Matković je pročitao i pismo predsjednika Napretka prof. dr. Franje Topića koji zbog ranije preuzetih obveza u Odžaku i odžačkoj podružnici nije mogao doći u Grude.

Također se s nekoliko riječi obratio i predsjednik splitske podružnice i član Središnje uprave Mladen Vuković. On je kazao kako će splitska podružnica u svakom trenutku biti na raspolaganju za pomoć i suradnju. Govorio je i o povijesnoj i aktualnoj važnosti Napretka za hrvatski narod, kao i o nekim projektima njegove podružnice.

I Napretkovi iz imotske i posuške podružnice nazočili su na Skupštini, a kao posebni gosti nastupili su članovi Napretkove klape Grga iz Posušja koji su otpjevali nekoliko klapskih pjesama.

Članovi Središnje uprave koji su nazočili na ovoj skupštini ovih će dana imati sastanke u Širokom Brijegu i Tomislavgradu s ciljem da se probude podružnice i u tim gradovima.

Vanja Gavran

NAPRETKOV SVEČANI USKRSNI KONCERT 25. OŽUJKA U NARODNOM KAZALIŠTU U SARAJEVU

Hrvatsko kulturno društvo Napredak već tradicionalno za Uskrs organizira Napretkov svečani uskrsni koncert. Ovogodišnji koncert bit će održan utorak 25. ožujka u 20.00 sati u Narodnom kazalištu u Sarajevu.

I na ovom koncertu nastupit će eminentni glazbenici. Zadovoljstvo nam je što iz Dubrovnika dolazi Dubrovački simfonijski orkestar, a iz Mostara veliki Katedralni oratorijski zbor sa 100 članova. Pod ravnanjem maestra Julija Marića nastupit će i Arijana Marić Gigliani (sporan), Davor Radić (bariton) i Sanja Volić. Bit će izvedene uskrsne pjesme, ali i riječi i instrumentalna djela.

Ovaj je koncert, na neki način, postao i službeni i središnji uskrsni koncert u BiH budući da na njega dođe veliki broj dužnosnika sa svih razina vlasti, predstavnici diplomatskog zbora i međunarodne zajednice kao i predstavnici vjerskih zajednica, institucija kulture, obrazovanja itd.

Federalna televizija generalni je medijski pokrovitelj, te će koncert snimati i emitirati u svom programu u uskrsno vrijeme.

Koncert uvijek ima dobrotvoran karakter, jer sredstva prikupljena od koncerta namijenjena su Napretkovom fondu za stipendiranje Ivo Andrić - Vladimir Prelog.

Karte se mogu kupiti na blagajni kazališta i u uredu Napretka od 14. 3. 2008, te također rezervirati ranije na broj telefona 033 668 512 (Napredak) i 033 221 682 (Kazalište).

Sponzori su: Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo, Grad Sarajevo, Narodno kazalište Sarajevo, Nexa grupa, Holdina, Economic - Vitez, kladionica Bet Live, Weltplast - Posušje, Croatia osiguranje, Multimedia print - Nova Bila, Caffè Imperijal - Sarajevo, restoran Zlatni Lav - Sarajevo, Centra Commerce - Ljubuški, Lašva Komerc - Nova Bila.

Generalni medijski pokrovitelji: Federalna televizija, Federalni radio i Radio 202. Glavni medijski pokrovitelji: Radio M. Medijski pokrovitelji: Radio postaja Vrhbosna, Radio Soli, Radio postaja Mir - Međugorje, Radio Herceg-Bosne, Radio Kameleon, Dnevni list, Oslobođenje i Katolički tjednik.

Vanja Gavran

BUNJEVAČKI HRVATI U SARAJEVU PREDSTAVILI SVOJE KULTURNO STVARALAŠTVO

U organizaciji Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" i Festivala Sarajevo - Sarajevska zima u Sarajevu su 8. ožujka u Kinoteci dio svog kulturnog stvaralaštva predstavili bunjevački Hrvati.

Leksikon podunavskih Hrvata - Bunjevaca i Šokaca predstavili su urednici Slaven Bačić i Tomislav Žigmanov.

"Prvi svezak ovog vrijednog izdanja izašao je 2004. godine", kazao je Bačić i dodao kako su do sada obrađene natuknice prvih deset slova abecede što je ukupno oko 750 natuknica, a to pak čini jednu četvrtinu ukupne građe.

Žigmanov je kazao kako sada kada postoji ovo vrijedno izdanje bunjevački Hrvati znaju tko su i što su. "Ovim pokazujemo kako Bunjevci nisu samo sinonim za folklor. Pored folkloru i tradicijske kulture jasno pokazujemo kako možemo biti i nešto drugo. Ovom autoprezentacijom pokazali smo i prikazali kako smo u svojim redovima imali i imamo ugledne ljude, znanstvenike, književnike ili umjetnike."

Rajko Ljubić predstavio je svoj filmski rad filmom *Tkanje i vezovi*. Ljubić je inače do sada napravio tridesetak dokumentarnih filmova koji obrađuju temu života i običaja Bunjevaca, ali radi i druge filmove od igranih do animiranih.

Izvornu bunjevačku pjesmu predstavile su članice Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" iz Subotice.

Na ovom događaju između ostalih nazočili su generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije mons. dr. Mato Zovkić i veleposlanik Republike Hrvatske dr. Josip Vrbošić.

Vanja Gavran

Članovi Hrvatskog narodnog vijeća BiH boravili u Tuzlanskoj županiji

DEMOKRACIJA SE DOKAZUJE NA PRIMJERU ZAŠTITE ONIH KOJI SU U MANJINI

Izaslanstvo Hrvatskog narodnog vijeća BiH predvođeno predsjednikom, fra Lukom Markešićem u sklopu svojih redovitih posjeta područnim uređima, boravilo je u Tuzlanskoj županiji. Osim što su se sastali s članovima HNV Tuzle, tom prigodom članovi HNV BiH sastali su se i s predstavnicima županije i općine s kojima su vođeni vrlo sadržajni razgovori o aktualnoj situaciji u BiH kao i potrebi da se na svim razinama vlasti više učini za poštovanje prava konstitutivnih naroda.

Smatra se da hrvatski narod, kao konstitutivni narod treba imati mjesto u općini, županiji kao i u BiH. U tom smislu razmijenjene su informacije, a domaćini su upoznati i sa platformom HNV-a BiH. "Došli smo u Tuzlu zato što volimo doći u ovu sredinu. Ovaj grad predstavlja nešto što je zapravo cilj HNV-a, a to je jedna miroljubiva sredina. Ovdje nema suprotnosti između naroda. Došli smo izraziti prije svega svoje zadovoljstvo zbog takvog stanja, ali isto tako s obzirom na spoznaju da u današnje vrijeme postoje i neke stvari koje bi mogle biti bolje, ukažemo na njih". Fra Luka je kao jedan od problema sadašnjeg vremena naveo problem iseljavanja Hrvata iz ovoga regiona. Kako je kazao, iseljavanja se događaju zbog loše ekonomske situacije. "S premijerom Enesom Mujićem i načelnikom Jasminom Imamovićem smo razgovarali o tom stanju i iznijeli smo našu spremnost da utječemo na pozitivni trend izgradnje dobrih odnosa u ovom gradu". Na pitanje, na koji način HNV može utjecati na poboljšanje situacije u TŽ, fra Luka je kazao da samim tim što HNV nije politička stranka, može da utječe na stvaranje bolje klime. "Mi se inače od početka zalažemo za normalne, odnosno dobre odnose među ljudima. Mi tražimo međusobno razumijevanje, a to naravno uključuje i to da se u školama, poduzećima i uopće društveno političkom životu zastupljenost Hrvata ogleda naspram zakona. Demokracija se pokazuje na primjeru zaštite onih koji su u manjini. Tu se posebno dokazuje vrijednost demokracije. Hrvati su u tuzlanskom kraju u manjini i mi smatramo da bi većinski narod ovoga kraja svoju demokraciju trebao pokazati ne samo u davanju prava Hrvatima i Srbima, nego i malo više od toga, ali ne na uštrb Bošnjaka." Tako bi trebalo biti, no nas je interesiralo i je li tako u stvarnosti? "Ja dolazim iz Sarajeva, a kod nas vlada jedno opće mišljenje da je što se tiče demokracije ovdje ipak stanje bolje nego u drugim krajevima BiH. Isto tako znamo i da nije dovoljno", kazao je fra Luka, te dodao da je jedan od problema odnosno činjenica o kojima su članovi HNV razgovarali s premijerom Mujićem i načelnikom Imamović, te da u multikulturalnoj Tuzli kakvom je svi nazivaju, visoke pozicije ne pripadaju Hrvatima. Svakako, neizostavna je i činjenica, a koju Hrvati često naglašavaju, da direktor ni jedne od škola na području TŽ nije iz reda hrvatskog naroda. "U tom smislu naišli smo na jedan pozitivan odgovor. Premijer Mujić i načelnik Imamović se slažu s nama da to nije dobro. Oni izražavaju spremnost da isprave takvo stanje" kazao nam je fra Luka Markešić.

"Jasno je da danas trebamo funkcionalniju državu i iskreno se nadam da ćemo kroz ustavne reforme taj cilj postići. To bi stvorilo i daleko povoljniji ambijent za ostanak ljudi u BiH. Nažalost, mi još uvijek ne možemo ponuditi mladim ljudima sve ono što očekuju nakon školovanja i zato mnogi odlaze iz BiH i napuštaju i područja kakva je TŽ, a koja je uvijek isticana kao primjer suživota", kazao je premijer Enes Mujić, te dodao da Vlada TŽ poklanja i ubuduće će poklanjati punu pozornost ovim pitanjima, a posebno kada se govori o pripadnicima konstitutivnih naroda koji su malobrojniji na ovom području.

Članovi HNV kao i njihovi domaćini složili su se da je potrebno stvarati bolji društveni ambijent kako bi malobrojniji narodi ostajali u svojim sredinama i gradili bolju budućnost. "Samo na taj način gradimo BiH kakvu želimo, multietničku državu u kojoj će se u svim njezinim dijelovima svaki građanin podjednako dobro osjećati bez obzira na to pripada li malobrojnijem ili mnogobrojnijem konstitutivnom narodu na tom području", zaključeno je.

Ankica Stjepić-Čosić

ODRŽAN KONCERT U ĐAKOVU

U subotu, 1. ožujka 2008. u organizaciji HKD "Napredak" Zagreb i Instituta za crkvenu glazbu Đakovačke i Srijemske biskupije u Đakovu je održan koncert Dječjeg pjevačkog kvinteta "Horvat" iz Čakovca uz pratnju Augustina Mršića iz Zagreba na viola da gambi. To je još jedan u nizu koncerata nakon Zagreba i Varaždina u sklopu Napretkovog projekta Pismi za najpoglavitije, najsvetije i najveselije dni svega godišća iz prve hrvatske pjesmarice Atanazija Jurjevića iz 1635. godine koji je podržalo i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i kulture Republike Hrvatske. Riječ je o mladim i nadarenim glazbenicima obitelji Horvat iz Čakovca koji su kao svoj glazbeni pravac odabrali izvođenje autora hrvatske glazbene baštine skladane u periodu ranog baroka. Cilj ovog projekta je promicanje hrvatske kulture i jačanje nacionalne svijesti u očuvanju i razvijanju svih kulturnih vrednota Hrvata, posebice u mladim, te suradnja sa znanstvenim, kulturno-obrazovnim institucijama i domaćim i stranim udrugama. Sva djela izvedena na ovim koncertima naći će se i na nosaču zvuka edicije Hrvatski skladatelji u izdanju HKD "Napredak" Zagreb.

Koncert je izveden u prekrasnom ambijentu crkve Svih Svetih u Đakovu. Prije koncerta članove Kvinteta i predstavnike Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" iz Zagreba primio je mons. Marin Srakić, biskup Đakovačke i Srijemske biskupije i zaželio im puno uspjeha u širenju pozitivnih vibracija.

Tekst i foto: Mario Milošević

Hrvatski skladatelj Atanazije Georgiceo /Jurjević/ (1590.-1640.)

Krajem prošlog stoljeća ponovno je pronađen nakon dugog niza godina zagubljeni i gotovo u cijelosti sačuvani unikatni primjerak jedne od najzanimljivijih knjiga hrvatskoga glazbenog baroka. Riječ je o pjesmarici, upravo najstarijoj tiskanoj pjesmarici s notama na hrvatskom jeziku, *Pisni za najpoglavitije, najsvetije i najveselije dni svega godišća složene i kako se u Organe s jednim glasom mogu spivati, napravljene* (Beč, 1635.), kojoj je autor Atanazije Georgiceo (Jurjević).

Rodio se oko 1590. u uglednoj splitskoj građanskoj obitelji. Školovao se, po svemu sudeći, najprije u rodnom gradu, da bi od 1607. do 1609. bio primljen kao asistent pri upravi Marijina bratstva u ljubljanskom jezuitskom kolegiju. U tom se kolegiju osobito njegovala glazba. Sljedeće dvije godine, od 1609. do 1611, proveo je na isusovačkom univerzitetu u Grazu, u znamenitom Ferdinandeumu. Po završetku studija zadobio je povjerenje na dvoru, pa je zbog poznavanja slavenskih jezika postao consiliarius (savjetnik) u službi Ferdinanda II. Kao savjetnik za "istočna pitanja" nekoliko je puta bio u poslaničkim misijama u zapadnoslavenskim i južnoslavenskim zemljama.

Godine 1629. Ferdinand II nagradio ga je imanjem Švarča kraj Karlovca. Posljednje desetljeće proživio je uglavnom u Zagrebu, posjećivao Rijeku, a službeni poslovi odvodili su ga u Beč i Graz. Preminuo je oko 1640. godine.

Pred kraj života objavio je nekoliko književnih djela: *Od naslidovanja Isukrstova* (Beč, 1619.), prepjev Hrvatima dobro poznate knjige Tome Kempenskoga, zatim *Prilike i promišljenja sarca človičanskoga* (Beč, 1633.), te *Naslidovanja duhovna* (Beč, 1633.). Sve su to djela nabožna, prijevodna ili kompilatorska. Kulturna povijest Jurjeviću upisuje u zasluge što je promicao književna nastojanja u sjevernoj Hrvatskoj. Zanimljiva su njegova pravopisna rješenja. Premda je veći dio života, a napose posljednje godine, provodio na sjeveru Hrvatske, dakle u kajkavskoj i štokavskoj sredini, ipak je prevodio i pisao čakavsko-ikavskim narječjem rodnoga splitskog kraja. Jurjević se svjesno bio opredijelio onoj književnoj struji koja je budućnost hrvatskoga jezičnog standarda vidjela u čakavštini.

Najpoznatije Jurjevićevo djelo je zbirka *Pisni*, nevelika knjižica od tridesetak tiskanih stranica maloga formata, koja sadrži sveukupno dvanaest nabožnih napjeva. Jurjević je autor kako tekstova, tako i pripadajuće glazbe. Već to *Pisni* ističe u odnosu na njegova prijašnja djela; on tu nije samo prevoditelj i kompilator, već se predstavlja kao pjesnik i skladatelj.

Ne zna se pouzdano u kojoj se mjeri, i je li uopće, Jurjević naslanjao na nasljeđe starih hrvatskih rukopisnih crkvenih pjesmarica. Srodnost s pučkom narodnom pobjevkom u *Pisnima* je, međutim, očita.

Iako nije bio svećenik, promicao je zamisli što ih je u hrvatske krajeve bio donio val isusovačke katoličke obnove. Privrženost isusovačkim nastojanjima potjecala je vjerojatno još iz Jurjevićevih školskih dana, a mora da je bila potkrijepljena i politikom Ferdinandova dvora. Stoga je književni i glazbeni pučki izričaj u zbirci *Pisni* jasniji promotri li se u kontekstu srednjoeuropskoga Kirchenlieda. No *Pisni* su bile namijenjene pjevanju puka u crkvi i kao takve su upravo jedinstveni spomenik hrvatskoga glazbenog baroka.

ODRŽANA PROMOCIJA KNJIŽEVNOG STVARALAŠTVA STJEPANA DŽALTE

Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" i Prijatelji slijepih - Referata Vrhbosanske nadbiskupije za osobe oštećena vida su u Sarajevu 29. veljače predstavili književno stvaralaštvo Stjepana Džalte.

O dosadašnjem opusu ovog svećenika Vrhbosanske nadbiskupije, pisca 26 knjiga, romana i pjesama kojima je glavna tema život Hrvata u domovini i tudini, govorili su profesor Vrhbosanske katoličke teologije dr. Tomo Vukšić, te profesor na Sveučilištu u Mostaru dr. Antun Lučić. Sve prisutne pozdravio je i Stjepan Džalto.

Profesor Vukšić naglasio je kako od oko 26 Džaltinih knjiga različitog fona nijedna ozbiljnija knjižnica u BiH, uključujući Nacionalnu i univerzitetsku biblioteku, te one Sveučilišta u Mostaru i Univerziteta "Džemal Bijedić", ne posjeduje niti jedan primjerak. To, smatra Vukšić, pokazuje koliko je nezadovoljavajući odnos prema književnicima svećenicima uopće, navodeći niz različitih i značajnih djela pisaca tog miljea. On navodi kako Džalto u fokusu svojih djela ima malog čovjeka iz bosanskog sela. Njegovi su likovi posebno duhoviti i dosjetljivi te, iako izgledaju grubi, imaju beskraju i plemenitu dušu. Vukšić je i mišljenja kako ovog književnika krasi natprosječni talent zapažanja, te izvrsno umijeće da ono zapaženo izrazi riječima.

Lučić je o Džaltinom stvaralaštvu govorio sa stajališta književne kritike, ističući kako on pripada piscima srednjoeuropske tjeskobe, poput Kafke, Cankara, Krleža, Andrića ili Selimovića.

Stjepan Džalto je rođen 1931. godine u Voljicu (Uskoplje-Gornji Vakuf). Bio je župnik u mnogim župama Vrhbosanske nadbiskupije te graditelj mnogih crkava. Član je i Hrvatskog književnog društva "Sv. Jeronim".

Prije pet godina je oslijepio, a danas živi u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu. Trenutno piše novi roman pod nazivom "Župnik i kapelan".

FENA

Bog je s nama pogotovu kada dijelimo

NASTAVAK KARITATIVNIH AKCIJA U ŽUPI SVETOGA PETRA I PAVLA U TUZLI

Potaknuti riječima pape Benedikta XVI. iz korizmene poruke "Krist radi vas posta siromašan (2 Kor 8,9)" vjernici župe sv. Petra i Pavla su uvelike doprinijeli karitativnoj osobnosti župe i uključili su se svojim novčanim prilozima i donacijama u akcije koje smo poduzeli u vrijeme korizme

Projekat "Zimska pomoć 2007./08."

Koncem veljače uspješno smo okončali po drugi put zaredom projekat "Zimska pomoć 2007./08. O čemu se zapravo radi?

Već nekoliko godina zaredom Humanitarno - karitativna organizacija bosanskih franjevac "Kruha sv. Ante" sa sjedištem u Sarajevu zajedno sa donatorima Saveznom republikom Njemačkom i Franjevačkom provincijom Köln organizira projekat "Zimska pomoć". Cilj projekta je stvaranje boljih životnih uvjeta kao i omogućavanje održivog povratka. Projekat je trajao od 1.12.2007. do 29.02.2008. godine, a ukupna vrijednost je 106.396, 47 €. Njemačka vlada je osigurala 100.000 € a Franjevačka provincija Köln 6.396,47 €. Ove godine je 218 obitelji primilo pomoć iz projekta na području Federacije BiH i Republike Srpske. Iz ovoga projekta donacije su dobili i 10 najugroženijih obitelji iz Tuzle i okolice. Važno je naglasiti da su osim katolika i obitelji drugih vjeroispovijesti primili pomoć.

Svoj nesebični doprinos provedbi ovoga projekta su dali članovi Franjevačke mladeži na čelu s pročelnikom Framine karitativne grupe Franjevačke mladeži gospodinom Mariom Milićem. Svoj poseban doprinos ovome projektu dao je i gospodin Milko Kamenjašević iz Soline koji je ustupio svoj teretni kombi za dostavu humanitarne robe kao i Franjo Milić koji je ustupio traktor budući na svim mjestima nismo mogli doći terenskim vozilom i kombijem. Također se zahvaljujemo Boži Marijanoviću, mladom gospodinu na privremenom radu u Bresci (Italia) koji je svojom donacijom pospješio našu učinkovitost. Zahvaljujemo se i fra Stipanu Radiću sa suradnicima iz Kruha svetoga Ante i nadalje se preporučujemo njihovoj kreativnosti u dobroti kao i donatorima iz Njemačke.

Što dalje?

Treba spomenuti i volju cijele župne zajednice koja je darivala tijekom korizme male novčane priloge u

Kruhu svetoga Ante. Hvala im lijepa i tako plemenite ideje treba i nadalje nastaviti i izvan korizmenog vremena. Također, treba pohvaliti i sve obitelji koje su darivale namještaj, posteljinu, tv i radio prijemnike. Ono što je posebno u ovoj akciji jest veliki broj mladih ljudi koji se dragovoljno uključuju u karitativne djelatnosti.

Do sada smo očistili i okrečili nekoliko kuća: Marku Praniću u Gornjim Slavinovićima, Mari Marjanoviću te Anti i Ani Vilušić u Vilušićima kao i Ljubici Kerošević u Tuzli. Mladi naše župe će se potruditi da i ubuduće obilaze sve bolesne, nemoćne i zaboravljene. Ukoliko nam se netko želi pridružiti kakvom novom idejom može to učiniti u svako doba. Postanimo svi prijatelji malenih, zaboravljenih onih na rubu jer Bog je s nama pogotovu kada dijelimo. Neka sve naše donatore i suradnike blagoslovi dobri Bog. Sretan Uskrs!

Fra Marko Lovrić

Nemamo se čega bojati, Bog je s nama

U ponedjeljak, 10. ožujka u Drijenči, župa sv. Ante Padovanskoga organizirano je još jedno "Hodočašće života" kako je nazvan Put križa na kome sudjeluju vjernici iz cijelog Tuzlanskog dekanata. Hodočašće života prvi puta je organizirano prošle godine kada je najavljeno da će postati tradicionalno. Tako je ove godine oko 1500 vjernika molilo Put križa uz brdo na potezu od crkve do mjesnog groblja gdje je služena sveta misa.

Misu je predvodio fra Marko Lovrić, župni vikar iz Tuzle uz koncelebraciju brojnih svećenika iz Tuzlanskog dekanata. Podsjećajući da je korizma vrijeme u kome vjernici neprestano razmišljaju o otajstvu Isusove muke, te o tome što Bog od nas traži i očekuje, fra Marko je prepričao jednu zgodu iz života sv. Jeronima koji je Isusu ponudio sav svoj novac i imetak, na što je Isus uzvatio da mu novac i imetak ne trebaju, nego baš toliko želi nešto mu dati, neka to budu svi njegovi grijesi i nemir njegove savjesti.

Razmišljajući o tom primjeru u kome Isus uzima od ljudi ono što je zlo a daje samo dobro, vjernici su pozvani da razmisle o svome životu, savjesti i grijesima. Također, bio je to i ujedno poziv vjernicima da ne zaborave na ispovijed i da se malo više posvete molitvi i činjenju dobrih djela, a ne da se Gospodina sjete samo kada se nađu u nekim problemima. "Vrlo često u svom životu kada nas pritisnu problemi očekujemo od Boga da on hitnom intervencijom riješi sve

ono što nas muči. Vrlo često nam naša grešna bezočnost ne dopušta da uvidimo svoje grijehe, čak što više očekujemo od ljudi da nam se pridruže u našem grijehu i da nas podrže u našoj grešnosti, pa onda mislimo da onaj koji ne griješi ne može biti naš prijatelj."

U svojoj propovijedi fra Marko je podsjetio i na činjenicu da danas velika nesloga vlada među obiteljima, te da je jako veliki broj slučajeva gdje su majke i supruge žrtve i proživljavaju pravi pakao. Također je napomenuo i da u današnjem vremenu sve veći broj ljudi teži brzom bogaćenju preko kladionica, a da se baš i ne obaziru što upravo iz tih razloga gube svoju obitelj. "Mi smo danas ovdje došli sa svojim grijesima, sa svojom stvarnošću da molimo Boga da nam oprost, da nam dadne snage i da poput Kristovih apostola idemo u svoje životne sredine, u svoje obitelji i da hrabro svjedočimo Krista. Milijun puta smo ustvrdili kako živimo u vremenu kada su se sve ljudske vrednote naglo okrenule, ali svi mi koji smo danas ovdje došli vjerujemo duboko da je Evanđelje naša životna opcija", kazao je te savjetovao vjernike da istinskim življenjem duhovnosti i pobožnosti mijenjaju svijet na bolje. Obzirom da se bliži vrijeme kada će po našim župama biti dijeljeni sakramenti prve pričesti i krizme, umjesto skupocenih darova od zlata i mobitela daleko bolji i vredniji poklon mladima bila bi Biblija, kazao je te dodao da se današnjeg vremena kao i svih njegovih negativnosti ne treba bojati, nego kao što poručuje papa Benedikt XVI u svojoj knjizi "Bog je s nama" duhovni i pobožni slijedeći Isusa Krista hrabro trebamo ići naprijed. "Nemamo se čega bojati, Bog je s nama!"

Na kraju svete mise nazočnima se obratio i župnik iz Drijenče, fra Marko Antić koji se zahvalio vjernicima koji su u tako velikom broju došli iz svih župa Tuzlanskog dekanata u ovo vrlo često zaboravljeno mjesto. Podsjećamo, Drijenča je vrlo udaljeno mjesto smješteno na obroncima planine Majevice između općina Tuzla i Čelić. Većina stanovništva odavno je zbog nepristupačnosti i teškog života otišla u svijet, a danas su tu uglavnom stari ljudi i tek nekoliko mladih. Kako bi na neki način poručili da je mjesto u kome je čovjek rođen i odakle potječe sveto, nekolicina mladih je u Drijenču iz Tuzle došla pješice pronoseći kroz katolička mjesta križ sv. Franje. Oni su na taj način željeli odati zahvalnost svima onima koji su ostali živjeti u svojim mjestima. Taj križ poklonili su župi Drijenča, točnije za dvoranu u kojoj će se okupljati preostala djeca u Drijenči.

Ankica Stjepić-Čosić
Foto: M. Antunović

NAŠ PUT U DRIJENČU

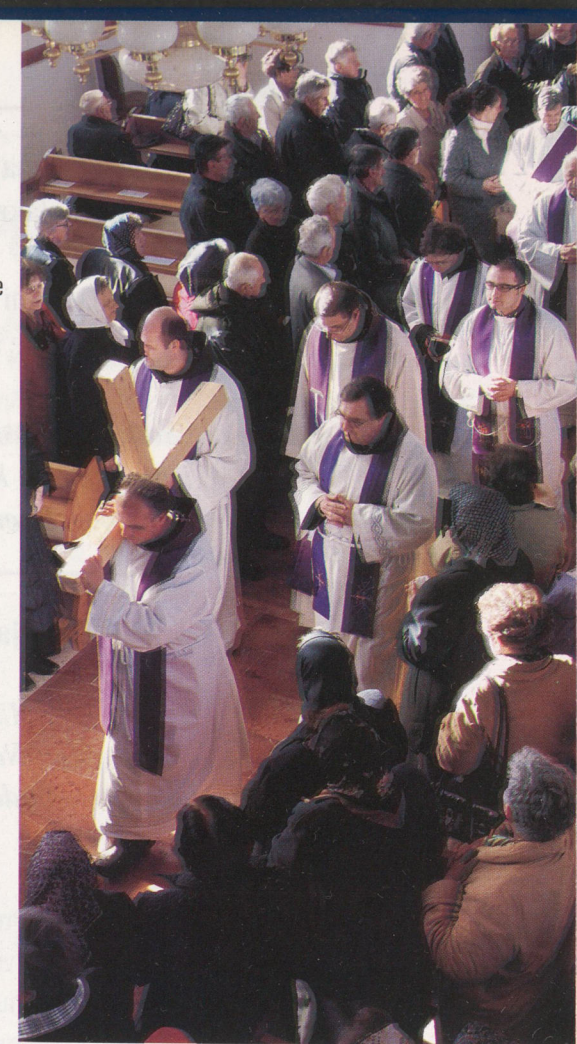
Članovi Frame potaknuti idejom fra Marka Lovrića krenuli su 10. ožujka 2008. ka ostvarenju cilja, a to je stići iz samostana Sv. Petra i Pavla u Tuzli do Crkve Sv. Ante u Drijenči. Puni samopouzdanja, volje i snage krenuli smo na veliki put koji nas je čekao. Čuli smo mnoge ljude koji su nam govorili kako nismo spremni na to i da nećemo uspjeti, no naš duh je kao more, zgradite li ga povećat ćete mu snagu.

Krenuli smo blagoslovljeni od gvardijana župe fra Zdravka Anđića. Radost i samopouzdanje bili su naši duševni prijatelji na tom putu. Osmijeh kao prelijepi ružičasti baldahin prekrio je naše lice, sve tuge su nestale. Tako smo napustili Samostan i krenuli dalje. Znali smo da nas čeka dug put i da možda nećemo uspjeti, no slijedili smo fra Marka koji je za nas bio svijetli primjer, ali bez obzira na sve mi to možemo. Molitve i vjera u Isusa Krista zaokupile su naš um, tako da smo prestali razmišljati o bolovima u nogama koje smo osjećali.

Prvu stanku napravili smo u župi Breške gdje nas je ljubazno dočekao fra Franjo Martinović. Tu smo se okrijepili namirnicama koje su pripremili za nas. To nam je dalo energiju za dalje. Na licima, kao dijete koje se krije zbog nečeg lošeg, izvirivao je umor, noge su nam postajale sve teže, kao da nam je nešto govorilo odustani, ne možeš ti to. Molitve su nam pomogle svladati ono loše što nas je tjeralo da posustanemo. Kristovo prisustvo u nama dalo nam je snage, nastavili smo koračati ka cilju.

Put se činio sve dulji, no fra Marko nas je ohrabrivao i tako smo nastavili put. Kada smo stigli do crkve Sv. Ante opet je ružičasti baldahin sreće i samopouzdanja prekrio naše tijelo i duh. Imali smo mali odmor, mogli smo obići crkvu i zahvaliti Kristu što je bio uz nas. Također, prisustvovali smo putu križa i svetoj misi koju je predvodio naš fra Marko Lovrić. Poslije mise imali smo ručak. Sretni i zadovoljni, pa pomalo i umorni krenuli smo svojim kućama. Hodočašće nam je pomoglo da shvatimo kako uvijek treba imati vjere i biti uporan, jer samo uporni uspijevaju.

Ivana Boškić

Isus prima na se križ

KRIŽNI PUT

Ja, drvo, sve se gore i gore osjećam.

Prvo što mi se dogodilo bilo je kada su mi grane i lišće odsjekli. Sada neću moći biti lijepo kao i drugi.

A onda, kada sam odrastao, odsjekli su me. To je bila velika bol...

Zatim su me odvezli u jednu tamnu prostoriju s četiri zida. Tada su mi "djecu" moju odsjekli. Napravili su od mene dva kvadra koja su kasnije sastavili. Shvatio sam da sam postao drvo tuge, jer bi, sigurno, sa mnom ubili.

Ali, kao što rekoh, sve je gore od gorega. Stavili su Isusa Krista na moje lice. A njegova krv je tekla, od moje glave sve do nogu, kao rijeka. Osjećao sam se grozno. Sve što sam doživio je tuga. Ali, sva tuga teče u moje srce i ubija me! I evo dokle sam došao... Ležim na kiši i plačem u boli! Želim Isusu ublažiti barem bol...

I na kraju ipak uspijevam: Isus je uskrsnuo! Ljubav je pobijedila!

Karla Jukić, IV. razred KŠC-a, OŠ "Sv. Franjo" Tuzla

Veronika pruža Isusu rubac

Da sam ja na Veronikinom mjestu učinila bih isto što i ona. Pomogla bih Isusu. Pružila bih mu rubac da obriše svoje krvavo lice. On je Spasitelj svijeta i zaslužuje svu hvalu. Nije zaslužio smrt i treba mu pomoći. Umjesto da bude u kraljevskoj odori on nosi težak i mukotupan križ.

Kada bih bila na tom mjestu sigurno bih i plakala. Bio bi to veliki gubitak. Osjećala bih se krivom kada ne bih ništa učinila za Njega.

Mateja Tokić, IV. razred KŠC-a, OŠ "Sv. Franjo" Tuzla

Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ

Tog dana sam se umoran vraćao s polja. Ja u grad, kad tamo sav se svijet okupio. Pridem bliže kako bih vidio što se događa, a jedan od vojnika reče: "Ti, dođi ovamo i pomoz mi nositi križ!"

"Jao, kud baš mene!? Cijeli dan sam na polju! A i ono sunce...", tako sam ja mislio.

Ali ipak... nosio sam križ. Danas se ne kajem i nije mi žal što me bole leđa. Naime, kasnije sam čuo da sam pomogao Isusu, a da nisam ni bio svjestan kakvu sam čast imao!

Andrea Đojić, IV. razred KŠC-a, OŠ "Sv. Franjo" Tuzla

Framaši pješice iz Tuzle...

Radost Uskrsa neka prebiva u srcima vašim,
neka vas dotakne Onaj koji je svoj život dao za
nas,

da bi mi mogli imati život vječni!
Radujte se u Gospodinu, aleluja!

*Sretan, radostan, nadom i mirom Božjim
ispunjen dan Kristova uskrsnuća žele sestre
Kćeri Božje ljubavi.*

IMJT! Karmel - Marija Bistrica, Uskrs 2008.

*"Uskrsnub i opet sam s tobom.
Na mene si ruku svoju stavio.
Čudesna je tvoja briga za mene,
aleluja."*

Ulazna pjesma Uskrsa

Gospodinova je ruka, Predragi, uvijek nad nama jer smo
Njegovi i jer nas ljubi. Uvijek se bez straha možemo sklanjati
pod Njeno okrilje. U Njemu koji je Život i naš je život siguran, a
smrću naš se život samo mijenja a ne oduzima. U radosti našeg
vječnog trajanja koja nam je zajamčena u Isusovu uskrsnuću,
čestitamo Vam i želimo sretan i blagoslovljen Uskrs.
Mole za Vas i pozdravljaju Vas sestre karmelićanke.

s M. Petra od Presvete Eubaristije

**Uskrsnu Pastir dobri koji život svoj
položiti na ovce svoje! Aleluja!**

Pastir dobri s ljubavlju je žrtvovao život, pobijedio smrt
da bi smo i mi bili besmrtni i baštinici njegove
otkupiteljske ljubavi.

Sretne i blagoslovljene Uskrsne blagdane sa željom da
uskrsli Gospodin svima podari mir i radost,
žele Sestre Kćeri milosrđa iz Šikare.

**Uskrsnu Gospodin doista,
u radnu zoru uskrsnu! Aleluja, aleluja!**

Uskrsnuo je naš gospodin, veselimo se i kličimo,
aleluja! Uskrsno svjetlo koje izbija iz Uskrsnuloga
neka obasja Vaš život, Vaše putove, svako Vaše nastojanje
u dobru i borbi za dobro, neka blagoslovi i uveća Vašu
ljubav koju poklanjate drugima na ovoj zemlji.
Molimo Uskrsnulog Gospodina da blagoslovi svaki vaš
i naš rad za dobro čovjeka!

**SVOJIM ŽUPLJANIMA
KAO I SVIM KATOLICIMA,
ŽELI SRETAN USKRS!
fra Franjo Martinović**

*Po mucu Isusovoj i križu,
k slavi njegovog
uskrsnuća...*

**Sretan Uskrs
Blagoslovljen
radosnom
uskrsnom nadom**

Bliži se ovogodišnja
proslava Isusovog vaz-
menog otajstva: njegove
muke, smrti i uskrsnuća.
To nas ispunjava velikom radošću, koju želimo
podijeliti i s drugima i zato si čestitamo.
Vrhunac Isusovog otajstva je njegovo uskrsnuće i
zato je Uskrs prvi blagdan Crkve, temeljni blagdan
Crkve, središnji blagdan Crkve - jednom riječju -
najveći blagdan Crkve.

Isust je uskrsnuo - što to znači?

- Isust raspeti je zaista umro na križu;
- iza smrti on je bio pokopan;
- treći dan je živ izašao iz groba: uskrsnuo je;
- Isus uskrsnuli više ne umire: on vječno živi;
- on uskrsnuli nas nije ostavio same na zemlji; s
nama je živ.

On želi i nas obdariti uskrsnućem i vječnim živo-
tom u svojoj radosti. On reče - i riječ mu je
božanski svemoćna: Ja sam uskrsnuće i život: tko u
mene vjeruje, ako i umre živjet će (Iv 11,25).
U toj vjeri i radosnoj nadi Tebi i svim čitateljima
Glasnika čestitam i želim sretan Uskrs.

**Matija Burja, svećenik
(Zlatomisnik, Marija Bistrica)**

Najsvjetliji i najradosniji praznik hrišćanski
VASKRS GOSPODA NAŠEGA ISUSA HRISTA
neka je srećan i Bogom blagosloven svakoj duši
i svakom domu koji se raduje sa mironosicama i
uzvikuje:

"Zaista ti si Bog moj i car moj".

Uredniku i svim čitaocima lista HRVATSKI GLASNIK
srećan Vaskrs.

**SVEŠTENICI TUZLANSKI
Protojerej Niko Tošić
Protonamjesnik Milan Topić**

HRISTOS VASKRESE!
Vjernicima i svećenicima
pravoslavne vjere Tuzlanskoga
kantona Sretan Vaskrs želi
HRVATSKI GLASNIK

PREDSTAVLJENA KNJIGA "FRATAR I NJEGOVA BOSNA" FRA PETRA ANĐELOVIĆA

*-Ovo je šokantno djelo za religijske institucije u BiH,
jer pokazuje ljepotu religijskog pregovaranja između
vjerskih zajednica i pojedinaca, dosad nevidenu,
ustvrdio je profesor Enver Kazaz, jedan od pred-
stavljaca*

*-Između mene i Tuzle postoji neka tajna veza i
pretvara se u trajnu. Ta je veza započela u vremenu
kada sam kao mlad momak ovdje služio vojsku i
nešto poslije kao mladi fratar bio tu u službi.
Posebno je u ratu ta veza ojačala kada sam
pokušavao koliko sam mogao boriti se da u Tuzli
bude mir. U tri ću riječi sažeti svoje obraćanje večer-
as. Prva je riječ radost, jer sam doista radostan što
sam večeras u Tuzli. Druga je riječ zahvalnost. Za-
hvalnost načelniku Jasminu Imamoviću što je moju
knjigu vidio kao nešto vrijedno i korisno da bi se o
njoj moglo govoriti i predstaviti ju ovdje u Tuzli.
Moja je treća riječ zabrinutost. Zabrinut sam iz
razloga što u zadnje vrijeme sve više slušam da se
vaš grad pretvara u jednonacionalni i u njemu je sve
manje Hrvata i Srba. To me silno žalosti, jer se cijelo
moje djelovanje borilo upravo protiv takvih poja-
va, rekao je na kraju predstavljajući svoje knjige fra
Petar Anđelović u Narodnom pozorištu 14. ožujka.
Njegovu pozdravu su prethodili četvorica predstavl-
jača, po redosljedu izlaganja Jasmin Imamović
načelnik Općine Tuzla, književnik Željko Ivanković,
fra Petar Matanović bivši tuzlanski gvardijan i
književni kritičar Enver Kazaz. Svoja su izlaganja
temeljili na duhovnoj i povijesnoj baštini franjevac
u Bosni i knjigu pred sobom vidjeli kao dokument
od iznimne važnosti za budućnost trajanja Bosne i
Hercegovine kao zdrave državne zajednice. Otišli su
i korak dalje pa je jedan od njih kazao kako ne poz-
naje u BiH osobu iz religijskog života koja je naciji
oduzela status božanstva. Na tom je tragu
raskrinkavanja ideološkog nastajanja da se društvo*

**- Slušajući sve češće glasine da je ovdje sve manje Hrvata i Srba
ostao sam zatečen i zabrinut za vaš grad pa tako i cijelu Bosnu i
Hercegovinu. Do mene dolaze informacije da se ovaj lijepi grad
lagano pretvara u jednonacionalnu sredinu, kazao je na kraju
autor**

u nas pretvori od strane vjerskih zajednica u
klerikalno, umjesto u humano i građansko, zaklju-
čeno da je knjiga "Fratar i njegova Bosna" model
oslobađanja od kolektivne traume bosanskoherce-
govackoga društva, od nacionalističkog nasilnog
nastupanja koje ide u prilog rasipanju umjesto sabi-
ranju.

Knjiga dijaloga

Knjiga "Fratar i njegova Bosna" je sastavljena
od izbora tekstova iz pet knjiga fra Petra Anđelo-
vića. Osnovna je njezina osobenost potvrda kršćan-
skog, franjevačkog i ljudskog aktiviteta u stvaranju
boljeg društva. Književnik Željko Ivanković je istakn-
uo kako knjiga jasno govori o franjevačkom razumi-

vrsta javnog djelovanja proistječe iz obvezujuće kul-
turalne norme franjevaštva da pokaže konkretnu
čovječnost pojedinca", zaključio je Kazaz i dodao da
se samo tako može promijeniti govor vjerskih zajed-
nica u BiH, trenutno vrlo sličan političkim djelovanju.

**Intelektualac osjetljiv na svaku bol
društva**

Načelnik Općine Tuzla Jasmin Imamović je
svoje shvaćanje knjige sažeo u činjenicu da su ljudi
koji obilježavaju svoju epohu oni koji mudre riječi kažu
i velika djela urade u pravom vremenu. "Biti hrabar
u ratu i poslije njega nije lako, jer se u vremenu
medunacionalnih sukoba za jednu "pogrešnu" riječ
gubila glava. U knjizi koju večeras iščitavamo je
naglašena borba protiv trenda podvajanja nasuprot

jevanju Bosne i Bosne i Hercegovine uz njihov pri-
jedlog za njezino trajno uređenje. "Franjevci nude
BiH kao otvorenu državu i nadasve kao domovinu.
Na taj način projekt franjevac je jedina prigoda da
se Bosna i Hercegovina priključi Europi. Iz toga će
proizići život u vrijednostima koje su neophodne
našem društvu i vrijednosti koje identificiraju kolek-
tivitete u BiH, vjerske, nacionalne i mnoge druge",
izložio je Ivanković.

Da se radi o neobičnoj knjizi kada je u pitanju
duhovna, moralna i politička zbilja u BiH, potvrdio je
profesor Enver Kazaz rekavši kako je "Fratar i nje-
gova Bosna" šokantan spis za vjerske zajednice u
Bosni i Hercegovini zato što pokazuje lepršavost
religijskog pregovaranja i odnosa između različitih
vjera i pojedinaca, do sada nepoznat na ovim pros-
torima. "U knjizi se pojedinac vraća u stvarnost i
naciji se vraća dogovoreni sustav vrijednosti po
kojemu ona funkcionira. Odbacuje se ideologiziran-
je odnosa između religije i politike - religijsko djelo-
vanje postaje humaniziranje javnog dijaloga. Takva

pozitivnom trendu spajanja. Fratar i njegova Bosna
nam govore da se svi ljudi pa tako i intelektualci
moraju osjetiti pogođeni svim, po njih i njihovu
zemlju, negativnim pojavama. Danas bi se mnogi
trebali ugledati na fra Petra Anđelovića i promijen-
iti mišljenje da je Bog novac, a ne ljubav i poticati
dobrotu i ljudskost", iznio je svoj sud Imamović.

Na kraju je fra Petar Matanović kao prijatelj i
vjerni suradnik autora knjige naglasio njegovu
privrženost Bosni i njezinim ljudima. "U ratu dok
sam bio gvardijanom u Tuzli, točnije 1993. godine
kada su svi putevi bili zapriječeni došao je nama u
posjet fra Petar s riječima potpore i razumijevanja i
u znaku dijeljenja zajedničkih ratnih muka. Mislim
da neću pretjerati ako kažem da ova knjiga pripada
svima nama i da je ona samo jedan od najsvećani-
jih povoda da se još jednom sastanemo i to jedni
drugima javno kažemo, završio je fra Petar, s čime
se i završilo tuzlansko upoznavanje sa knjigom
"Fratar i njegova Bosna".

M. Bosankić, Foto: M. Antunović

IZLOŽBA SLIKA

MARIJANE PAŽIN-IVEŠIĆ

HKD "Napredak" Tuzla i Franjevački samostan "Sv. Petra i Pavla" u Tuzli su prošle godine uspostavili suradnju s dvoje mladih umjetnika iz Hercegovine koji trenutačno rade kao asistenti na Akademiji likovnih umjetnosti na Širokome Brijegu. Riječ je o Mladenu Ivešiću i Marijani Pažin-Ivešić.

Nakon što je prošle godine u prostoru Galerije "Kristian Kreković" svoje stvaralaštvo predstavio Mladen Ivešić i nakon što su zahvaljujući svome kvalitetnom radu oboje bili sudionici Međunarodne likovne kolonije na Breškama, suradnja s obitelji Ivešić je nastavljena i u ovoj godini. Naime, u nedjelju 16. ožujka, tuzlanskoj se publici predstavila i Marijana Pažin-Ivešić.

Marijana je rođena 17. kolovoza 1981. u Mostaru. Srednju školu likovnih umjetnosti Gabrijela

Jurkića završila je 2000. godine također u Mostaru, nakon čega upisuje Akademiju likovnih umjetnosti na Širokom. Diplomirala je na slikarskom odjelu u klasi prof. Ante Kajinića, 2005. godine. Već je 2007. godine završila i poslijediplomski studij Ars sacra, na ALU Široki Brijeg Sveučilišta u Mostaru, na slikarskom odjelu također kod mentora prof. Ante Kajinića. Iako, još uvijek jako mlada, Marijana iza sebe ima već tridesetak što samostalnih, što skupnih izložbi.

Prisutnu publiku i autoricu je u ime organizatora izložbe pozdravio tuzlanski gvardijan fra Zdravko Anđić. Gvardijan Anđić je na poseban način ukazao na blizinu najvećega kršćanskoga blagdana Uskrsa te pozvao one koji Uskrs slave da uz pomoć Marijanih radova doživljaju i događaju Gospodinove muke i uskrsnuća daju jednu novu dimenziju.

Izložbu je svečano otvorila gđica Danijela Učović. Govoreći o umjetničkim radovima gđica Učović je istaknula kako su Marijane slike odraz njezinog otvorenog shvaćanja, da odišu avangardom, apstrakcijom i metafizikom. Posebice se osvrnula na likove: "Oni su lišeni geografskih, pejzažnih i ambijentalnih detalja. (Umjetnica) Fokusira se samo na njih i njihovo poslanje. Prožima ih snažnom i bezvremenom svjetlošću, dok je njihova pozadina kontrastno gusta i tamna... Ljudi su satkani od tankih vlakana obojenog katrana. Na prvi se pogled razlijevaju, ali oni zaokružuju jednu ispunjenu i materijalnu formu. Boje su snažne i nesvakidašnje."

Publici se obratila i umjetnica. Zahvalila se na toplom prijemu i organizatorima izložbe na upućenom pozivu.

Izložba ostaje otvorena deset dana nakon čega seli u Mostar, u Galeriju Doma Herceg Stjepana Kosače. Nakon svega viđenog za nadati je se da ovo nije posljednji susret s ovom mladom umjetnicom.

I.K.
Foto: M. Antunović

Postoje velike teme i prostori posebno izazovni za umjetnika. To su, zapravo, zbog svoje veličine, naglašeno odgovorne opcije i mogućnosti likovnog progovora i oblikovanja. Sakralna umjetnost je to bez daljnjeg. U sakralnoj umjetnosti to je posebno motiv Boga - Stvoritelja Svega. Svete Knjige i Spisi. Starozavjetni i Novozavjetni prizori. Isus Krist. Etc.

Od vremena do vremena javljaju se i umjetnici koji se uspješno suočavaju sa sakralnim u svome radu, u književnosti, muzici, slikarstvu, kiparstvu, filmu. Tada se pokaže kako je Bog Milostiv i Milosrdan, jer svojom ljubavlju obasipa sve, a pojedincima daje i poseban dar. Starozavjetna je i skoro anegdotalna Abrahamova sumnja da će moći izvršiti zadatak koji mu je Jehova namijenio. Bog Abrahama upita: Zašto ti sumnjaš da možeš uraditi ono radi čega sam te stvorio?

Abrahamova vjera se učvrsti, a sumnja rasprši. Doista, sumnji, nema mjesta.

Marijana Ivešić-Pažin je osoba kojoj je dano da može, zna i umije. Talentirana i obrazovana slikarica koja upravo u estetskom nivou svoje slike doseže značenje i smisao sakralnog kao najznačajnijeg vida Božje podrške u vjeri i dobroti, ustvari, Njegove datosti u čovjeku.

Slike Marijane Ivešić-Pažin imaju biblijski uvjetovan profil i osnovni sadržaj koji je naracijske i dramske naravi. Slike Marijane Ivešić-Pažin puno su više nego dobre i uspjele ilustracije biblijskih prizora. Narativno i dramatično u slikama tretiramo kao podrazumijevajući i prirodan sadržaj, a otežavajući i složen zahtjev za rješavanje likovnih problema u slici. Status quo na slikama prihvaćamo i odobravamo, jer slikarica je slike dovela do estetskog nivoa koji ima visoke formalne i vizualno-psihološke, a tako i doista etičke i teološko-antropološke vrijednosti.

Slike Marijane Ivešić-Pažin su izvanredan primjer i dokaz o tome kako su velike, vječne teme i zadatosti stvaran i kreativni poticaj i izazov za suvremenog čovjeka i umjetnikovu invenciju. Potom, kako umjetnički rad i unutar biblijskog teksta i njime postavljenih okvira može rezultirati bićem estetskog, kao ostvarenjem koje kazuje čovjekovu ovovremenu prirodu i etiku.

Dominantno, slikarica do likovne opcije iskaza dolazi na dva načina: iz tmine i neprozira kao odsustva svake slike - kako bi dala sliku osobnog doživljaja i svoju viziju svjetla, ili iz svjetla, koje briše svaku granicu, a na prelazu u tminu porađa željenu sliku - podudarnu s autoričinim doživljajem biblijskog teksta.

Na putu do slike, slikarica svjetlom lika savladuje ništavilo tmine preko samo za njezinu sliku karakteristične teksture. Slike Marijane Ivešić-Pažin su cjelovit prelazak puta od kozmičke tmine do svjetlosti kao beskonačnog i vječnog, do biti stvari: otjelovljenja Božje Volje kao Vrhovne Kreacije i prelaska u svjetlost.

Slikarica se u tehničkom nivou opredjeljuje za vrlo zahtjevan postupak. Osnovnu postavku slike, Marijana Ivešić-Pažin realizira istopljenim katranom na platnu!

To su fine niti katrana koji teče i koji slikarica nanosi na platno do artikuliranja figuralnog nivoa svetih likova! U primjeru Isusa Krista, Ivana Krstitelja i Ilije Gromovnika taj postupak koristi do cjelovitog

lika. U primjerima Jude, Nevjernog Tome, Svetog Nikole Tavlića, egzekutora na Golgoti i drugih - koristi i ravne površine dobivene izlivanjem istopljenog katrana, koje poslije boji prema svojoj zamisli, ne zanemarujući simboliku boje.

U biti, niti katrana pretvaraju se u strukturu sargije, grubog platna od kojega su pravljene odore svetaca i ispосnikа! U primjeru Isusa Krista, pomišljamo kako je riječ o produbljenoj teksturi i smislu slike koji nam sugerira Isusovo tijelo, bolom transformirano do napregnutih nervnih i mišićnih vlakana i smisla žrtvovanja, tj. Božjih poruka koje nam Kristovo tijelo prosljeđuje.

U dosezanje osobne slikarske zamisli i predstave, Marijana Ivešić-Pažin unosi karakterističnu i snažnu osjećajnost, konkretiziranu kao izljev tipično ženskog lirizma. Čudesnu energiju svoje osjećajnosti slikarica postvaruje kao osnovu svoje namjere i slikarskog postupka. Isus Krist je Svetost, Isus Krist je Čovjek, Isus Krist je povijesna osoba, ali u njezinoj viziji, uz sve to, Isus Krist je čovjek koji pati na svome životnom putu.

Jaki kontrasti u slici čine i donose nivo sakralne neizmjenjivosti Kristovog Usuda kao Čiste i Postvarene Božje Volje. Isus Krist Čovjek je ljudsko biće koje s bolom i patnjom prolazi ovosvjetska iskušenja i zadatosti na Putu do Pravde Božje i svoje ertve za sve ljude.

Tijelo Isusa Krista u Marijanihoj slici *Betlehem* postaje žarišna točka kozmičkog događanja. Iznad zakrivljenosti zemljine površine, Zvijezda iznad Betlehema diže se u kovitlacu svoga sjaja kojim objavljuje Radosnu Vijest - Rođenje Isusovo. U *Jaslama* iz kojih se Zvijezda digla, ostala je bit njezinog kovitlaca u nivou bijelog usijanja - Dijete - Isus - kao čisti sjaj u prelje-pu oslikanoj slami i naručju Majke Božje.

Lik sv. Josipa koji nazoči je u crvenom sumraku poput monumenta sa štopom i tek naznačenom aureolom. Bez traga sumnje, slikarica snažno, duboko proživljava trenutak Isusovog Porodenja do posljednjeg atoma svoga bića, osjećajno sasvim izjednačena sa događajem i svojom slikom. Njezina energija donošenja slike kao ljepota spoznaje prenosi se ljepotom iskaza do promatrača.

Sveti Ilija Gromovnik je na vatrenoj kočiji visoko u plavetnilu neba, dok mu munja iz ruke palaca kao vatreni bič nad Golgotom.

Bičevanje Krista je slika koja u dinamici pokreta figura koje uzmahuju bičevima donosi svu dramatiku zbivanja kao trajan nivo spoznaje o Kristovoj ertvi za čovjeka. Nemilosrde i raspojasanost, nesmiljenost egzekutora, dati su u brižljivim akcentima likovnih vrijednosti. Kristov lik je u toplim zlatnim i žuto-narančastim tonovima. Likovi egzekutora su sa izbečenim očima i zlogukim maskama lica, pogledima koji dolaze iz bezumne ostrašćenosti i potrebe za kažnjavanjem *nevinog*. U ljubičastom prostoru, na licima i površinama robusnih tijela i naglašenih snažnih udova egzekutora, vide se plavi odblijesci munja, koje doka-zuju prisustvo Svetog Ilije Gromovnika, dok Kristovo tijelo zadobiva tonove srme i pozlate koji dolaze iz dna, skoro, pa iz bijele teksture slike.

U trenutku *Susreta s Judom*, Kristovo tijelo ima zlatno usijanje, a Kristova figura odiše postojanošću i

mirom pred onim koji je i sam pitao, *neće li on biti taj koji će izdati* i čuo Kristov odgovor: *Sam si rekao*. Judino tijelo i lice s krupnim očima dati su plavo-zelenim i mrkim tonovima, oslikani su kistom.

Na slici *Razapinjanje Krista*, u crvenom sumraku iznad Golgote, visoko, u nebu iznad glava radoznale svjetine, lebdi ruka koja je u uzmagu podigla teški čekić kojim zakiva čavao u Isusov lijevi dlan tokom raspinjanja Isusovog tijela na križ. Isusovo tijelo položeno na križ sve intenzivnije svijetli, samo krvare stigmatizirana mjesta na glavi i grudnom košu, na desnom dlanu i desnom boku.

Gledajući slike Marijane Ivešić-Pažin, u vizualno-psihološkoj komunikaciji s djelom, pomišljamo i kako potencijalno i skoro podrazumijevajuće ograničenje koje neizmjenjivošću svoje datosti i *zahtjevima* koje pred umjetnika postavlja, biblijski tekst i nije limit, već otvaranje čovjekovog duha i istinski poticaj.

Na takvu pomisao dolazimo i ispred slike *Nevjerni Toma*. Isus Krist skinut s križa, već skoro sav prešao u bijelu svjetlost, Nevjernom Tomi pokazuje stigmatizirane dlanove. Tomino lice i oči se izobličavaju pred stvarnošću prizora i spoznaje o Kristovom stradanju i žrtvi.

Slikarica snažno razobličava izlišnu sumnju u Kristovu ertvu za Čovjeka. Neka se srami tko posumnja! Isusovo lice i pogled su koncentrirani na Nevjernog Tomu koji kleči. Isusova aureola iz bjeline obasjanja već doseže brižljivo građen i rafiniran slikarski prijelaz prema kozmičkom plavetnilu, a Isusovo svjetleće tijelo sugerira Njegovo skoro uznošenje u punu svjetlost i snagom svoga sjaja obasjava prednju stranu lika Nevjernog Tome! Dakle, i *nevjerni* postoje samo jer su u tmini svoje pozicije obasjani Božjom Milošću i Svjetlošću!

Sveti Nikola Tavelić uznosi se u plamenju spoznaje visoko podižući blještavo bijeli križ i dosežući svjetlo. Slikarica s nevjerovatnom jednostavnošću pretvara tek u ravne ružičasto obojene plohe lica, tjeme, šaku i molitvenik Svetog Nikole Tavelića.

Marijana Ivešić-Pažin, spremno i predano, intenzivno radi u svakoj svojoj slici. Nadahnuta vjerom i tragalački, istrajno do ishoda koji će zadovoljiti njezinu spoznaju i osjećajnost. Slike su senzibilni lirski izlivi njezine duboke i tipično ženske osjećajnosti, ali, nesumnjivo i odraz beskrajnje dosljednosti u vjeri i osobne spremnosti za dosezanje najviših vrijednosti i smisla ertve Isusa Krista.

Tematsko-motivski reducirano na glavne likove i biblijske prizore *pasije* - muke Isusove, Križnog Puta, raspeća, uznesenja i uskrsnuća, Marija Ivešić-Pažin uspijeva likovnoestetski podržati i proširiti svaki osobni doživljaj i poimanje biblijskog teksta i tako pridonijeti učvršćivanju spoznaje o Božjem poretku stvari i porijeklu događaja.

Estetski doseg na Marijanihim slikama je artistički stvaran i visok, sakralno snažan i uvjerljiv, tako da moćno podupire njezinu poetiku oblikovanu biblijskim predloškom i osobnom i vjerom - da je slika njezina stvarna mogućnost i stvaran doprinos.

Atif Kujundžić
ožujka, Anno domini, 2008.

hrvatska
demokratska
zajednica

croatian
democratic
union

Veselimo se, Isus je
uskrnuo!

Cijelom katoličkom puku
sretne i blagoslovljene
USKRSNE BLAGDANE žele
**ŽUPANIJSKI
I OPĆINSKI ODBOR
HDZ BiH TUZLA**

SVIM KATOLICIMA
TUZLANSKOGA KANTONA
SRETNE USKRSNE BLAGDANE
UZ ISKRENE ŽELJE ZA MIR I DOBRO

PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE TK
Amir Fazlić
PREMIJER VLADE TK
Mr. sc. Enes Mujić

SVIM GRAĐANIMA KATOLIČKE VJEROISPOVIJESTI
ISKRENE ČESTITKE U POVODU NASTUPAJUĆEG
VELIKOG KATOLIČKOG PRAZNIKA
USKRSA

Dr. sc. Nada Mladina
predsjedavajuća Općinskog vijeća Tuzla

Jasmin Imamović
načelnik Općine Tuzla

HDZ
Bosne i Hercegovine

Općinski odbor Tuzla
Županijski odbor Soli

Izložba slika Ćazima Sarajlića u Tuzli

Nakon punih deset godina, tuzlanski se umjetnik Ćazim Sarajlić 10. ožujka predstavio brojnim sugrađanima sa svojih novih šezdeset djela u Bosanskom kulturnom centru u Tuzli. Na izložbu je došao veliki broj umjetnika, ali i laika, vjerojatno se zanimajući za vrhunska djela koja su već poželjeli vidjeti, a koja su nastajala od 1999. pa sve do 2008. godine. Na izložbi su govorili autor Ćazim Sarajlić, direktor BKC-a Semir Fejzić, a svečano ju je otvorio publicist Vitomir Pavlović.

Sarajlić se zahvalio svima koji su došli i što su tijekom stvaranja bili vjerni pratitelji njegovih stvaralačkih grčeva. "Svakako da mi ovakva posjeta imponira iako je stvaralaštvo individualan, samozatajan akt", kazao je Sarajlić u svom obraćanju. Tako se do 20. ožujka na Sarajlićevoj postavi može vidjeti šezdeset ulja figuralnih kompozicija i jedan cijeli ciklus erotikus. Sarajlić inače preferira ulja na platnu, iako ponekad pravi manje skice po crtežu kao predložak za veće kompozicije. "Sada sam prešao na jedan smanjeni format koji omogućava da na jednom malom prostoru smjestim što više likovnih elemenata. Moje teme su uglavnom portret, figuralne kompozicije i ženski aktovi. Zastupam vječite ljudske teme i mrtvu prirodu. Mislim da nije važno što nego kako", kazao je Sarajlić.

Nakon Tuzle ova izložba u smanjenom obliku ide u Sarajevo, Mostar i Travnik, a u listopadu Sarajlić će se s manjim brojem radova predstaviti i na Tajlandu i u Maleziji. Na naše pitanje zašto ga nije bilo tako dugo, Sarajlić nam je kazao da je to zbog toga što postoji ljepota i muka stvaranja. Djela iz kojih se očituje neka poruka nastaju jako dugo. "Djela su kao rukopis, kao obraćanje s ljudima. Ja sam se ovdje otkrio i razgolitio s preko 60 platana, raznih dimenzija, motiva i vremena nastanka", kaže umjetnik Sarajlić.

Zanimljivo je kako brojni posjetitelji izložbe nisu čak ni primijetili da Sarajlić nije izlagao od 1998. godine. "Nije izlagao deset godina? Vidite to od vas čujem, Ćazim je nekako uvijek tu, s nama je. Nisam ni primijetila da je prošlo već deset godina. Ali ako je tako onda samo mogu reći da vrhunski umjetnici ponekad samo dvije linije na svom crtežu crtaju mjesecima. Nama je to neshvatljivo, a njima su ti mjeseci kao naše dvije minute", kazala nam je jedna posjetiteljica izložbe.

Izložbu je svečano otvorio publicist Vitomir Pavlović koji je u svojoj besjedi o Ćazimovom stvaranju kazao da je gledajući u njegova djela bio vidno iznenađen i brojem i formatima, ali i motivima. "Moram istaknuti kako je Sarajlić znatno preformulirao način slikanja prirodnih modela u našem okruženju. To nisu portreti za uspomenu i dugo sjećanje, to je portret za razmišljanje. Pretpostavljam da je Sarajlić jedini slikar u nas koji je tako ekspresivno dočarao turbulenciju piščevog unutarnjeg života, onu unutarnost bića koju nitko ne vidi, a rijetko i traži", kazao je Pavlović. On je dodao da slika obnavlja stvaraoča u tijeku nastanka vraća mu fluidnu energiju da bi je ponovno vratila u sebe. "Zbog toga većina slikara dugo živi i nadam se da će tako biti i sa Sarajlićem", kazao je Vitomir Pavlović otvarajući izložbu.

Nije bilo teško zaključiti da je umjetnik na svojim djelima pomno radio i svoje teme prikazivao upravo onako kako ih samo on vidi, na jedan drukčiji način. Samim tim i izložba je bila dosta zanimljivija, jer zapravo tako na vrlo jednostavan način shvaćamo koliko slabo vidimo, odnosno gledamo krupne stvari dok izbjegavamo one male koje ponekad puno više govore.

Maja Nikolić, Foto: M. Antunović

PROMOCIJA ROMANA

ŽENSKA VODA ZLATKA DUKIĆA

U Međunarodnoj galeriji portreta u Tuzli, u četvrtak, 6. ožujka 2008. održana je promocija nagrađenog romana ŽENSKA VODA, autora Zlatka Dukića.

Roman je nagrađen nagradom "Skender Kulenović" za 2007. godinu.

Sudionici promocije bili su:

- Atif Kujundžić, književnik
- Prof. Omer Hamzić, recenzent
- Irfan Kasumović, glumac
- Zlatko Dukić

Atif Kujundžić

...Godinama već, Dukić je izuzetno plodan u svome nastojanju da čitateljima predstavi svoje literarne preokupacije i vizije, baš o samim svojim čitateljima, najčešće. Čini to elokventno i na svoj i sebi primjeren, karakterističan način, proširenom i frčkavom složenom rečenicom od brojnih umetnutih, koju razvija iznoseći obilje asocijacija na rečeno i ciljano, na ono što će tek reći. Ta rečenica već, također, zasluhuje da se zovu dikićevskom. Zavrđuje, jer je jedinstvena i samo Zlatku Dukiću slična i bliska i već je dosta dugo, pa takvu rečenicu ni ne može ispisati nitko drugi. Dukićeva sintaksa je dakle, sasvim dukićevska, a osnova je njegovoga prepoznatljivog književnog stila, natopljenog varničavim duhom, blagom ironijom i humorom.

Mr. sc. Omer Hamzić

...Rezultat "prešaltavanja" komediografske (dakle, dramske) strukture u proznu priču o jednom provincijskom gradiću i njegovom lokalnom rukovodstvu koje je odlučilo da povede "svoj narod" u bolje sutra iskorištavajući prirodni resurs ženske vode ili rupnjače je, ustvari, jedna društvena groteska u kojoj je sve preuveličano, naahereno ili pomjereno, nadrealno. Likovi u tom romanu kao dramski tipovi i rarobljenici vlastitih gluposti, ogoljeni do karikature, više u nama ne izazivaju podsmijeh, već žaljenje: od općinskog načelnika Ahmeta Papkovića, pa do nedokazanog i razočaranog lokalnog pjesnika Zinaida Kitića i šumara Osmana Gundelja. Kao jedini izuzetak u toj galeriji likova, pojavljuje se Hafiz Tabukčić - kao čovjek iz naroda, za kojeg i sam pisac iskazuje određene simpatije. Jedino je on bio "na zemlji", dok su svi ostali "lebdjeli u zraku", opijeni vlastitim glupostima.

GRADIMIR GOJER

POSVEĆENIK I VISOKI SVEĆENIK TEATRA

Gradimir Gojer, Noćnik, kazališni. Teatralije.
Međunarodni centar za mir Sarajevo, 2008.

rum, tj. sveta knjiga naroda iz koje narod uči na osnovu konkretiziranih slika, Gradimir Gojer svoju obimnu knjigu teatralija organizira i donosi u cjelinama: *Teatrosnenost, Stoljeće bez Becketta, Bh. dramatika ne/mogućnosti postvarenja, Iz partera, sa galerije, Listine o čudu kazališta i drame, Majstorstvo stvaranja cjelina, Nasljednici začinjaoča Mrvca, I slikar i scenograf, Doba baleta, Od Nušića do današnjih dana, Kamerni, sasvim intimno, Teatrositnice, Monolozi, kazivanja, Beogradski teatarski itinereri, Posljednji iz kaste strasti, Sehara nezaborava, Jajački konsenzus, Jedna obljetnica, Adio majstori, Pogovor - Prosanjani teatar /koji piše Vojislav Vujanović/, Kazalo imena, Životopis autora.* Riječ je o /19/ poglavlja i /93/ naslovljena teksta neujednačenog obima, ali u svakom primjeru, nedvosmisleno uvjetovana kazališnim radom i životom.

Kazalište je velika inventivno-kreativna tajna dobijanja umjetničkog djela. Proces je iznimno kompliciran naravi, dugotrajan u pripremi predstave, a sklon padu u trajanju. Nije mali broj teatarskih poduhvata koji nisu nadživjeli praižvedbu ili premijeru! Gradimir Gojer izvrsno radi puno stvari, a kazalištu je sasvim posvećen. Kazalište je njegova intimna i profesionalna preokupacija jer je između ostalog što jeste i *teatarski je redatelj*.

Kazalište je, dakle, njegov ljudski i profesionalni san, otuda i prva cjelina u knjizi nosi naslov *Teatrosnenost* i donosi samo tekst o Radoslavu Zoranoviću Zoranu, kao bez sumnje važnom čovjeku za bh. teatar i osobnom uzoru, čovjeku koji je postavio *moderno shvaćanje teatarske organizacije*. Gojer je čovjek koji je zasanjao teatar i u kazalištu odsanjao puno svojih snova. Gojer je čovjek koji zna koliko su to teški snovi i poslovi, jer, osim redatelja, kao teatrolog, Gojer je autor brojnih dramatizacija i libreta, izvanrednih poduhvata u prostoru poetskog teatra. Bio je direktor i umjetnički rukovoditelj *Kamernog teatra 55 i Pozorišta mladih u Sarajevu*, bio je umjetnički rukovoditelj *Mostarskog teatra*

mladih. Sudjelovao je u osnivanju *Mostarskog teatra mladih i Sarajevskog ratnog teatra - SARTR*, a sada je direktor *Narodnog pozorišta Sarajevo* i predsjednik *Društva pisaca Bosne i Hercegovine*. Nositelj je brojnih priznanja i nagrada.

Gojerova knjiga Noćnik, kazališni ima izuzetan kulturalni, a u povijesti bh. teatra i izvanredan faktografski značaj. Ustvari, kulturalni značaj ove knjige je neiscrpan. Riječ je o teatarskim - esejističkim, kritičkim, činjeničnim, estetskim, antropološkim, vizualno-receptivnim i psihološkim opažanjima i usmjerenjima. Riječ je o kulturnim projektima koji imaju svoje gledatelje i čitatelje, ali koji su tu dominantno u nivou potrebe čuvanja i omogućavanja budućeg uvida u teatarski milje i njegovu atmosferu. To će dobro poslužiti za buduća naučna traganja i istraživanja. Jer, riječ je o tome da je knjiga Gradimira Gojera vjerodostojan izvor koji podupiru sve kulturne kronike u dnevnim listovima, periodici i elektronskim medijima. Gojer je znalac i blizak biću kulturnih pojava ili, sociološki i neposrednije rečeno: *mistifikaciji samodovoljnosti igre maski* - kad je riječ o kazalištu.

Gradimir Gojer, pjesnik, rukovoditelj, esejist, kritičar, dramaturg, redatelj, kulturni poslenik - ulazi u bit stvari i pojava kako bi o njima i njihovom postignuću svjedočio, a čini to na neprijeporan način, stručno, znalački, ljudski odgovorno. Knjiga je opremljena kazalom imena koja su u većem broju prošla i kroz život tuzlanskog Narodnog pozorišta. Gojer se imenima odužuje suvislo ljudski u kontekstu koji je povodom njihovoga pominjanja. Gojer promišlja sve obilježja kazališnog života i njegovih aktera, a dokazuje izvanrednu razvedenost svoje bogate prirode i aktivizma kojemu ne znamo sličan primjer.

15. ožujka, 2008.

Atif Kujundžić

SRETAN USKRS

SA ŽELJOM DA OVAJ BLAGDAN S VAŠIM BLIŽNIMA
I PRIJATELJIMA PROVEDETE U ZADOVOLJSTVU I RASPOLOŽENJU

REKTOR UNIVERZITETA

Prof. dr. Džemo Tufekčić

djelatnicima Univerziteta

u Tuzli

Otvorena samostalna izložba Nade Dobnik

Osma samostalna izložba slika tuzlanske autorice Nade Dobnik otvorena je u Društvnom domu u Gornjoj Tuzli. Izložbu je proglasio otvorenom pomoćnik ministrice za kulturu u Vladi TK-a Zlatko Dukić.

Ljubiteljima likovne umjetnosti slikarica se predstavila s 40-tak radova iz njena tri ciklusa slika rađenih uglavnom u ulju i akrilu na platnu. Inspiraciju, kako je istaknula pronalazi u prirodi, te su na slikama motivi koje je vidjela u Sloveniji, u Hrvatskoj, zatim stare Tuzle.

Dobnikova je sudjelovala na 50-tak kolektivnih izložbi u Sloveniji, Švicarskoj, Njemačkoj, Mađarskoj, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Sudjelovala je u radu Međunarodnih likovnih kolonija, Breške, zatim Kras u Sloveniji, Most na Soči, u Sloveniji.

A. D. S.

Sretan i blagoslovljen blagdan Uskrsa
te obilježimo mirom i blagoslovom
svim poslovnim partnerima
i ljudima dobre volje želi

BOSANSKA RIJEČ

Teatar kabare Tuzla

Počinja TKT Fest

Od 24. ožujka do 2. travnja Teatar kabare Tuzla je domaćin tradicionalne manifestacije TKT Fest 2008. Ovogodišnja manifestacija počinje festivalskom premijerom predstave "Tvrđava" Meše Selimovića, u dramatizaciji i supreviziji projekta Nebojše Bradića, u režiji profesora Vlade Keroševića. Riječ je o projektu u kome igraju glumci Teatra kabare Tuzla i studenti ADU u Tuzli.

U deset dana koliko će trajati TKT Fest tuzlanska teatarska publika, kako je najavljeno, imat će priliku pogledati 12 predstava u kojima će igrati glumci iz Virovitice, Beograda, Banja Luke, Zagreba, Zrenjanina, Ljubljane, Züricha i Tuzle.

Nakon domaćina Teatra kabare Tuzla predstaviti će se glumci Beogradskog dramskog pozorišta, zatim Teatar "Exit" iz Zagreba, Kazalište Virovitica, Teatar "Rugantino" Zagreb, Narodno pozorište "Toša Jovanović" Zrenjanin, TKT i ADU Tuzla, samostalni projekt monodrama Jovice Jašina Zrenjanin, Akademija za gledalište, radio, film i TV Ljubljane, Damir Teparić iz Züricha, Švicarska i Udruženje dramskih umjetnika RS Banja Luka.

A. D. S.

Sretan Uskrs,

mir, zdravlje, sreću,

blagoslov i ljubav u obiteljima

želi Vam

Hrvatski teatar soli

- Teatar Kabare Tuzla

Večer gradske pjesme

Udruženje građana ljubitelja starogradske pjesme i romanse "Romansa" Tuzla, obilježavajući prvu godinu rada, upriličili su drugu po redu "Večer gradske pjesme".

Na manifestaciji održanoj u Kristalnoj dvorani hotela "Tuzla" su sudjelovali Adna Azabagić, Zekija Suman, Safet Dedajić i Ekrem Pašić, interpretatori gradske pjesme iz Tuzle, a specijalni gost večeri bio je renomirani interpretator starogradske pjesme i romanse Žarko Dančuo.

Ovom manifestacijom Udruženje "Romansa", kako su saopćili organizatori nastavlja realizaciju ideje očuvanja tradicionalnih umjetničkih vrijednosti, promoviranja renomiranih umjetnika s područja Tuzlanskog kantona, kao i priznatih umjetnika, specijalnih gostiju iz BiH i šire regije.

A. D. S.

JEANINE ROCUET - DUHOVNA OBNOVA ME IZLIJEČILA

Jeanine Rocuet, medicinska sestra koja je bila 1991. godine u Vukovaru, u timu organizacije "Liječnici bez granica". Prošla je mnogo teške misije tijekom prošlih godina - od Hrvatske do Ruande.

Poslije Vukovara, gdje je vidjela ljudske patnje izjavila je: "Čuli su se još odjeci bitke i tada je Vukovar pao. Primijetili smo da su iz skloništa uglavnom izlazile žene dok nije bilo muškaraca. Ranjenika nije bilo u bolnici, što smo kasnije spoznali da su odvedeni i ubijeni.

Mislim da je taj razlog, što sam bila u Vukovaru, da me je Gospa dovela u Medugorje i tu sam odabrala put obraćenja i ozdravljenja. Duhovna obnova me izliječila. Shvatila sam da je najteže oprostiti, ali me duhovna obnova oslobodila želje za mržnjom i osvetom i uspjela sam otvoriti srce. Sada sam mirna i sretna".

PROGRAM AMERICAN CINEMA NA AKADEMIJI DRAMSKIH UMJETNOSTI UNIVERZITETA U TUZLI

Na Akademiji dramskih umjetnosti Univerziteta u Tuzli počela je realizacija programa American Cinema. Kako je rečeno na tiskovnoj konferenciji upriličenoj tim povodom, ovaj program realizira se na temelju suradnje Univerziteta u Tuzli i Sveučilišta u Missouriju, SAD. Kompletan materijal za predavanja koja će se vršiti tijekom ovog semestra izrađen je na Sveučilištu u Missouriju i bit će doniran za potrebe studenata i knjižnice u Tuzli.

Dr. sc. Lejla Panjeta, docentica Akademije dramskih umjetnosti i koordinatorka ovoga programa potpisala je da je potpisivanje sporazuma upriličeno prošle godine. Sporazum predviđa razmjenu programa i kadrova, a početna faza koja je podrazumijevala razmjenu kadrova već je počela sa svojom realizacijom. "U ovoj prvoj fazi realizacije najbitnije je istaknuti da su razmjene kadra već počele, te da evo od danas počinjemo i sa semestrom American Cinema. Semestar će trajati od ožujka do srpnja, a riječ je o programu koji je u potpunosti prenesen sa Sveučilišta u Missouriju. Sve knjige i ostali materijal i prezentacije ova Sveučilišta će nama donirati", kazala je Panjeta. Radi se o 11 sati programa po metodi video tečaja, a predavači našim studentima će biti Clint Eastwood, Steven Spielberg i mnogi drugi. "Potpuno je drukčiji metoda u odnosu na onu po kojoj smo do sada radili. Bit će zastupljeno mnogo veće sudjelovanje profesora i asistenta, svaki sat ćemo biti u prilici gledati određene materijale i analizirati te sadržaje. Nakon svakog predavanja bit će vršeno testiranje tako da studenti završni usmeni ispit neće ni imati", kazala je Panjeta, te dodala da zapravo ta javna prezentacija upravo nedostaje našim studentima.

Dr. Dž. Tufekčić, Dr. L. Panjeta, V. Kerošević

Profesor **Vlado Kerošević**, dekan Akademije dramskih umjetnosti u Tuzli je istaknuo da je izvršena nabavka dijela opreme potrebne za formiranje produkcijske jedinice. Ono što posebno raduje, kako je kazao jeste da su inicijatori ove ideje zapravo studenti čije je podrijetlo iz BiH. "U St. Louisu živi najveća zajednica Bosanaca i Hercegovaca, dakle djece koja studiraju na tom Sveučilištu, a koja su podrijetlom iz BiH. I zapravo, sama inicijativa potpisivanja ovoga protokola je i potekla od njih. Oni su izrazili želju da dođu u svoju zemlju i na svom jeziku završe barem jedan semestar, prođu jedan tečaj i ponešto odavde dio identiteta koji će im sutra trebati u Americi i na američkim sveučilištima."

U okvirnom zakonu o visokom obrazovanju stoji da se studenti na sveučilištu obrazuju putem redovitog studija, izvanrednim studiranjem i učenjem na daljinu. Za ovaj program koji će biti realiziran na tuzlanskom Univerzitetu i Sveučilištu u Missouriju, moglo bi se reći da je kombinacija svih triju navedenih varijanti. "S obzirom na komunikacijske mogućnosti našega Univerziteta, profesori, istaknuti umjetnici, kulturni radnici i drugi koji nisu u prilici doći na ovakvu jednu destinaciju, mogu se putem multimedija obratiti i biti nazočni među našim studentima. Na isti način naši studenti će moći i polagati ispite pred istaknutim svjetskim profesorima. Sve ono što smo radili na tehničkim fakultetima, sada radimo i na Akademiji dramskih umjetnosti. Ovo je na neki način početak jedne nove ere učenja i studiranja", pojasnio je rektor Univerziteta u Tuzli, prof. dr. sc. Džemo Tufekčić izrazivši pri tom zadovoljstvo da je tuzlanski Univerzitet među pedesetak ugovora koliko je do sada potpisano s drugim Sveučilištima, u najkraćem mogućem roku došao do ove vrlo kvalitetne suradnje.

U ovaj program uključeni su isključivo studenti u poodmaklom studiju koji će nakon što prođu tečaj dobiti certifikat na kome će pored našega biti i logotip Sveučilišta iz Missourija. Ovo je prva suradnja ovakvog tipa, a ista bi u dogledno vrijeme mogla biti proširena i na druge fakultete.

Tekst i foto: Ankica Stjepić-Čosić

PROMOCIJA KNJIGE PREŽIVLJENA ZEMLJA

U petak, 29. veljače u Tuzli je promovirana knjiga "Preživljena zemlja" autora prof. dr. Ive Komšića. Riječ je o dnevniku koji prikazuje svojevrsno svjedočenje bivšeg člana Predsjedništva BiH o tome "tko je, kada i gdje dijelio BiH". Promotori knjige bili su fra Luka Markešić, profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu i predsjednik Hrvatskog narodnog vijeća BiH, Mile Stojić, književnik i profesorica mr. Marica Petrović.

Kako su istakli promotori, prof. dr. Ivo Komšić kao aktivni sudionik svih događanja u BiH od 1990. godine pa do danas, svoje impresije i zabilješke o svim tim događanjima u tom vrlo značajnom periodu za BiH uokvirio je u ovoj knjizi. To je knjiga ispovijesti i isto tako knjiga svjedočanstva u kojoj prof. dr. Komšić na svoj vlastiti, osobni, subjektivni način iznosi sve ono što je on doživio kroz ovo vrijeme. "Riječ je o ispovijesti i jednoj vrsti filozofsko političkih razmišljanja o BiH i njezinim ljudima u graničnoj situaciji nasilja i ratne politike kojima prijeti opasnost ne samo podjele nego i uništenja. Kao što se vidi iz samoga naslova i podnaslova, formu i sadržaj određuje i prepleteni, miješani stil pisanja, novinarsko informativan kojim se iznosi istina filozofski i smislano. U ovoj knjizi iznesena su razmišljanja o razlozima, uzrocima i ciljevima rušenja BiH i njezine obrane", kazao je promotor fra Luka Markešić. Isto tako to je i literarno djelo eseistično pisano, a u pojedinim dijelovima i poetično s dozom religioznog nadahnuća. Knjiga je podijeljena na pet poglavlja s naslovima koji jasno upućuju na sam sadržaj tekstova u njima. Prvi dio nosi naziv "Vrijeme odluka", zatim su tu "Miris ruža", "Spašavanje države", "Washingtonski sporazum" i "Dejtonski sporazum". Posebna vrijednost ove knjige kako su kazali promotori ogleda se u tome što ona spašava istinu od zaborava. "Istina je vrlo važna stvar i bez istine sve druge vrijednosti padaju. Zato knjiga Preživljena zemlja kao ispovijest i svjedočanstvo predstavlja vrijednost u smislu da se ne zaboravi istina", rečeno je. To je potvrdio i sam autor koji je inače poznat kao zagovornik cjelovite BiH, kazavši da se na objavljivanje ovih zapisa odlučio iz razloga što su mnoga događanja iz tog vremena u BiH bila iskrivljena, obavijena velom tajni pa čak neka i falsificirana.

Tekst i foto: Ankica Stjepić-Čosić

Hrvatski Glasnik u posjeti Memorijalnom muzeju Ivo Andrić u Travniku

Andrić i Travničani

Ivo Andrić, književnik koji će zasigurno svojim djelima zauvijek živjeti, posljednjih tjedana doživljava od svojih sugrađana u Travniku inicijativu da jedna ulica u ovom gradu bude posvećena upravo njemu.

Većina Travničana smatra da je sramota da ovaj grad nema takvu jednu ulicu niti ustanovu koja nosi njegovo ime, ali ista ta većina vrlo malo govori o tome, ali i uopće o liku i djelu Ive Andrića. Iako se to sada pripisuje političarima i postavlja se kao središnje političko pitanje u Travniku, ipak je to prije civilizacijsko pitanje. Andrić je Travniku ostavio duboko i neizbrisivo duhovno naslijeđe. Valja naglasiti da je Andrić zasigurno ostavio neizbrisiv trag na svjetsku književnost. Kako danas oživjeti lik i djelo Ive Andrića je pitanje koje nema odgovora. Razlog tome je taj što se danas vrlo malo čita literatura klasika, najvećih vrijednosti, ne samo onih bosanskohercegovačkih, već i europskih i svjetskih. Tako se s druge strane postavlja pitanje na koji se način uopće čita ta literatura, koliko se ona razumijeva, doživljava i interpretira.

Enes Škrgo, profesor filozofije i kustos u Memorijalnom muzeju Ive Andrića u Travniku, kazao nam je da je Ivo Andrić jako znakovit pisac u ovom smislu, ako znamo za dominantne interpretacije njegove literature koje postoje u BiH od rata pa sve do danas. "Postoji jedan krug intelektualaca, mislilaca od duha i pera koji njegovu literaturu doživljavaju i pokazuju kao literaturu mržnje prema Bosni, prema muslimanima u Bosni što ne stoji. Takva teza je neodrživa, iako takvi krugovi to uporno nastoje dokazati", kazao nam je Škrgo. No, s obzirom na njegovu krivo shvaćanje, kako ljudima pojasniti da su oni u krivu. "Literaturi se pristupa neliterarnim sredstvima, interpretira se nekim elementima politike, nacionalizma, znači nečemu što je izvan literarnog koncepta jednog pisca", kazao je Škrgo.

Travničani se vole svugdje pohvaliti i reći da je Ivo Andrić njihov i da pripada upravo njima, ali s druge strane jako malo je onih koji su uistinu čitali Andrića. Oni koji jesu, držali su se za roman Travnička kronika, a tu se već postavlja pitanje na koji su način čitali i interpretirali roman. Ima i onih koji tvrde da je Andrić antibosanski pisac, da je Travnik i Travničane pokazao u vrlo lošem svjetlu. "To dovoljno pokazuje da je loša interpretacija djela Ive Andrića, jer je on upravo o ovom gradu napisao najljepše rečenice, između ostalog kada apostrofira kao karakternu osobinu Travničana da je gordost njihova druga priroda, živa sila koja ih kroz ceo život prati i pokreće i udara im vidan znak po kojem se razlikuju od ostalog sveta", priča Škrgo.

Andrić je u svojim djelima dao jednu idealnu sliku Travničana, jer za njega piše da je najgospodskiji grad na zemlji, ljudi su odmjereni i mudri, gordo ljudi. On s najljepšim atributima predstavlja Travnik. Danas postoji tek nekolicina Travničana kod kojih se može naslutiti i jasno prepoznati taj ideal o kojem Andrić piše. Škrgo kaže da bi njemu osobno bilo vrlo drago kada bi i Travnik i Travničani bili u duhu Andrićevih rečenica. Kada bi bili gospoda kao što se za njih govorilo, bez obzira žive li oni u Sarajevu, Beču ili Istanbulu. Andrić piše da su se oni uvijek izdajali svojim finim manirima, kulturom življenja, odjećom...

Andrić je jako dobro interpretirao vrijeme u kojem je živio. Kako bi se on snašao u današnjem vremenu i bi li pisao o Visokom predstavniku, kao nekada o francuskom konzulu Zanu Davilu? Škrgo odgovara da se zapravo u Travniku ništa jasno nije promijenilo od vremena II. svjetskog rata, kada je Andrić pisao Travničku kroniku, jer ako se s pažnjom čita roman jasno se vidi da je gotovo sve ostalo isto. To je ono što je poražavajuće, naročito ako znamo da Andrić piše da Travničani veoma sporo prihvaćaju promjene.

Memorijalni muzej

Memorijalni muzej Ivo Andrić u Travniku jedno je od znamenitih mjesta u koje gotovo svaki turist navraća. Svi rado posjedu u rodnoj sobi Ive Andrića i citiraju njegove slavne rečenice poput Jednog dana sve će biti dobro, u tom je naša nada; Nesreća je živjeti bez Boga i izneveriti se vjeri otaca; Smisao i dostojanstvo puta postoje samo utoliko ukoliko umijemo da ih nadamo sami u sebi. Osim onoga što predstavlja stalnu izložbenu postavku muzeja Ivo Andrić u Travniku, muzej još radi i neke stvari koje nisu baš uvijek predočene javnosti zbog tehničkih nemogućnosti, ali postoji nekoliko projekata koje je Muzej uspješno realizirao. Muzej prikuplja sve eksponate koji mogu biti relevantni za život i literaturu Ive Andrića. Unutar Muzeja postoji utemeljena i zavičajna književna zbirka koja obuhvaća književne autore koji su rođeni i koji su djelovali na području Travnika. Također svake godine 10. prosinca na dan kada je Andriću dodijeljena Nobelova nagrada priređuje se godišnji susret zavičajnih pisaca, književne večeri, predstavljanje različitih knjižnica i izdavačkih kuća.

Ono što je trenutno na djelu jeste obilježavanje Andrića kao književnika i diplomate u Berlinu i Leipzigu.

Ugledni književni kritičar i teoretičar iz Sarajeva prof. dr. Enver Kazaz je na jednoj književnoj večeri u Travniku izjavio da je Ivo Andrić najveći kulturni brend kojeg je BiH imala. U tom smislu on je zato i najveći turistički brend, jer je to autor koji svoj rodni grad postavlja na svaku literarnu mapu svijeta kao nezaobilaznu destinaciju za sve ljubitelje književnosti. Posljednjih godina se puno toga čini u smislu postojanja ovog memorijalnog muzeja Ivo Andrić kao njegove rodne kuće. Ljudi sve više posjećuju Muzej u kojem se nalazi mnogo eksponata koji jasno govore o životu i literaturi našeg Nobelovca. Znakovita informacija o kojoj Andrić nikada nije govorio niti dao da se govori, jeste da nakon što je dobio Nobelovu nagradu za književnost on se u duhu jedne istočnjačke poslovice koju je navodio u svojoj literaturi Čovjek je dužan svome zavičaju, te je cjelokupni iznos od Nobelove nagrade, milijun američkih dolara darovao za razvoj biblioteka u BiH, iako je u to vrijeme živio u Beogradu.

Ono što boli jeste činjenica da Srednje škole u Travniku, niti u BiH u svom programu nemaju nikakve simbolične posjete ovom muzeju, dok gotovo ljudi sa svih drugih strana svijeta dolaze i po nekoliko puta. Svake godine na dan rođenja Ive Andrića 9. listopada u Memorijalnom muzeju je Dan otvorenih vrata, a jedne godine je čak poslano pismo svim srednjim školama u Travniku kako bi učenici posjetili muzej i čuli predavanja o životu i djelu Ive Andrića, da vide neke dokumentarno igrane filmove, ali nitko se nije odazvao.

Bez obzira na sve, Andrić je jedno veliko svjetsko ime. On će živjeti i živi, a sigurno će vječno pripadati i Travniku. On je neponovljiv autor i čovjek. Mnogi smatraju da se takav više neće roditi u BiH, pa ni na području bivše Jugoslavije. Dugo godina se vode rasprave čiji je Ivo Andrić. Te rasprave su teške, iscrpne i ponekad bolne. Travničani svaki put s lakoćom odgovaraju na to pitanje. Andrić je jednostavno njihov.

Maja Nikolić

PONAVLJANJE SVEGA POSTOJEĆEG

Žarko Milenić: PONAVALJAČI, Autor i Udruga građana Orion, Rijeka, 2007.

Trnovit je životni i književni put kojim hodi i brodi Žarko Milenić. On vodi od rodnog mu Brčkog preko Rijeke i drugih mjesta i gradova. I nazad do Brčkog. Kroz mir i rat. Pa opet, u mir. Na tom je putu Žarko obavljao različite poslove: od fizičkog radnika, novinara i ekonomista, do urednika i profesionalnog pisca.

Nema na našim prostorima čovjeka srednje životne dobi koji nije doživio barem jedan rat. I preživio ga. Ili u njemu ostao kratkih rukava. Mnogi čak kraći i za cijeli - život. Žarko je, moglo bi se uvjetno reći, miljenik sreće. Sve je nedaće i pogrome preživio, ostajući čvrsto na zemlji. Planetarnoj. A od nekog vremena porača, opet je na svojoj, rodnoj zemlji. Posavskoj. Bosanskohercegovačkoj. Iz koje se osamdesetih godina prošloga milenija javio prvim pjesmama, pričama i objavljenim knjigama.

Za četvrt stoljeća rada i stvaralaštva iza Žarka Milenića ostalo je preorano i zasijano bogato književno polje. I na tom polju zaklasalo je tridesetak raznovrsnih knjiga. Od pjesničkih, preko proznih, esejističkih, do dramskih. Za sve uzraste i za razne ukuse.

Po opsegu književnog djela i po žanrovskom dijapazonu, Milenić se može svrstati u red naših najplodnijih pisaca. Treba dodati i prevoditelja, jer je u minulim godinama preveo veliki broj djela stranih autora. Dakle, književni stvaralac koji mnogo piše i objavljuje. I koji strpljivo jede tvrdi književni kruh s deset kora da bi došao do meke sredine. Tko se ne bavi pisanjem, taj ne zna kako je teško zaraditi korice kruha književnog. I naplatiti ono što je zaradeno od siromašnih nakladnika i "skrutih" urednika. S prevodenjem stvari stoje nešto bolje, ali ni tu, na našim prostorima, već dugo ne cvjetaju ruže.

Suočen sa svim tim nedaćama i spisateljskim mukama, Žarko Milenić s vremena na vrijeme napiše i poneku pjesmu. Onako, za svoju dušu. Da ga

želja mine za danima mladosti u kojima je poezija još uvijek bila na cijeni. Zbog svega toga njegove su pjesme kratke i odveć jasne. Imaju temu, skraćeni siže i razumljivu poruku. Da čitatelji od prve budu na čisto o čemu je riječ. Poezija je u autu i odatle je tek tereba ubaciti u igru s drugim vrstama književnog i inoga stvaralaštva.

Svojoj najnovijoj zbirci poezije Milenić je dao školsko ime:

Ponavljači.

Simbolično. Sukladno vremenu u kojem živimo. Opominjujuće za sve koji slabo uče. Kao i za one koji se provlače. Zašto ne i za odlikaše?

Ponavljači su svuda oko nas. U obrazovanju, kulturi, umjetnosti i sportu. U privredi, politici, državnoj upravi, pravosuđu, međunarodnim odnosima... Svuda gdje se kreće biće s dvije noge. Ako ptica nije. I ako ne leti.

Zbirka *Ponavljači* okuplja manje od pedeset pjesama prirodoslovnih, društvenih i aktualnih životnih naslova. Uredno raspoređenih od *Tamnog vilajeta preko Zida, Čaja, Mona Lize, Robinsona, Diktatora, Svjetla, Semafora Ponavljača, Učiteljice, Zgubidana, Stanara, Školjke, Lova, Posljednje posta-je...* I na kraju je, kako i priliči ovakvoj knjizi, pjesma s naslovom *Na kraju*.

Naveo sam samo neke od naslova pjesama uvrštenih u zbirku, bez pretenzija da ulazim u širu analizu njihova sadržaja. Napisat ću samo to da Milenić u svojoj poeziji pjesničkim jezikom registrira neke bitne stvari iz našega života koje se događaju sa i bez naše volje. Kao radosna vijest ili kao blud. Slično snu ili blisko javi. Pjesnikova misaonost kreće se na relaciji od konstatacije do zapitanosti. Od zbroja do dijeljenja. Sa površine prema izvornoj dubini.

Poezija Žarka Milenića obračunava se, na određeni način, sa životnim promašajima koji prate

svakoga od nas. Nekoga manje, a nekoga češće. S vlastitim ponajprije. Koji su ga pratili i čije prisustvo i danas osjeća. Život ima cilj i onda kada je sam život cilj. K tome cilju treba ići. Bez puno razmišljanja. S kalkulacijama koje dokazuju kako su 3-2=1. Kao u pjesmi istoga naslova u kojoj autor priznaje:

/protiv Jednoga

trebalo nas Tri

jednoga smo oduzeli

Trojica nas zapamtise./

Vječitom ponavljaču ni učiteljica života nije od velike koristi. Zaborav je jači od svega. Jer, samo zaborav briše Sve.

/od učiteljice historije

ne naučih kako se živi

sve njene riječi zaboravih.../

Ponavljači su skriveni u svakome od nas. Vrebaju nas iz tupa uglova misli. Napadaju sjećanja. Ranjavaju zdrav razum. Razlažu na dijelove od kojih smo sastavljeni. Ta pošast nas gura s pravoga puta. Zamračuje nam vid. Kvari osjećaje. Čini nas nemoćnim na vrhuncu moći. Zato zbog njih kao u pjesmi Treba:

/treba katkad

kao zmija kriti noge

harlekinski štucati

kao kameleon./

I, Na kraju:

/kada su svi putevi spoznati

svi krajevi naslućeni

sve mogućnosti ispitane

preostaje još samo

živjeti!./

Što još reći na kraju ovoga kratkog zapisa o knjizi poezije Žarka Milenića osim:

Živjeli!

Ivo Mijo Andrić

su uvećani crteži opisanih biljaka, priređeni za bojenje različitim bojama. Po željama i ukusu mladih čitatelja. Taj drugi dio knjige otvara mogućnosti kreativnog izražavanja djeci svih uzrasta. Osobito onoj koja posjeduju određene likovne i umjetničke sklonosti.

U opisivanju pojedinih biljaka, Fabijan Lovrić podjednako koristi slobodni i vezani stih. Slobodni, radi što boljeg prikazivanja vizualnih i estetskih karakteristika pojedinih endemskih biljaka. Vezani, da bi što efektivnije oslikao neke osobine odabranog bilja. Njegovo pjesničko umijeće znalčki spaja izgled biljke s njezinim okolišom, uzdižući ljepotu vidnog na razinu umjetničkog doživljaja. Takva je primjerice slika Planinskog runolista o kome pjesnik zapisuje i ove stihove:

/Koliko ima ljudi što nisu

vidjeli ovu zvijezdu skritu,

zato kad i ti prođeš Paklenicom -

nakloni se zvijezdi na Velebitu./

U pojedinim pjesma autor svoju lirsku zaigranost širi s biljnog na životinjski, najčešće ptičji svijet, povezujući tako floru i faunu u njihovu neraskidivu prirodnu cjelinu. Ponekad čak nastoji unijeti humoru crtu, kako bi zaintrigirao čitatelja da potraži odgovore na određena pitanja. Kao, recimo, u pjesmi Hrvatski ljutić:

/Čudan i nježan

njegov je žuti cvijet.

Na koga ljubomoran?

Kako ići u svijet?

Samo je skromna biljka,

nije nikakav ptić -

hrvatski ljutić./

Sliku pojedinih biljki pjesnik uljepšava bogatim leksikom, pridodajući joj obilježja koja je uzdižu iznad prirodne prosječnosti. Nekima čak domeće ljudsko obličje, kako bi ih oživio u svijetu kojem organski pripadaju. Tako za hrvatsku sibireju u jednom stihu kaže:

/Ovo je prpošna snaša

grmolika i zbita,

tako je u struku čvrsta.../

Na drugom mjestu, u pjesmi Dinarski vidac pjesnik zapisuje i ove stihove:

/Ovo je nježan mladač

pri vrhu gordo cvjetan,

izraste manji od pedlja

u svome carstvu sretan.../

I tako, stih za stihom, Fabijan Lovrić plete prekrasan vijenac od endemskog dinarskog i velebitskog bilja. Leksičkim kistom on riše i piše lirske akvarele endemskih biljki, štiteći ih tako knjigom Poljubac zemlje od onih koji prirodu ne štiju niti do bilja drže. Slično kako to, drugim stvaralačkim sredstvima, rade prpošne slavonske vezilje ili naivni podravski slikari.

Za dobro ove zemlje i njenih naraštaja koji bez prirode nemaju sigurnu budućnost.

Ivo Mijo Andrić

Sretan
Uskrs!

Što nam je činiti???

Svjedoci smo, nažalost, po tko zna koji put, ružnih zbivanja na ovome našem napaćenom i nemirnome Balkanu. Kao da je postalo nepisano pravilo da se svakih pola stoljeća ili čak manje rasplamsaju iskrice, koje sve to vrijeme, nazovimo mira i blagostanja, tinjaju, te se pretvore u oganj, koji zapali sve oko sebe, ali se njegova vrelna osjeti i mnogo dalje od mjesta gdje se on razvio.

Jedna takva, dugo tinjajuća iskra je svima nama znano Kosovo. Oni stariji, koji su dobro zapamtili staru nam i bivšu državu, znaju kako je Kosovo bilo jedan od gorućih problema bivše Jugoslavije. Jaka centralna vlast, te policijske snage, koje su svako malo vremena odlazile na Kosovo, kako bi sredile situaciju, uspijevale su nekako izaći na kraj s ovim problemom. Čak se i ja, koji sam u bivšoj državi živio samo 6 godina, sjećam kako su pojedini susjedi i rođaci, radeći u policiji, možda bolje znanoj kao miliciji, odlazili na to "strašno Kosovo" i tamo neke čike, koji su pravili nered, tjerali da se smire.

Raspadom SFRJ, savezne republike su dobile kakvu-takvu neovisnost, dok su savezne pokrajine, Vojvodina i Kosovo, ostale u sastavu Srbije. No, zadnjih nekoliko godina su svi oni problemi, koji su bili relativno dobro prikrivani i kontrolirani, izašli na vidjelo. Iskra zvana Kosovo, rasplamsala se toliko da je dovela do jednostranog proglašenja neovisnosti, od strane kosovskih Albanaca.

Kakve ovo veze ima s nama u Bosni i Hercegovini???

Da bi neka zemlja dobila neovisnost, treba biti priznata od ostalih međunarodno priznatih zemalja kao neovisna i suverena zemlja.

Neke zemlje su to već učinile, te priznale Kosovo kao neovisno, kao što su SAD, Kanada, Njemačka, Austrija, Italija i mnoge druge. No, sve ovo i dalje nema nikakve veze s nama i našom zemljom Bosnom i Hercegovinom.

U čemu je onda problem? Odgovor je vrlo jednostavan! Problem jest, ili će bar biti onda kada BiH bude trebala reći "Kosovo DA ili Kosovo NE".

Poznato nam je kako BiH i sama ima mnogo problema oko svoga unutarnjeg uređenja. Problemi se svaki put dodatno naglase kada se potegne pitanje ukidanja entiteta. Ali, zaboravimo nakratko unutarnje uređenje BiH i povežimo cijelu situaciju s Kosovom. Dakle, problem će se pojaviti, ili bolje rečeno još više uvećati ako bi BiH priznala Kosovo, jer se tome kategorički protive bosanski Srbi, te pri-

jete referendumom i odcjepljenjem manjeg bosanskohercegovačkog entiteta i vjerojatno, kasnije, priključenjem Srbiji.

Vrlo ozbiljna situacija! Kako i ne bi bila, kada većina naših političara voli preuveličavati stvari, te ih okrenuti u svoju korist, a jadni narod ostavi svakodnevnim patnjama i borbi za goli život. Kosovo je samo jedan od bezbroj primjera dizanja nepotrebne prašine oko stvari koje bi trebale biti manje važne od mora ili možda bolje reći oceana problema koji nam čuče u dvorištu i čekaju priliku da nas zaskoče.

Svi ćemo se složiti kako bi sadašnjoj vlasti mnogo bolje bilo izglasati tako prijeko potrebne zakone, urediti osnovno, srednje i visoko školstvo, dovesti sigurnosno stanje u zemlji na viši stupanj, sprovesti ekonomske reforme, koje bi vratile osmi-jeh u mnoge domove i na mnoga lica, potaknuli domaće gospodarstvenike na izgradnju novih tvornica i proširenje već postojećih, svime ovim nas približiti tim tako jako iščekivanim europskim integracijama, i još mnogo drugih stvari za koje bi mi trebalo puno više prostora nego što je to ovaj članak, ako bi ih nabrajao. Možda se i ovo malo nabrojanih činjenica čini mnogo i izgleda kao da pretjerujem. No, to je samo ono na što su se svi oni koji su na vlasti zavjetovali, i što bi im trebalo biti glavni zadatak. Uostalom, to im je posao, za to su se sami opredijelili, za to su jako dobro plaćeni, za to su dobili naše povjerenje, koje toliko puta iznev-jere, a mi sve to nijemo gledamo.

Kada se ovi problemi riješe, Kosovo bi trebalo biti "naš problem" i tek tada bi se trebalo razmatrati hoće li ga BiH priznati ili ne, a do tada se možemo i trebamo baviti našim poslom.

Tomislav Stjepić

ENDEMI U PJESMI

Fabijan Lovrić: POLJUBAC ZEMLJE, Vlastita naklada, Knin, 2007.

Kninski pjesnik Fabijan Lovrić /podrijetlom iz tuzlanskog kraja/ književni je univezalac koji već godinama kontinuirano propituje mogućnosti poetskog stvaralaštva u raznim sferama života. Rezultat toga istraživačkog i primjenjenog pjesništva jeste, uz ostalo, i njegova zbirka prirodoslovnih pjesama pod naslovom Poljubac zemlje.

Knjiga Poljubac zemlje nastala je kao plod intenzivnog pjesnikovog druženja s prirodnim ljepotama dinarskog i velebitskog podneblja. U toj komunikaciji čovjeka s njegovim okruženjem stvorena su mnoga velika djela, koja su obogatila našu

književnost i, općenito, hrvatsku kulturno-umjetničku baštinu.

Ljubav prema prirodi koju je Lovrić stekao u rodnom mu tuzlanskom zavičaju, proširena je i oplemenjena uspostavom bliskih odnosa bogatom florom i faunom Dinare i Velebita. Česta druženja sa svijetom ptica i zelenila, inspirirala su pjesnika da napiše poetski vijenac posvećen endemskom bilju. U stvaranju toga prirodoslovnog pjesničkog djela pripomogle su mu i stručne knjige o nacionalnim parkovima i zaštićenim hrvatskim biljkama, objavljene u posljednjih desetak godina.

Proučavanjem dinarske i velebitske prirodne raskoš, Lovrić je izdvojio tridesetak biljaka o kojima je napisao po jednu deskriptivnu pjesmu. Tako je

nastao ciklus zaštićenih endemskih vrsta bilja koji na originalan način prikazuje bogatstvo flore Krajine o čemu se može ponešto pročitati u školskim udžbenicima, a više u rijetkim stručnim knjigama domaćih autora. Literarnu prazninu našega prirodoslovlja, pjesnik je tako dopunio na najbolji mogući način. Stihovi, osobito mladom i urbanom naraštaju pomažu upoznati svijet bilja i proširiti svoja skromna botanička znanja.

Zbirka Poljubac zemlje sastavljena je iz dva dijela. U prvom su autorske pjesme popraćene grafičkim ilustracijama opjevanih endemskih biljaka. Ispod svake pjesme unesena je manja ilustracija zastupljenog bilja. Drugi dio zbirke pod naslovom Bojanka namijenjen je mladim čitateljima. U njemu

Od Drinovaca do legende

"Nakon izlaska Preobraženja Šimić je književnik od ugleda, no i zazora, jer je bio dokraja apodiktčan u tvrdnjama, prezahtjevan u književnim sudovima, preuzetan prema tradicionalnim veličinama, i nesklon dobrohotnijem ophođenju sa suvremenicima", tvrdi Ante STAMAC, u VIJENCU, od 28. veljače 2008. godine.

"Pjesništvo Antuna Branka Šimića gusta je, tamna i neprohodna šuma, u kojoj nam, zateknemo li se u njoj, do sluha i uma odasvud dopiru zagonetni glasovi i zvuci: šapat iz tamnih krošnji, roman voda iz vječnosnih dubina, no i izrazi zebnje moderna čovjeka, krici, nerijetko i zlokobni znaci metafizičkih ponora," napisao je u Vijencu, novinama Matice hrvatske, broj 365, od 28. veljače 2008. godine Ante STAMAC. U nastavku eseja koji parafrazira i prenosi HRVATSKI GLASNIK, Stamać autoritativno i zna- lački analizira život i djelo poete Šimića, ne dopu- stajući da ga prekrije prašina zaborava.

Iznimno nadareni dječak

Antun Branko Šimić je rođen 18. studenoga 1898. u Drinovcima, ovcem selu Zapadne Hercegovine, blizu Gruda i Imotskoga, tik uz današnju granicu s Hrvatskom. Došavši na svijet u obitelji razmjerno imućna i prosvijećena selskog poduzetnika, bio je drugo od devetoro rođene, a šestoro preživjele djece. I mlada mu braća Stanislav i Jerko, književnik, odnosno odvjetnik, spadali su u viđenije osobnosti hrvatskoga kulturnog života. Iznimno nadareni dječak Ante, nakon završene pučke škole u Drinovcima, bude 1910. poslan na daljnje školovanje franjevcima sa Širokog Brijega, gdje završava prva tri razreda gimnazije, da bi svojevremeno i naglo prešao u građansku gimnaziju u Mostaru, pa 1914. do danas neobjašnjivo, u Vinkovce. Tu je položio ispite iz svih dotadašnjih razreda te završio četvrti. A već je prije bio počeo objavljivati pjesme, pa je već kao petnaestogodišnjak bio zapažen suradnik katolički usmjerenih časopisa.

U gradu na Bosutu 1914/15. pohađao je i završio peti razred. Sa zavičajem ga je vezalo još uvijek

djelatno privrženstvo radu katoličke kongregacije; "veza" mu je tu bio vršnjak i prijatelj Ilija Jakovljević.

Raskid sa školom

Šimić se 1915. seli u Zagreb, polazi šesti i sedmi razred Donjogradske gimnazije (no zbog ratnih se prilika nastava odvija na Katarinskom trgu). Kao sedmoškolac, s nepunih osamnaest godina, 1917. počinje intenzivno pisati kritičke i prozne tekstove, te zalaziti u književnička društva. Tek upisavši osmi razred, zauvijek napušta svaki oblik školovanja. No, već je potvrđen i uvažavan mladi književnik, te 1917. u jeku rata, koji je njemu i svima mladima u pozadini "dosadan" - dobro bi se tu uklapala i usporedba s piscima sučeljenima s nedavnom hrvatskom zblijom! - počinje sam samcat izdavati, pisati i raspačavati časopis "Vijavica". Raskid sa školom, raskid sa zavičajem, raskid s katolicizmom te "stalno radno mjesto" u Kazališnoj kavani istodobni su vanjski pokazatelji očitoga unutarnjeg duševnog preokreta. Nešto se u njemu prelomilo i bez izravna utjecaja sudbonosnih povijesnih zbivanja!

Do siječnja 1919. izašla su četiri broja "Vijavice". Jarko crvene boje, uz snažan zaokret prema austrijskim i njemačkim ekspresionističkim suvremenicima, a s "poputbinom" ideja Nietzschea, Strindberga, Krausa, Dostojevskog, Hamsuna, i drugih tada modernih i pomodnih pisaca, Šimićeva "Vijavica" i tvorno potvrđuje nastanak hrvatskog ekspresionizma. Njegove zasade i gesla, što programski a što primarnim djelima, promiču i ostali suvremenici-počelnici, navlastito Ulderiko Donadini, Gustav Krklec i Miroslav Krleža, ali i sav tada najmlađi naraštaj. Nakon tih četiriju brojeva "Vijavice" Šimić

pokreće i drugi časopis, "Juriš", kojega su izašla tri broja, no niti ga izdaje niti piše sam, a suradnici su mu Krleža, Nika Milićević, A. H. Žarković, pa čak i Vladimir Nazor.

Pored naznačenih sukladnih pokazatelja "zaokreta", u Šimića se posve nemotivirano, kao očiti acte gratuit (bezrazložni čin), zbilo i zaokret fonemske i fonetske naravi, koji zadire u jezični sustav: jat je u pisanju stao dosljedno se ostvarivati kao e. Pučki rečeno, on, dotadašnji matoševac, a Hercegovac i po mjesnom govoru i po svemu drugomu, dakle "tvrdi ijevakavac", odjednom odluči postati ekavac! Nije bio nipošto osamljen - znatan broj zagrebačkih pisaca počinio je, mahom s manjkave jezikoslovne naobrazbe, istu udvorničku gestu!

Pjesnici pred ništavilom

S ovoga je pak svijeta otišao prerano a da bi, poput drugih pravodobnih pokajnika, ispravio veliku "kolektivnu" budalaštinu. Tako je 1920. s tim izgovorom - nipošto kakvim drugim jezikom! - objavljena i njegova za života jedina izašla knjiga pjesama, Preobraženja.

Vrijeme je bilo prevratno, bezglavo, prepuno lažnih obećanja, fantazmagoričnih snova, budućnosnih tlapnja. Kao i uvijek, životna se zbilja i u tom pogledu vrlo brzo pokazala presudnom ispravljačicom, no za Šimića više nije bilo vremena. Stvar je kasnije s dosta uspjeha ipak ispravio mlađi brat Stanislav, pa se Šimićeve pjesme i drugi mu tekstovi već od tridesetih godina naovamo objavljuju isključivo u skladu s hrvatskom fonetičkom normom.

Žalosno je, jadno, tužno i ružno što se u povodu 110. obljetnice Šimićeva rođenja ne dešava više književno-poetskih, spisateljskih i znanstvenih uradaka. Zaslužio je to kvalitetom svojih pjesama iz koji se ima i imat će što (na)učiti još dugo, dugo vremena. Ili ga možda prati usud njegovih stihova: "K Bogu izgubismo pute/Pjesnici stoje pred ništavilom, i čute." U svezi sa Šimićevim spisateljstvom, međutim, svoje osjećaje čutiti možemo, ali šutjeti ne smijemo; jer ako počnemo zaboravljati i marginalizirati svoje umjetničke veličine lako možemo skliznuti u ponore bespuća koja nas čekaju razapljenih ralja.

Priredio: N. J. IVANOVIĆ

**ISUS, POBJEDNIK SMRTI,
OTVORIO NAM JE VRATA VJEČNOSTI**
Neka On, naš uskršli Kralj,
blagoslovi svaki naš korak i vodi nas
kroz život

UDRUGA "HRVATSKA ŽENA" TUZLA

Isus Krist kao simbol i dokaz dobrote
i ljubavi i Isusovo uskršnuće kao dokaz pobjede
dobra nad zlom, neka svima
nama bude poticaj da se zlo može pobijediti
dobrotom i ljubavlju.

**SRETAN I BLAGOSLOVLJEN
USKRS ŽELI VAM
ŽUPANIJSKI ODBOR HSS BIH-NHI
TUZLANSKE ŽUPANIJE**

Moralne vertikale, nerazumijevanja i pristajanje na obmane

Pred sramotno malim brojem nazočnih u Tuzli je, zadnjeg dana veljače 2008. godine, promovirana knjiga prof. dr. IVE KOMŠIĆA, pod naslovom "PREŽIVLJENA ZEMLJA - Tko je, kada i gdje dijelio BiH".

Kao iz rijetko kojeg spisateljskog djela iz ovog se neopozivo i bez ograda može zaključiti kako je gospodar Ivo moralna, ljudska, znanstveno-filozofska i političko-vizionarska vertikala u nas. Nažalost, među Bosancima i Hercegovcima, a osobito među be-ha Hrvatima, koji olako pristaju na obmane, nailazio je i nailazi na nerazumijevanja.

U medijskim najavama za ovu promociju pročitao sam kako je bila planirana i besplatna podjela određenog broja primjeraka ovog kapitalnog djela. Nije mi poznato kako su drugi prošli, a ja se mogu pohvaliti da mi je gospodin Slavko PERIČEVIĆ, dužnosnik Hrvatskog narodnog vijeća, svojim novcem platio i darovao Komšićevu knjigu.

Mlada(h)ni gospodin Muamer DEDIĆ, visokopozicionirani dužnosnik Bosanske stranke i član Upravnog odbora Aero-kluba "Tuzla", odavno želi da se provoza malim klipno-motornim zrakoplovom.

Unatoč tomu što mu je stranački bos, gospodin Mirnes AJANOVIĆ, stekao zvanje pilota-amatera ili jasnije rečeno sportskog letača, ne želi poletjeti pod njegovim letačko-digentskim palicama. Jedini pilot u kojeg ima povjerenje je Ljubo ĐUKANOVIĆ-Đuka, koji je istodobno i avio-mehaničar.

Na pitanje na čemu temelji toliko povjerenje u Đuku, kratko odgovara. "Pa, on jedini može i u zraku, ako što krene po zlu, popraviti motor letjelice."

Prigodom prošlogodišnjih Književnih susreta "Cum grano salis", u Tuzli, priredena je i debata na temu ljubavi.

Jedna od sudionica ovog prela i sijela bila je gospođa Ernesa MEŠIĆ, suradnica Franje KOVAČEVIĆA, šefa za društvene djelatnosti Općine Tuzla i načelnika Jasmina IMAMOVIĆA.

Veoma nadahnuo, dopadljivo i inspirativno je govorila o ljubavi uopće, a napose o ljubavi između žena i muškaraca, a nije bila svjesna kako u publici ima najpoznatijeg slušatelja koji je u nju, na njegovu žalost u prazno, zaljubljen dulje od trideset godina.

Malo-malo pa u knjigama i novinama pročitamo ili u RTV programima čujemo kako je neki od velikaša sin nacije. Glede toga na sceni i u praksi imamo čisti i ogoljeni muški šovinizam.

Nameće se pitanje, a gdje su kćeri nacije i što je s njima? Zar takve epitete nisu odavno zaslužile Savka DAPČEVIĆ-KUČAR, Milka PLANINC i ostale dame iz politike i javnog života.

Glede omiljenih kćeri, još uvijek aktivnih, popularnih, atraktivnih i produktivnih, Severina VUČKOVIĆ - Seve-nacionale, je bez konkurencije. Rado bih na ovu temu čuo i saslušao mišljenje Damjana NIŠANDŽIĆA, HDZ-ovog, ako u međuvremenu nije promijenio dres, vijećnika u Općinskom vijeću Tuzla.

U "VIJENCU", novinama Matice hrvatske, broj 365, od 28. veljače 2008. godine, gospodin Branimir DONAT, je između ostaloga napisao: "... ali tekstualna DNK-analiza nije napravljena", a u svezi procjena je li Vladimir NAZOR, zaista napisao pjesmu "Poglavnik" darovanu Anti PAVELIĆU.

Iz brojnih pročitanih testkova, knjiga, eseja, kritika, analiza... ovo mi je najoriginalnija dijagnoza nepoznatog.

U kritičkom prikazu knjige "Rat kao najveći kulturni događaj", sarajevskog autora Uga VLAISAVLJEVIĆA, suradnik "Vijenca", novina Matice hrvatske, Tonči VALENTIĆ je uz niz pozitivnih opaski, koje intelektualac Vlaisavljević nesporno zaslužuje, ne samo ovom knjigom, napisao i: "... autor uspijeva duboko zarezati gnjilo tijelo etničkog nacionalizma".

Očito, kad se pera, pardon, kompjutorske tastature, dohvati učen i pismen čov, onda se i iz otr-

canog političkoga govora mogu izvući jake rečenice i pitke po(r)uke.

U prošlom broju HRVATSKOGA GLASNIKA glodur, glavni i odgovorni urednik Juraj NOVOSEL je napisao kako taj broj ima 44 stranice. Iz tog podatka nije mi bilo jasno je li se to gospodar Novosel hvali, kuka ili samo konstatira činjenicu.

Što god da je od toga, ja želim što ove novine nemaju više stranica, pa makar one bile tiskane u crno-bijeloj tehnici, jer bi bilo više prostora za objavljivanje tekstova. A njihova kvaliteta bi privukla pozornost čitateljstva bez obzira na tehniku tiskanja.

Kada sam kod i oko HG-a priznajem kako su mi - u zadnjem broju pozornost privukli i tekstovi fra Marka LOVRIĆA.

U jednom od njih ujak Marko pita: "Mijenja li korizma kršćane?" Sudeći na osnovu onih koje dobro poznajem sklon sam tvrdnji da ne mijenja ili mijenja neznatno.

Fra Lovro, pardon fra Marko LOVRIĆ još skreće pozornost kako "Živimo u vremenu HIPERVITAMINIZACIJE gdje ljudi truju sebe vještačkim nadomjescima."

Nije me briga za one koji kupuju svakovrsne nadomjeske, ali mi je žao velikog broja onih koji nemaju novaca ni za kupovinu osnovnih, vitaminskih, artikala.

P.S. Uz uvjerenje da moje krivo (o)gledanje fra Lovrića neće biti pogrešno shvaćeno i protumačeno, upućujem mu čestitke glede pisanja, a sukladno tome i kritike pismenim ujacima koji nikako ili rijetko pišu za ove novine.

Dr. Zdravko TOMAC, iz Hrvatske, postao vjernik u svojim matorim godinama. Nemam ništa protiv! Naprotiv!

Međutim, nameće mi se zaključak kako socijalistička policija, a ni njegov život - bolji od prosjeka - u njemu nisu ubili Boga.

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

OVLAŠTENA PRODAJA I SERVISIRANJE

Stuhli Auto

LADA Mahindra Great Wall

SERVIS I DIJELOVI ZA FRANCUSKA, JAPANSKA I KOREJSKA VOZILA

D.O.O. "STUHLI AUTO" TUZLA; AUTO SERVIS Mramor, Majevička br.2, Tuzla
tel: 035/384-500; 035/384-484

U TUZLI PROMOVIRAN RJEČNIK BOSANSKOG JEZIKA

U subotu 1. ožujka u Kristalnoj dvorani hotela Tuzla promoviran je Rječnik bosanskog jezika. Kako je rečeno, promocija na Dan neovisnosti nije bezrazložna, nego na neki način predstavlja priznanje Tuzli, gradu koji se smatra da je po pitanju multikulturalnosti i suživota na prvom mjestu u BiH. Promotori rječnika bili su prof. dr. Josip Baotić, prof. dr. Naila Hebib-Valjevac i dr. Refik Bulić.

Kako je tijekom promocije istakla Naila Hebib-Valjevac, koja je i jedan od autora, Rječnik bosanskog jezika ima ne samo zakonsku funkciju, nego predstavlja upotpunjavanje legistative bosanskog jezika. "Imamo pravopis i gramatiku, a sada smo dobili i Rječnik bosanskog jezika. On ima puno više simboličku funkciju u smislu da bosanski jezik sada i oficijelno stoji naporedno s druga dva jezika i ima sve potrebne normative." Jezik u BiH kojim smo ranije govorili svi na isti način i koji se zvao bosansko-hercegovački standardno jezični izraz, sada je raspolučen među svojim korisnicima, rekla je te dodala da mnogi Bosanci i Hercegovci ovaj jezik ne prihvaćaju svojim te uzimaju nacionalne jezike. "Medutim i dalje govore i služe se bosanskim jezikom što će reći da je zapravo sociolingvistički kriterij, temeljni kriterij za diferencijaciju standardnih jezika. Važno je da je bosanski jezik napokon normativno popunjen i uobličen."

Tijekom promocije je rečeno da Rječnik nije ni savršen, ali ni završen. To je prvi znanstveni, akcentirani rječnik i prvi rječnik kojim se služe ne samo Bošnjaci nego i svi drugi Bosanci i Hercegovci. "Bila sam na brojnim skupovima u svijetu gdje stručnjaci govoreći o našim jezicima vrše paralelu hrvatski - srpski. To je rađeno iz razloga što nije bilo normativa koji bi pomogli u vršenju komparacije s bosanskim jezikom. Sada imamo ono osnovno i temeljno. Ovo je početak i nadam se da ćemo imati širu društvenu potporu da radimo dalje", kazala je Hebib-Valjevac.

Glavna karakteristika Rječnika jeste da on bude otvoren za sve Bosance i Hercegovce. Nema progona riječi iz njega, sve što se koristi na ovom prostoru bez obzira pripadaju li te riječi istodobno i drugim dvama jezicima, one imaju svoje mjesto. "U Srbiji imate srpski jezik, u Hrvatskoj hrvatski. U BiH imate tri standardna jezika od kojih su dva nacionalna i ovaj treći. Poznato je da bi ovaj treći mnogi Bošnjaci željeli da on bude bošnjački. Mi u Institutu za jezik s znanstvenog i kulturološkog aspekta smatramo da on pripada svima. U okviru onoga što nudimo u tom Rječniku, svaki Bosanac će naći svoje mjesto."

Autori Rječnika bosanskog jezika su Ibrahim Čedić, Josip Baotić, Svein Moonensland, Alija Pirić, Hanka Vejzović, Naila Hebib-Valjevac, Hadžem Hajdarević, Safet Kadić i Aida Kršo, a izdavač je Institut za jezik Sarajevo.

Ankica Stjepić-Čosić

GOVORIMO LI HRVATSKI???

Marin: Ivana idemo li skalinama ili dizalom?

Ivana: Ja bih voljela ići stepenicama, moram malo smršaviti, a i tebi bi dobro došlo Srdane?

Srdan: Slažem se, možemo ići stubama, baš sam se ulijenio ovih dana.

Mare: Skaline, dobre skaline, a vidi me ča sam ti zgodna, lipi moj Srdane, otkada se koristim samo njima.

Alen: Ja neću basamacima, dizalom ću, žuljaju me cipele.

Riječi stupanj i stupnjevat su uobičajene riječi u hrvatskom jeziku, a riječi stepen i stepenovati u srpskom. Vladimir Brodnjak u svome "Razlikovnom rječniku srpskog i hrvatskog jezika" suprotstavlja srpske riječi stepen, stepenast, stepenovanje, stepenovati, stepenski hrvatskim riječima stupanj, stupnjevit, stupnjevanje, stupnjevat i stupanjski.

Ističe kako su srpske riječi stepenovanje i stepenovati dvoznačne, dakle osim što se u hrvatskom jeziku izražavaju kao stupnjevanje i stupnjevat imaju još i dodatne matematičke termine potenciranje i potencirati.

Hrvatske inačice stupnjevanje i stupnjevat nemaju toga drugog značenja. Riječ step proiziš od engleske riječi što znači korak, (osobito plesni korak). U Aničevom "Velikom rječniku hrvatskog jezika" stoje riječi stepen i stepenast kao i stupanj i stupnjevit. U njegovu rječniku izvedenice od riječi stepen su stepenast s inačicom stupnjevit, stepenica koju objašnjava kao korak prema gore u hijerarhiji, uspjehu, napredovanju, nastojanju, predodžba za ono za čim se teži "gore", postavlja joj inačicu stupanj, čin, zatim stepeničast za koju objašnjava da ima izgled stepenica u presjeku, kao deminutiv postavlja imenicu stepeničica u značenju niske stuba ili malog pomaka u napredovanju, nadalje navodi stepenište s inačicom stubište i stepenovati kao nesvršeni glagol.

Stupanj i stepen su riječi praslavenskog podrijetla, vezane postankom glagola stupati, odnosno stupiti. S riječima stupanj i stepen korijenski su povezane postupno i postepeno. Dakle, Vladimir Brodnjak je riječ stepen smatrao srpskom i suprostavio joj hrvatsku inačicu stupanj, koja je također povezana riječju stup, koja označava samostojan potporanj od različitih materijala.

Već od 16.st. u različitim krajevima hrvatskoga govornog područja bilježi se riječ stuba, a tek u 19.st. je zabilježena riječ stepenica, koja je bez veće rasprostranjenosti i uporabe u tome vremenu.

Dr. Sanja Vulić kaže kako trebamo dati prednost riječi stuba i njenim izvedenicama u hrvatskom jeziku i kako se teži ka tome da se značenjski te dvije riječi razgraniče, te da se pokretne stuba nazivaju stepenicama, vjerojatno zbog toga što su stuba korijenski vezane s riječju stup koja simbolizira čvrstoću i nepomičnost.

Skalin/skalina dolaze od tal. riječi scalino koje označavaju stuba, ljestve. Također u uporabi se može čuti riječ basamak koja potječe od turske riječi, a označava stuba, odnosno stepenice.

Putujem putom do Rima i tamo ću se putem molitve obratiti Bogu

Riječ put je sveslavenska koja u instrumentalu jednine može glasiti putem/putom, a u nominativu množine putevi/putovi. Vladimir Anić navodi kratku množinu puti koja se uzima kao knjiška i stilemski obilježena. Oblik putem upotrebljava se obično kad je bez prijedloga, npr. Idem tvojim putem, a putom kad stoji uz prijedlog, npr. Voćnjak mu je za putom. Također, Tomo Maretić u svojoj "Gramatici hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika" daje primjer imenice put (lat. via, njem. Weg), (putem bez prijedloga, putom s prijedlogom) i objašnjava kako je riječ putem sačuvana iz starine, a da je putom noviji oblik, a složena imenica kažiput glasi kažiputom.

Ranije se ova imenica sklanjala po "i" osnovi, a tako se i danas sklanja u ruskom jeziku. Danas se u hrvatskom standardnom jeziku sklanja po "a" osnovi. Imenice muškog roda u instrumentalu koje se sklanjaju po "a" osnovi mogu imati dva nastavka -em, -om.

Nastavak -em imaju imenice kojima osnova završava na nepčanik (j, lj, nj, ž, š, č, ć, dž, đ) i na c, npr: nož-em, panj-em, kralj-em, novc-em, Hrvoj-em, a -om imenice kojima osnova završava na nenepčanik, npr: stol-em, Ivan-em, kut-em, sir-em, čovjek-em, autobus-em, također -om imaju imenice i na nepčanik, ali ako je u slogu prije nastavka -e, npr: Beč-em, jež-em, padež-em.

Nastavak -om i -em imaju imenice sa završetkom na -ar, npr: gospodar-em/gospodar-em, ribar-em/ribar-em, zvonar-em/zvonar-em. Dragutin Raguž u "Praktičnoj hrvatskoj gramatici" imenicu put objašnjava dvojako. Nastavak -om dobiva kada znači stranu kojom se krećemo ili putovanje, npr. Idi ovim drugim putom, a kada je u prenesenom značenju, onda ima nastavak -em, npr. Tim putem nećeš ništa postići.

Dr. Nebojša Koharević navodi Aničev i Brodnjakov rječnik koji iz hrvatskog obličnog sustava ne isključuju riječ putevi. Anić je navodi kao ravnopravnu, a Brodnjak kao značenjsku inačicu kad je riječ o putu u prenesenom značenju.

Renata Jukanović

VODA - "KOLIJEVKA ŽIVOTA"

Razni organizmi mogu živjeti na zemlji, ali i u vodi. Voda je, vjerojatno, prema dosadašnjem stupnju nauke, "kolijevka života". Najstariji organizmi, za koje se zna da su postojali bili su stanovnici mora. U moru žive najraznovrsnija živa bića.

Danas se smatra da postoje tri životne sredine i to: vodena, zračna i kopnena kao posebna sredina u kojoj žive organizmi. U vodi su uvjeti za život drukčiji nego u zraku, odnosno u tlu (zemljištu). Dok za neke organizme atmosfera znači život, za druge koji žive u vodi ona je smrt i obratno. Čovjek se guši u moru, dok se riba guši na zraku. Ali, neke životinje su prilagođene u obje sredine, npr. vodozemci.

Vodena sredina je u tekućem stanju i razlikuje se od zračne koja je plinovita. Ali, i vodena sredina može biti stanište života zato što atmosfera prodire u nju. Svi plinovi koji sačinjavaju atmosferu su rastvorljivi u vodi - morskoj, riječnoj i jezerskoj. Tako rastvoreni imaju značajnu ulogu za život organizma. Vodena sredina je pogodnija od atmosferske, jer u njoj živa bića ne trpe nikada nedostatak vode, odnosno "ne znaju" za žeđ. Osim toga i temperatura je ujednačena.

Jedan od osnovnih uvjeta za ljudska naselja je prisustvo vode, i to vode koja nije slana - "slatka voda". Kao i na kopnu, cjelokupan život u vodi bazira se na funkciji klorofila kod biljaka. Razne morske zelene biljke - alge, veće ili vrlo malene, "hvataju" sunčevu energiju slično kao što to čine šume i livade.

Izgleda vjerojatno da je život na Zemlji nastao u oceanu. Kasnije su neki njegovi stanovnici "napustili" tu sredinu - postrojbenu i izašli na kopno, da na njemu "okušaju svoju sreću". Uspjeli su se i prilagodili novoj sredini.

U čemu je morska sredina povoljnija od zračne? Istakli smo ranije, da pruža za život osnovnu potrebu - vodu. Ali, u vodi se nalaze rastvorene razne mineralne soli. U toj sredini nisu izražene jače toplotne promjene godišnjih doba. Ispod izvjesne dubine te se promjene uopće ne primjećuju. Znači, tamo more ima gotovo stalnu temperaturu preko cijele godine, ali atmosferska sredina sadrži više kisika. Tako npr. u morskoj vodi ima u jednom kubnom metru oko sedam litara kisika, a u kubnom metru zraka naše atmosfere ima ga puno više - 21%. To je uzrok što su životne razmjene materija morskih stanovnika mnogo slabije nego u kopnenih životinja. Dakle, kopneni stanovnici nisu se potpuno prilagodili vraćanjem u prastaru postrojbenu. Istina, mi jesmo kponeni organizmi i živimo u zraku, ali samo izvana. Naša unutrašnjost je vodena, jer slana voda zapluskuje sve stanice našega tijela. Tkiva nam žive u "oceanskoj" sredini kao i prije nego što su naši daleki preci izašli na kopno. Krv nam je u osnovi slana voda, slana od istih soli koje su u moru.

Živa bića složenije građe žive na kopnu, ali najveće životinje žive u oceanima. One su različite veličine. Neke su nevidljive prostim okom, a za neke se saznalo tek pronalaskom mikroskopa. Postoje i one koje ni najjači mikroskop nije mogao otkriti. Tek elektronskim mikroskopom čovjek je primijetio njihovo postojanje. Tako je bilo s bakteriofagama - parazitima mikroba. Neki su približni veličini molekula - ultravirusi (izazivači nekih bolesti).

Dok su sićušna živa bića rasprostranjena svuda na kopnu, zraku i vodi, najveće životinje na Zemlji su stanovnici oceana (kitovi). U južnim polarnim morima živi jedna vrsta kita Balenoptera musculus. On može narasti do 30 metara. Njegova težina može biti oko 160 tona. To je terer 16 željezničkih vagona, težina 2600 ljudi ili 40 velikih slonova. Takav kit ima 8000 litara krvi. Njegovo srce je teško oko 800 kilograma. Dakle, velika je razlika u težini između takvog gorostasa i miša čija je težina svega nekoliko grama. Ali, ista je organizacija tih živih organizama. To se može usporediti s knjigom - ista knjiga u raznim formatima. Dakle, isti osnovni životni princip u kita i nevidljivih mikroorganizma.

Takvi divovi mogu živjeti samo u moru - vodenoj životnoj sredini. U toj sredini njihova masa pliva i time postaje

"lakša". Kit koji se nasukao na kopno brzo ugiene premda je sisar koji diše na zraku. Na kopnu strada od svoje vlastite težine. Ona ga zgñeči i time sprječava disanje i rad srca.

Dok neke vrste živih bića mogu živjeti samo u vodi, druge samo na zraku, neki organizmi mogu živjeti i u vodi i na zraku. Ima životinjskih vrsta koje se mogu održati na površini vode, plivati, roniti, npr. razne vrste ptica. I neke vrste sisara se dobro snalaze u vodi kao što su vidre, dabrovi, vodeni pacovi, bivoli, itd. Ipak, sve su to kopneni organizmi, jer se kod njih razmjena plinova obavlja u zraku (disanje). Oni trajno žive na kopnu, a u vodi povremeno. Slično je i s nekim vrstama ptica, koje danas provode nad morem i na njemu, dok se noću odmaraju na kakvoj hridini. I takvi organizmi su po svojoj prirodi kopneni, premda ih hrani voda, a ne kopno. Galebovi nisu morski organizmi kao ni primorac koji svoj život provodi na pučini. Nije time prestao biti stanovnik kopna. Ipak, ima i takvih živih bića koji su zaista i vodeni i kopneni organizmi. To su vodozemci (amfibije). Tako npr. žabe se podjednako osjećaju dobro u obje sredine. Ali, u ranoj fazi razvoja kao punoglavci, su isključivo vodeni organizmi.

I sada vidimo čovjeka koji nastoji raznim tehničkim sredstvima nadomjestiti sve ono što mu priroda nije dala: putuje pod vodu, uranja, silazi na morsko dno, kao što je umjetno zamjenio krila da bi se digao u visine. Izgleda da bi čovjek htio raspola-gati svim ovim što je priroda dala pojedinim organizmima. Želio je sve to imati u svome biću, odnosno biti sinteza čitavoga živoga svijeta. Dakle, u svojim nastojanjima čovjek želi biti u isto vrijeme i ptica, i riba, i žaba.

Uglješa Guzina
Ekološki mozaik
(Zbornik tekstova iz ekologije 2008.)

POGREBNO DRUŠTVO

HIMEL-AG d.o.o. TUZLA

VI. Mišković Zoran Dežurstvo: 0-24

Biro Gradine bb Tuzla

Tel./fax 00 387 35 264 727

GSM: 00 387 61 151 482, 733 489, 00 387 61 739 515

Čovjek

Hasana Brkića bb Tuzla Tel/fax: 00 387 35 280 437
Mob. 00 387 63 894 444, 894 445, 00 387 894 446

U Tuzli predstavljena knjiga Ginekologija i perinatologija u ratu dr. Vesne Zulčić Nakić

**Autorica sve emocije i teškoće pri porodicima
žena prenijela na papir**

Svečana promocija knjige Ginekologija i perinatologija u ratu, autorice dr. Vesne Zulčić Nakić održana je u Tuzli 5. ožujka. Njezina

prvenstvena želja bila je zabilježiti sva događanja i neke vrlo važne aspekte struke, kako bi se iskustva stečena u radu u izvanrednim okolnostima zapisala

zbivanja u kojima je rad bio iznimno težak. Sve te zabilješke sada su pohranjene u jednu knjigu koja prema riječima mnogih njezinih kolega ginekologa može prerasti čak i u stručnu literaturu.

Doktor Srećko Šimić recenzent knjige, na promociji je istaknuo da knjiga ima svoju specifičnost, jer osim stručnog aspekta pojedinih stanja u ovoj oblasti, predstavlja i dokument o posljedicama ratnih zbivanja na ovim prostorima. "Prije rata perinatalni mortalitet je bio veoma nizak, nisu umirale u tolikoj mjeri ni bebe ni žene. Svi koji budu čitali ovu knjigu vidjet će da je knjiga puna emocija, jer je sve i sama doživjela. Ona je imala porod za vrijeme rata. Ona je imala pravo razumjeti sve one žene koje su se došle poroditi. Autorica na tako čitljiv način govori o konkretnim slučajevima. Ovo će itekako poslužiti ginekolozima kako bi znali kako se nositi u ovim teškim situacijama i kako se mogu riješiti nastali problemi", kazao je Šimić.

Jedan od recenzenata bio je i dr. Nedret Mujkanović, direktor Univerzitetskog kliničkog centra Tuzla. "Knjiga originalno i vrlo profesionalno oslikava ginekološku problematiku u posebnim uvjetima i kao takva zaslužuje biti osnovna literatura za studente zdravstvenog usmjerenja u okviru izučavanja predmeta koji imaju ratnu kirurgiju i ratnu psihijatriju s psihologijom", kazao je Mujkanović. Autorica knjige dr. Vesna Zulčić Nakić knjigu je posvetila dr. Osmanu Sinanoviću. On je istaknuo da knjiga predstavlja prije svega jedno svjedočanstvo. "Ovo svjedočanstvo nije tek neki puki rukopis, on je nastao iz kuta stručnjaka koji je radio svoj posao u ratu, ali i vrlo korisno štivo o ginekologiji i perinatalnoj zaštiti u izvanrednim ratnim prilikama. To je i svojevrsno ukazivanje na stradanje žena od ruku neljudi u minulom ratu", stoji u recenziji dr. Osmana Sinanovića.

Inače, dr. Vesna Zulčić Nakić je i profesorica na predmetu Ginekologija i akušerstvo na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Tuzli.

Tekst i snimci: Maja Nikolić

i ostala za buduće generacije. Autorica je sve podatke iznesene u knjizi prikupljala tijekom ratnih

Novi mirovinski sustav, lijepa i mirna mirovina

Javna rasprava o Strategiji reforme mirovinskog sustava u Federaciji BiH održana je u Tuzli krajem veljače i okupila je velik broj umirovljenika i vodećih federalnih eksperata koji se bave ovom problematikom.

Sulejman Garib, predsjednik ekspertne skupine Vlade FBiH za mirovinski sustav kazao je da se radi o novom modelu mirovinskog sustava koji bi trebao stupiti na snagu već naredne godine. "Tijekom ove godine trebamo sa svim interesnim skupinama obaviti raspravu kako bismo vidjeli prijedloge ljudi kojih se tiče ova problematika. Novi mirovinski sustav će izgledati nešto izmijenjeno u odnosu na dosadašnji, tako da bi umirovljenici imali mnogo bolje uvjete nego što je to u ovom zakonu", kazao je Garib.

Model se zasniva na tri stupa mirovinskog osiguranja. Prvi stup je klasična mirovina koja funkcionira na principu međugeneracijske solidarnosti, beneficirane mirovine bi bile sastavni dio drugog stupa što znači beneficije po svim osnovama. Posljednji, treći stup bi bio klasična štednja, što neki već prakticiraju kroz sustav osiguravajućih društava. Ipak da bi se sve to izmijenilo neophodno je izmijeniti zakonske propise.

Hamdo Mimici, predsjednik Skupštine Saveza umirovljenika FBiH kazao nam je da je cilj da se ovim raspravama potaknu pitanja mirovinskog osiguranja. "Dosadašnji zakon o mirovinsko invalidskom osiguranju devastiran je do te mjere da on mora pretrpjeti ozbiljne izmjene i dopune, jer sve više liči na zakon o socijalnoj zaštiti, a manje na zakon o mirovinskom osiguranju", kazao je Mimici. Iz ove strategije treba se izroditi zakon koji će biti očišćen od svih deformacija, povlastica, privilegija, što znači da se zakonu moraju vratiti dva osnovna postulata, a to su uplaćeni doprinosi i staž osiguranja. Sadašnji zakon je obrisao te vrline mirovinskog zakona. Danas 51 posto umirovljenika imaju istu mirovinu i to onu najnižu od 280 KM.

Fadil Konto, predsjednik Udruženja umirovljenika Tuzla kaže da su umirovljenici dobro proučili ove strategije i da stoje na stanovištu da je dobro što se ovako nešto pokrenulo. On smatra da je svatko na svoj način zakon tumačio, a novim zakonom bi se takvi nedostaci očistili. "Za nas umirovljenike je najbitnije da se nulti stupanj očisti od svih drugih primjesa. Kad se to napravi 320.000 umirovljenika će biti zadovoljno. Mi u Tuzli smo nezadovoljni usklađivanjem mirovina u siječnju 2007. i siječnju 2008. godine. Mi smo pokrenuli i tužbu pred Županijskim tužiteljstvom radi nezakonite primjene zakona u vezi neusklađivanja mirovina. Ne znamo što će iz toga izići, ali nećemo odustati od naših zahtjeva", kazao je Konto.

Na osnovu svih iznesenih elemenata treba razmotriti i odabrati odgovarajući model mirovinskog sustava koji će odgovarati bh. društvenim, ekonomskim i socijalnim uvjetima kako bi se omogućilo poboljšanje materijalnog položaja umirovljenika u Federaciji BiH.

Maja Nikolić

Dolazim iz dobrostojeće obitelji, imam 26 godina, sve sam imao u životu, mnogi si mi zavijedili na svemu, ali meni je to bilo sasvim malo. Ja sam se onda zaljubio u nju, nekako mi se činilo da baš ona za mene ima pravu utjehu, nekako me ispunjavala, kao da me u svemu bodrila, sama mi je dolazila... lako sam ponekad bio sam ljut na sebe što je toliko volim, uvijek sam joj se prvi vraćao. Droga je bila moj savršen svijet.

Ovakvo je započinjala tužna ispovijest jednog mladića kojeg sam upoznala u Medugorju, koji dolazi iz Crne Gore i koji je tako mlad gotovo sve moguće vrste droga isprobao. Sada kad je u najljepšim godinama, kada žali zbog nezavršenog fakulteta, prijatelja koji su danas već oženjeni, lijepih djevojaka koje su patile za njim, on dane provodi s još tridesetak mladića koji su imali susret s tom opasnicom i priča u toplom domu Milosrdni otac u Medugorju koji okuplja mladiće koji se žele izliječiti i reći zbogom takvom životu.

Priča nam kako se sjeća svoje majke koju je ostavljao na kućnom pragu dok ga je molila da prestane uzimati drogu, oca koji mu je zvijezde s neba skidao i sve pružao samo da ga nikada više ne vidi u tim mukama koje su proizile iz nadrogiranosti.

Njegova bol u očima sve nas je stresla, nas dvadesetak osjećali smo se tako jadno i nezahvalno i ne znajući kakve sve ljudi sudbine imaju. Njegove riječi sve mi fali, fali mi djevojka, su toliko bolne, da sami sebi trebamo postaviti samo jedno pitanje: Kuda nas vodi današnje društvo i tko su to nama uzori? Koliko je ovakvih sudbina, koliko je ovakvih mladića i djevojaka koji utjehu nalaze u strašnim tabletama? Možda su tražili ponekad i od nas samih samo mrvicu pažnje, pokoji lijepu riječ i osmijeh, a mi smo se uvijek okretali sami sebi, jer su nam takvi mladići bili čudni, djelovali nam kao da će nam nešto strašno napraviti. Bježali smo od njih, osuđujući ih i ne znajući da oni upravo od nas očekuju pokoji lijep savjet i razlog zašto je ovaj život lijep i zašto se ujutro tako lijepo probuditi sat vremena ranije od planiranog i uz šalicu kave razmišljati kako danas svaki korak napraviti vrijednim i korisnim. Ovaj mladić kojemu se život tako ružno narugao u svemu je počeo tražiti izlaz iz pakla droge, ali nije mogao. Čak ni najbolji fakultet nije bio dovoljan niti je imao onu toplinu koja je njemu

Nedjeljno jutro... uz kavu Pao sam! Pruži mi ruku da se pridignem...

u toj usamljenosti trebala. Ali je neizmjernu zaštitu pronašao u molitvi. Toliko čvrstine u mladiću koji je do prije samo deset minuta pričao svoju strašnu sudbinu i promjene od trenutka kada nam je počeo pričati o domu gdje je sada s još tridesetak mladića koji su poput njega imali susret s opakom drogom. Toliko srdačnosti, da sigurno ste i zaboravili kako to izgleda. Sve više se navikavamo na neozbiljno Dobro dan i što ste trebali. Ovdje u kući koju su stvorili ovi dečki praveći male krunice, križeve od drveta kojeg nadu u parku, narukvice, medaljone, naidete na takvu dobrodošlicu da vam naprosto sat vremena s njima prođe kao jedna minuta.

Tada shvaćate da čovjeka zaista nikada ne mijenja ni novac, ni škole, ni automobili, ni bilo kakva svjetska putovanja, koliko vjera u Boga, vjera u nekoga kome se imaš obratiti, tko je uvijek tu za tebe. Ne čini li se i Vama ponekad da vam ljudi govore da ste preglasni? Zanimljivo je samo kako do njih dopire oštar zvuk našeg glasa, ali nikada ono što im želimo reći. Vjerojatno ih strašno pogađaju neke istine, pa onda pronalaze čudne izgovore samo kako bi vam se petljali u život i govorili vam da stvari koje radite zapravo radite neispravno. Misleći na vaš oštar i prodoran glas, oni zaboravljaju sebe i svoje najbliže. Nakon dugo vremena, nažalost kada je već kasno shvate da su dosta meli ispred vaših vrata dok se pred njihovima nakupio toliki talog blata.

U našim domovima gdje televizor ima glavnu riječ, gdje te zbog nimalo lijepe informacije doma ušutkaju kada imaš nešto za reći, stvaraju se razdori i odlasci iz kuće jer te nema tko saslušati. Jedna malena djevojčica u Našicama nije više mogla podnijeti tu crnu kroniku na televiziji i način na koji su mediji tako oštro prenosili informaciju da se mladić zapalio pred desetak učenika. Otišla je i sama počinila samoubojstvo. Vidjela sam da mediji krivce za to nalaze u različitim sektama, pa čak i nekim sotonističkim pokretima. Nisu rijetki mediji koji su čak odlučili mjesto lijepe priče, upravo to plasirati kao ekskluzivu na TV-u i upoznati nas s različitim pokretima koji i nama i našoj dječici mogu samo zagorčati život. Činjenica je da mediji najviše traže krivce u drugima, međutim koliko su krivci sami oni o tome više i ne razmišljamo. Naprotiv od njih sve više i očekujemo tako nešto.

Prije nekoliko dana sam vidjela pet šest djevojčica koje su otprilike bile treći razred, mogle su biti samo još mlade, a nikako starije. Bio je vikend pa su se odmarale igrajući se u dvorištu kuće jedne od djevojčica. Njihova igra uglavnom je bila natjecanje u pjevanju. Iako sam očekivala spektakularan nastup, iznenadila sam se kada sam čula tko su uzori tim malenim djevojčicama. Naime ugledale su se na silikonski oblijepljene djevojke i tako jasno i glasno pjevaju njihove pjesme bez

smisla i poruke, glume ih u njihovim naprasnim plesovima da mi je stao dah. Tada sam dobila odgovore na brojna pitanja, pa i na ono tko je krivac. Trebalo je samo otići u malo sveto mjesto Medugorje i vidjeti tu bol i patnju tridesetak mladića koji bi dali sve na svijetu da su na našem mjestu. Trebalo je samo vidjeti koliko bi njima značilo da su imali neke druge uzore i mjesto hladnih kavana imali tople domove. Sada bi i oni vjerojatno poučeni gorkim iskustvom bili s nama i šetali, te se udvarali lijepim djevojkama, radovali se svakoj jutarnjoj kavi ne razmišljajući s kim će je popiti...

Sjedim pred tim mladićem i slušam njegovu priču, srce mi se cijepa, jer nas sve tako čudno gleda, kao da nam želi reći da nam zavidi što smo bili tako pametni pa došli Boga moliti, a ne se skitati ulicama tražeći tko će nas lijepo pogledati, smilovati nam se na autobusnom kolodvoru i dati nam jednu marku da sebi skupimo za dnevnu dozu. Taj mladić je tako potresen, ali i nekako ozaren. Dobio je topli dom, nije sam. Sada su njegova sva popodneva ispunjena, kaže da ponekad bude kriza, ali da je tu sve lakše. Kaže nam da će izdržati do kraja, da razmišlja o susretu sa svojom obitelji. Kroz smijeh nam kaže Fale mi žene. Kada je napustao svoj dom u Crnoj Gori, ostavio je majku i oca u suzama, sada kad dođu vjerojatno će se i sami iznenaditi, prije svega jer je stalno nasmijan, jer će konačno on njih moći posavjetovati. Možda će se i oni sami iznenaditi, neće moći vjerovati da je to onaj njihov zalutali sin i da je njegova kalvarija završena.

Ali, on sada zna da je vrijeme za novi početak i da je sve u malim stvarima, poput večernje molitve, zajedničkog nedjeljnog ručka, razgovora i pokojeg savjeta. Zanimljiv je bio naš odlazak i rastanak od tih mladića. Mi smo odlazili, a oni su ostajali. Tako su nas ganutljivo gledali gotovo ne ispuštajući pogled sve dok nismo skroz zamakli. Okrenula sam se i bilo mi je nekako tužno, jer ostaju tu sami i zatvoreni, jer mi je djelovalo kao da su iza rešetaka, bilo mi je neopisivo žao jer ne mogu sada s nama otići na kavu.

Okrenula sam se i susrela se s pogledom jednog mladića, pogledom koji mi je govorio da sam ja iza rešetaka i da smo mi zatvoreni i zarobljeni u ovom sve okrutnijem izvanjskom svijetu.

Životni križevi jesu teški, ali uvijek postaju lakši ako ih pomognemo nositi svojim najbližima i ako ih oni pomognu nositi nama. Ne smijemo biti sebični, jer čovjeku koji je pao tek jedan mali rubac da obriše znoj može pomoći da se pridigne iz pada i krene dalje.

**Sretan Vam i blagoslovljen Uskrs.
Maja Nikolić**

Ordinacija za fizioterapiju

"VITA"

**Albina Herljevića 14(iza pošte na Slatini)
75000 Tuzla**

- bolovi u leđima
- bolovi u vratu i leđima
- sportske povrede
- deformiteti
- oduzetosti
- kućne posjete
- vježbe u grupi
- grijanje mineralnim blatom

- uzimanje mjera za ortopedske uloške i cipele
- kineziterapija
- ručna masaža
- elektroterapija
- manualna terapija
- magnetoterapija
- kinezioaping
- terapija laserom

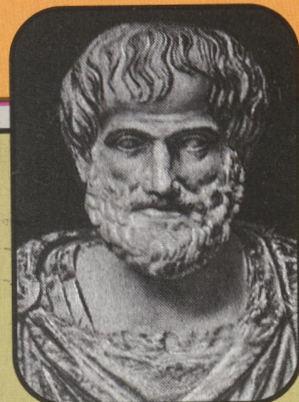
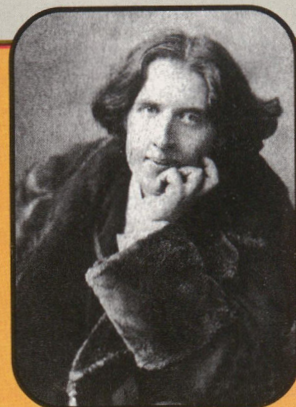
Tel: +387 35 280-170
Mob. + 387 62 234-017
+ 387 61 879-217
e-mail: vita.pzo@bih.net.ba

U života poznatih

FENIKS

LUDACI

Engleski književnik Oscar Wilde (1856.-1900.) našao se jednom u društvu koje je raspravljalo o austrijsko-mađarskom piscu Maxu Nordauu i njegovoj teoriji prema kojoj je svaki genij istodobno i ludak. Kako je Wilde imao visoko mišljenje o sebi i smatrao se genijem, našao se povrijeđenim pa je uzviknuo: "Kad bi zaista bilo istina da je genij ludak, što je onda ovo jadno čovječanstvo? Zar su svi idioti koji nisu ludaci?"

U ODSUSTVU

Grčkom filozofu Aristotelu (384.-322. prije Krista) jednom je poznatik pričao kako ima prijatelje koji iza njegovih leđa o njemu loše govore. Aristotel je to ovako komentirao: "Ako me klevetaju u mom odsustvu, ništa me ne boli. U mom odsustvu mogu me i izudarati."

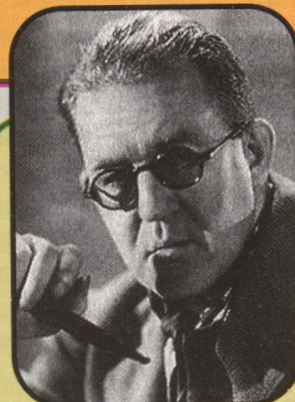
SREĆA

"Ja zaista nemam sreće", požalio se prijatelj francuskom filmskom komičaru Fernandelu (1903.-1971.), "prvi put kad sam se obratio djevojci na ulici, ona je pozvala policajca". "Prijatelju, imaš ti sreće", odgovorio mu je brzo Fernandel. "Kad sam se ja prvi put obratio djevojci, ona je odmah pozvala svećenika".

DETALJI

Američki redatelj John Ford (1895.-1973.) u poslu je bio vrlo pedantan, naročito kad se radilo o detaljima prilikom snimanja filmova.

"Tko kaže da se detalji ne vide na platnu, taj zacijelo nije nikad vidio ni detalje ni platno. Gledatelji, naprotiv, vide sve!", izjavio je slavni filmski.

OPRAVDANJE

Francuskom operetnom pjevaču i šansonijeru Mauriceu Chevalieru (1888.-1972.) preminuo je dobar prijatelj. No, na pogrebu ga prisutni nisu opazili. Sutradan ga jedan prijatelj pitao:

"Kako to da nisi bio na pogrebu svog dobrog prijatelja?" "Iako je bio moj prijatelj, ja ne dolazim nikome na pogreb tko meni neće doći", odgovorio je Chevalier.

114 godina tradicije

projektiranje i proizvodnja
remont i održavanje

www.tzv-gredelj

GREDELJ

zdravlje

JESTE LI ZNALI...

Bacite cigarete!

Samo dva tjedna nakon prestanka pušenja normalizira se cirkulacija i poboljšava opće zdravstveno stanje - zato nikada nije kasno prestati pušiti. Odluka je doduše najvažnija, no nije uvijek i dovoljna da se prekine s tom lošom navikom. Saznali smo za vas na koje se sve načine može prekinuti ovisnost o cigaretama, koliko brzo, uz koje rizike i po kojoj cijeni.

Zašto prestati pušiti

1. Cigarete višestruko povećavaju rizik od srčanog i moždanog udara, nagle srčane smrti i bolesti aorte.
2. Godišnje zbog bolesti povezanih s pušenjem u Hrvatskoj umre oko 10.000 stanovnika, što je cijeli jedan manji grad.
3. Koristi od prestanka su višestruke: fizičke prednosti uključuju poboljšanje rada srca, pluća i općeg stanja organizma te ljepote kože i kose; emocionalne prednosti su ukupno bolji osjećaj i porast samopouzdanja; financijska prednost je velika ušteda novca.

Brza poboljšanja

Evo što se događa po prestanku pušenja:

- nakon 8 sati količina nikotina i ugljičnog monoksida se smanjuje, a kisika vraća na normalnu vrijednost
- nakon 24 sata pluća se počinju čistiti od katrana, a ugljični monoksid se čisti iz organizma
- nakon 48 sati u tijelu više nema nikotina i poboljšani su osjeti mirisa i okusa
- nakon 72 sata olakšano je disanje
- nakon 2 do 12 tjedana poboljšava se cirkulacija a time i opskrba organizma kisikom
- nakon 3 do 9 mjeseci nestaju problemi s disanjem, kašalj i česte infekcije dišnih puteva

HIT NAMIRNICA

JAJA

Proljetni dijetni hit

Najnovija istraživanja

Jaje ili kokoš, što je bilo prvo znanstvenici još dvoje, no da jaje treba jesti nimalo ne sumnjaju. Početkom 2008. godine objavljena je studija koja razotkriva vezu između svakodnevnog jedenja jaja i zatajenja srca. Provedena je na više od 20.000 ispitanika, a rezultati su objavljeni u siječanskom broju znanstvenog časopisa Circulation. Studija je pokazala da konzumacija jaja 6 puta tjedno ne povećava rizik od zatajenja srca, no ako se jedu 7 ili više puta tjedno taj se rizik povećava. Autori su stoga zaključili da povremena konzumacija jaja nije opasna za zdravlje srca.

Službeni stav American Heart Association glasi -

"Jedno jaje na dan prihvatljiva je mjera za zdrave osobe, pri čemu treba paziti na ukupan dnevni unos kolesterola". Upravo su zbog njega jaja prije 30-tak godina svrstana na "crnu listu" namirnica.

Posljednjih godina nutricionistički rejting im zaslužen raste. Istraživanje znanstvenika sa Harvard School of Public Health, koje je trajalo punih 14 godina,

jaja pokazuje u sasvim pozitivnom svjetlu. Provedeno je na 117.000 medicinskih sestara, a rezultati govore da nema razlike u riziku od bolesti srca između onih koje su jele više od jednog jaja dnevno i medicinskih sestara koje su jele samo jedno jaje tjedno!

Druga studija, objavljena u Journal of the American College of Nutrition, pokazuje da jaja bolje utažuju glad pretilih osoba nego ista količina kalorija unesena pekarskim proizvodima.

Naime, pretila žene koje su tijekom 2 mjeseca doručkovale po 2 jaja izgubile su za 65 posto više na kilaži te za 83 posto više u opsegu struka nego žene koje su jele pecivo. Stoga su znanstvenici zaključili da su jaja dijetna hrana!

Čega sve ima u 100 g jaja

(1 kokošje jaje teži cca 60 g)

energetska vrijednost	147 kcal
ugljikohidrati	0,77 g
bjelančevine	12,58 g
ukupno masnoće	9,94 g
zasićene masne kiseline	3,099 g
jednostruko nezasićene masne kiseline	3,81 g
višestruko nezasićene masne kiseline	1,364 g
kolesterol	423 mg
beta karoten	10 mcg
lutein	320 mcg
zeaksantin	280 mcg
vitamin A	146,1 mcg
vitamin B1	0,069 mg
vitamin B12	1,29 mcg
vitamin B2	0,478 mg
vitamin B3	0,07 mg
vitamin B5	1,438 mg
vitamin B6	0,143 mg
folna kiselina	47 mcg
vitamin E	0,97 mg
vitamin K	0,3 mcg
bakar	0,102 mg
cink	1,11 mg
fosfor	191 mg
natrij	140 mg
kalcij	53 mg
kalij	134 mg
magnezij	12 mg
mangan	0,038 mg
selen	31,7 mcg
željezo	1,83 mg
voda	75,84 g

PSIHA

Sredovječni su depresivniji

Obično se kaže kako život tek počinje u 40-oj međutim, baš u tim godinama treba se posvetiti zdravlju, jer istraživanja pokazuju kako su ljudi poslije 40-e skloni depresiji. Stručnjaci University of Warwick and Dartmouth College analizirali su rezultate studija prove-

denih u 80 zemalja svijeta, tijekom kojih je analizirano dva milijuna ljudi. Ustanovljeno je da je rizik od depresije niži kod mladih i starih ljudi, a da je u porastu kod sredovječnih muškaraca i žena. Depresija se događa sredovječnim muškarcima i ženama, samcima i oženjenima, bogatim i siromašnima i onima sa ili bez djece. Kako bilo, jedna od mogućnosti liječenja je da se osoba nauči nositi sa životnim usponima i padovima koji su u četrdesetima posebno izražene, i čeka sedamdesete, jer s godinama se ponovo popravila raspoloženje.

Tretmani vraćaju samopouzdanje

Ispitati se uložiti novac u dobar izgled. Znanstvenici National Women's Health Resource Center ustanovili su da se 93 posto žena koje su uložile u tretmane ljepote, korektivne kirurške zahvate, ili su kupile pokoji novi odjevni predmet, uistinu osjeća bolje i jače im je samopouzdanje - prokometirao je rezultate istraživanja psiholog Stephani Dillon.

Stigma veći problem od debljine

Epidemijom debljine može biti uvjetovana i kolektivnom preokupacijom pojmom debljine. Jer, već sam osjećaj debljine može loše utjecati na čovjeka, čak lošije od debljine same. Do takvog su zaključka došli znanstvenici sa Sveučilišta Columbia, čije je rezultate objavio Reuters Health. Istraživanje je provedeno na 170.000 ljudi srednje i starije životne dobi. Ustanovljeno je da razlika između stvarne težine i predodžbe o idealnoj nije velika, ali je mentalno velika. Kada se na tjelesnu masu prestane gledati kao na problem, debljina će i prestati biti problem. Stigma zbog debljine može prouzročiti ozbiljnije zdravstvene probleme, od debljine, koja nužno i ne mora značiti loše zdravlje, a treba mijenjati pristup u liječenju debelih. Učinkovitije je usredotočiti se na zdravu prehranu i svakodnevnom vježbanju negoli reći im - morate smršaviti!

BORBA PROTIV RAKA

Studija američkih znanstvenika daje novu nadu oboljelim

Aspirin pomaže u borbi protiv raka?

Lijekovi za razrjeđivanje krvi kao što je aspirin mogli bi pomoći u borbi protiv raka, izvijestili su američki znanstvenici.

Pokusi na miševima pokazali su da kombinacija aspirina s eksperimentalnim lijekom protiv zgrušavanja usporava rast i širenje raka dojki i melanoma.

Trombociti štite i hrane stanice tumora u krvotoku i tako olakšavaju raku da se širi ili metastazira, priopćili su znanstvenici s washingtonskog Sveučilišta u St. Louisu. U stručnom časopisu Journal of Cellular Biochemistry napisali su da bi deaktiviranje trombocita moglo usporiti ili spriječiti širenje tumora.

Studija je takođe podržala neka prijašnja istraživanja koja su pokazala da ljudi koji uzimaju aspirin ili slične lijekove imaju manji rizik od nekih vrsta raka.

Postoje također neke naznake da bi uzimanje aspirina ili ibuprofena u vrijeme podvrgavanja kemoterapiji moglo učiniti kometerapiju učinkovitijom.

Sretan Uskrs!

in memoriam

Put u plavo nebo

Nada Pivac (Čapljina, 11. 1. 1926. - Nova Bila kraj Travnika, 26. 2. 2008)

Kad na put bez povratka ode nama draga osoba, cijeli grad je prazniji. Sarajevo, i sve nas, napustila je 26. veljače slikarica Nada Pivac. Rodila se 11. siječnja 1926. u Čapljini, odakle se zbog ratnih neprilika s obitelji 1942. preselila u Vinkovce. Na beogradskoj likovnoj akademiji završila je 1953. studij slikarstva, a potom je dvije godine pohađala specijalku kod poznatog slikara profesora Nedeljka Gvozdenovića. Nakon studija živjela je i radila u Vinkovcima do 1961. Svoju profesionalnu karijeru, i kao slikarica i kao profesorica, poglavito je ostvarila u Sarajevu.

Nada Pivac, naime, pripada onoj grupi likovnih umjetnika koji su utemeljili sarajevsku Akademiju likovnih umjetnosti, gdje je kao profesorica djelovala dvadeset i jednu godinu, sve do posljednjeg rata. Godinama je živjela sama s majkom, uživajući njezinu ljubav i oslanjajući se u svim svakodnevnim životnim brigama na energičnu tetu Ljubicu, kako sam je od milja zvao. Nakon majčine smrti Nada je neko vrijeme djelovala posve izgnana Posebno ju je pogodila smrt jedinoga brata, na dalekom Novom Zelandu. Svakojako se dovijala da malome bratiću, kojega nikad u životu nije vidjela, pošalje novčanu pomoć. Ratne je godine provela u izbjeglištvu od Čapljine, preko Dalmacije do Zagreba, kod prijatelja i poznanika. Godine 1996. osniva se širokobrijska

Akademija likovnih umjetnosti, a jedna od njezinih utemeljiteljica je i Nada Pivac. U pet godina rada na toj visokoškolskoj ustanovi odgojila je dva naraštaja studenata, a onda se zbog uznapredovale bolesti 2001. povukla u mirovinu, u svoj sarajevski dom. Koncem veljače ove godine doživjela je težak moždani udar i od njegovih posljedica preminula je u bolnici u Novoj Biloj kraj Travnika.

Nada Pivac je u početku svoga stvaranja slikala na tragu nadrealizma. Kasnije, sedamdesetih i osamdesetih godina, priklonit će se apstrakciji. Valja, međutim, reći da Nadine apstraktne slike uvijek asociraju na realne predmete. Ona je počinjala od predmeta, pejzaža i sl. i suptilnom redukcijom svodila svoju sliku na apstrakciju. U apstraktnim pejzažima kolorit se kreće od suzdržanog do smjelog, a gornji dio slike često zaprema plavo nebo. Nikad nije slikala samo plohe, kao na primjer u kasnijoj fazi Ljubomir Perčinić. S druge strane, u čitavoj seriji portreta prijatelja i znanaca, gdje bi se očekivala veća sličnost s modelom, likovi se razlijevaju, prelaze gotovo u bezobličnu mrlju, i samo ovlaš naznačeno oko ili uho svjedoči da se radi o ljudskom liku. Slično je, recimo, i sa slikom Posljednja večera u Galeriji Šimun u Dubravama: da nema naslova, malo bi tko na njoj pročitao tu temu.

Negdje u jesen 1976. došao mi je u Ovčarevu jedan seoski mladić s molbom da uđe u moju sobu. Na prvi mah sam se zbunio: ne misli valjda kod mene tražiti nešto što mu je ukradeno! "Čuo sam, ujače, - veli on - da imate sliku u kojoj čovjek može vidjeti što želi. A ja želim nešto vidjeti." Neki koji su prije vidjeli sliku pitali su me što ona predstavlja. Ne znam što bi odgovorio Zvonimir Balo koji ne voli pred-govor, pred-jelo, pa valjda ni pred-stavu, a ja sam otprilike rekao: ne predstavlja ništa stvarno; netko na njoj može vidjeti goluba, netko srušen most, netko nešto treće. Bio je to pastel Nade Pivac Roza i crno iz 1976, prva slika koju sam nabavio od ove umjetnice i koja je danas također u Galeriji Šimun. Od svih slikarskih tehnika, a crtala je olovkom i tušem, radila je sepije, slikala ulja, gvašve i paste, Nada Pivac je ponajbolja djela ostvarila upravo u suhom pastel. U toj joj tehnici nema premca u bosanskohercegovačkom slikarstvu.

Nada Pivac je bila od onih umjetnika koji su vjerovali u misiju svoje profesije. Jednom mi je priznala da ni djecu nije htjela imati kako bi se mogla posvetiti isključivo umjetnosti. Bila je kao ličnost snažna i energična. Nije imala razumijevanja ni za društvene ni za umjetničke kompromise. Neumorna kakva je bila, uvijek je imala vremena za svoje studente.

Valja naglasiti kako Nada Pivac nije znala za sujetu ni ljubomoru. Često bi me znala upozoriti na nekog umjetnika kojega je cijenila i potaknuta da od njega stogod nabavim za svoju kolekciju. Tako sam došao i do sada već pokojnog Ljubomira Perčinića, i do Zdenke Golob, i do Antuna Babića i mnogih drugih.

Posebno je brigu Nada Pivac vodila o svojim studentima, pomagala ih i preporučivala drugima. Tako sam zahvaljujući njezinoj preporuci upoznao Antu Kajinića, kojega je posebno cijenila kao crtača, i s njim uspostavio prijateljske odnose. Jednoga je dana mene i još jednog kolegu potakla da od njezina darovitog studenta, koji međutim poteško živi jer se sam uzdržava, kupimo koji crtež. On joj je bio najbolji student na večernjem aktu. Posjetili smo toga studenta, koji se i tada i kasnije pokazao i kao čestit čovjek, i od njega kupili dosta crteža. Bio je to kipar, kasniji profesor na sarajevskoj Akademiji, sada već pokojni Kenan Solaković.

Teško je reći gdje se sve nalaze slike Nade Pivac, već i zbog toga što je u posljednjem ratu opljačkan i uništen njezin atelje na sarajevskoj Grbavici, prepun slika pripremljenih za retrospektivnu izložbu. Rat joj je i u tome bio nemi. Budući da su se s Nadom družili mnogi bosanski franjevci, posebno oni iz Visokog i Sarajeva, velik dio njezina opusa nalazi se u samostanima i župnim kuća fratarske Bosne Srebrene.

Za postignuća na umjetničkom i pedagoškom polju, dobila je Nada Pivac brojna priznanja i nagrade: Plaketu sarajevskog Univerziteta za doprinos razvoju Univerziteta, Šestoaprilsku nagradu grada Sarajeva, godišnju nagradu ULUBiH-a, nagradu Republičke zajednice za kulturu BiH, 27-julsku nagradu BiH, nagradu za slikarstvo koju dodjeljuje Collegium Artisticum, nagradu Oslobođenja i mnoge druge nagrade u zemlji i inozemstvu. Mislim, međutim, da su joj dvije ustanove ostale dobro dužne: Akademija nauka Bosne i Hercegovine i Hrvatska enciklopedija. Prva nema šanse da ispravi svoj grijeh, a u ovoj će drugoj u ponovljenom izdanju, nadamo se, zasluženo mjesto naći i Nada Pivac, Hrvatica koja s Adelom Ber-Vukić i Micom Todorović - ne uspoređujući ih ni po čemu - čini ženski trolist bosanskohercegovačkog slikarstva.

Stjepan Pavić

SJEĆANJE

Dana, 25. ožujka 2008. godine navršava se sedam godina tuge i bola od smrti naše najdraže supruge, majke i bake

SERAFINE GALUŠIĆ
iz Kiseljaka
25. 3. 2001. - 25. 3. 2008.

Tvoja dobrota i plemenitost ostat će vječno u našim sjećanjima.
TVOJI NAJMLILIJI: suprug Matija, kćerke Ružica i Finka.

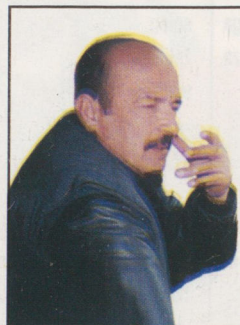

SJEĆANJE

Tko u sjećanju svojih najmilijih živi, nije mrtav, on je samo daleko mrtav je jedino onaj tko je zaboravljen

PETAR JURIĆ - PERO
21.4.2006. - 21.4.2008.

Počivao u miru Božjem
U srcima i sjećanju, uvijek si

glasnikova SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT ŠTRAUS	VRSTA JAKOG OTROVA	NALOZI PISMA DA DONESU LOVINU	RUČNA I MORSKA ŽIVOTINJA	"KUGLAČKI KLUB"	OKRUGLO SLOVO	OTOK NA JADRANU	KALCIEV FOSFAT (MNOŽ.)	HRVATSKI OPERNI PIJEVAC ŽUNEC	IVA MAJOLI	PRIGUŠENO PLAKATI	AMERIČKA PTICA KUKAVICA	GLADIŠTE, POGLEDE KOJI JE SMIREN	ZVJEZDA U ZVJEZDU ORLA	NAHRANJENA	RIMSKI ZNAK ZA BROJ "4.000"	VELIKA JUNAČKA PJESMA	BOGUMILI, PATARONI	ZEMLJA, TEREN
BOLESNA ZELJA ZA NARKO- TICIMA																		
UPRKOS SVEMU					UKORITI											MADŽARSKO MUŠKO IME		
RJEČNI TUEK				POSOLJEN					DRMATI, TRZATI								POKAZNA ZAMJENICA	
INICIJALI GLUMCA REDFORDA			TUZLANSKO NASELJE	UVITI U OMOT					OTKRITI PRONACI								ZIDARSKI VISAR	
NASILNO ODUZIMAT			PTICA SEJICA					SEOSKA PODRUČJA			ŽENSKO IME							PREDJELI, SREDINE
VRSTA MAJMUNA						UDARATI SE		"UNA CORDA"										
KRAT. ZA AUTO- ŠKOLU		PRAZITELJI ITALIJE				KRAT. ZA "LITAR"												
		BORILAČKI SPORT							INDONEŽ. NOVINSKA AGENCIJA									NULA
PRITOKA ONEGE U RUSUI																		POUKE, SAVIJEI
ELEMENT KALU			ELEMENT TANTAL															
			NIKOLA TESLA															
RUEKA NA KOSOVU, PRITOKA B. DRIMA																		
ORUŽANI SUKOB NARODA				"AMPER"														
				TAJITI NEŠTO														
LATINSKA KRAT. ZA "ITEM"			"SOUTH DAKOTA"															
			KUT (MNOŽ.)															
NEVJEŠTE, NEISKUSNE																		
GRAD I LUKA NA DINAVU U SLAVONJI		ŽBUN																
		OSNOVNE MJERE																
DAN PRIJE USKRSA																		
UKRAVANJE TERETA																		
VRSTA TOPLILOG NAPITKA																		
GRAD U SRANJO- LSKOJ																		
DOMAĆE GOVEDO																		
ČEŠKA AFIRMACIJA																		
JEZERO ZA UZGOJ RIBA																		

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i
društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak, Tuzla • Za izdavača: Dr. sc. Miroslav Petrović, predsjednik HKD Napredak • Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel • Urednik: Ivica Kovačević • Lektor: Renata Jukanović • Uredništvo: Zdravko Anđić, Nikola Čiča, Vlado Kerošević, Ivica Kovačević, Juraj Novosel, Ankica Stjepić - Čosić • Urednik fotografije: Martin Antunović • Unos teksta: Kata Čajić • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2/II • Tel/fax: 035/257-038 • E-mail: napredak@inet.ba • Tehnička priprema, repro i štampa: "PrintCom" d.o.o. Grafički inženjering Tuzla • Račun: 132-100-03108521-25 kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla - HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik • List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993. • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju.

SRETAN USKRS

SERVIS I PRODAJA VOZILA

PRODAJA ORIGINALNIH REZERVNIH DIJELOVA

Mi prodajemo vrhunska vozila!
Vi zaslužujete vrhunsku uslugu!

NIPEX
Kvaliteta koja pokreće.

Tuzla, Tel.: 035 384 384 i 384 385

www.nipex.ba

TRADICIJA I KVALITET U GRADITELJSTVU

GRAĐEVINARSTVO I GRAĐEVINSKA INDUSTRIJA D.D.

48260 KRIŽEVCI, ULICA KRALJA TOMISLAVA 45

TEL : (048) 279-300 FAX : (048) 279-333

www.radnik.hr e-mail: radnik@kc.htnet.hr

Za sva vremena

ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100

www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

AUTO SERVIS SENKOVIĆ - ODŽAK
Prodaja i servis ŠKODA vozila
ul. Titova 108
tel. 031/761-552, 762-718; fax. 031/762-552
e-mail: autoservis-senkovic@tel.net.ba

CVJEČARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja. Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete. Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

VOLIM TE PIVO

MOTEL ORION ORMANICA SREBRENİK
TEL. 035 650-035 061 143-337 VI. Mato Jurić

Marketing: 250-261, 250-262, 250263 http://www.kameleon.della.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@della.com.ba

Tuzla tel/fax 0038735254584 Mobil 0038761133960
Tuzla 035257205 061142399
Tuzla 035251448
Gracanica 061772282
Tebanj 061251837
Doboj 053231854
www.fotozunic.co.ba e-mail: zunic@inet.ba

75000 Tuzla, Mije Keroševića 20
Tel: +387 35 282 000, 281 751
Fax: +387 35 311 210
e-mail: printcom@bih.net.ba

+387 35 205 205
www.rtvslon.ba

SRETAN USKRS

PLIVA

Članica Barr grupe

PLIVA Hrvatska d.o.o. Predstavništvo u Bosni i Hercegovini
Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
Tel.: + 387 33 72 35 35, Fax.: + 387 33 65 39 86

HOLDINA

TRGOVINA NAFTNIM DERIVATIMA

**ŠIROKA MREŽA MALOPRODAJNIH
OBJEKATA**

- Kvalitetno gorivo svih vrsta
- Bogat izbor robe široke potrošnje

**VELEPRODAJA
SKLADIŠTE PODLUGOVI**

- Dnevna isporuka naftnih derivata bez ograničenja u količinama
- Dostava loživog ulja na Vašu adresu

Azize Šaćirbegović 4b, 71 000 Sarajevo
tel.: 033 276 430 Fax: 033 658 616

Od svih banaka,
samo je jedna
moja banka

Znam zašto.

NLB Tuzlanska banka d.d., Tuzla
Maršala Tita 34, 75000 Tuzla
T: 035 / 259 259
F: 035 / 250 596 i 250 597
E: info@nlbtuzlanskabanka.ba

NLB Tuzlanska banka

ISSN 1840-1260

9 771840 126007